

SABIEDRISKĀS APSPIEŠANAS REDAKCIJA

DUNDAGAS NOVADA TERITORIJAS PLĀNOJUMS

Stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums

Vides pārskata projekts

2020. gada jūnijs

APZĪMĒJUMI

ANO – Apvienoto Nāciju Organizācija

DAP – Dabas aizsardzības pārvalde

ES – Eiropas Savienība

ĪADT – īpaši aizsargājama dabas teritorija

IAIN – individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi

Attīstības stratēģija – Dundagas novada Ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2014.–2030. gads

IVN – ietekmes uz vidi novērtējums

NAI – notekūdeņu attīrīšanas iekārtas

LVĢMC - VSIA “Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs”

Ministru kabineta noteikumi Nr.240 - Ministru kabineta 2013. gada 30.aprīļa noteikumiem Nr.240 “Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi”

NATURA 2000 – Eiropas aizsargājamo dabas teritoriju tīkls

RVP – reģionālā vides pārvalde

SIVN – ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums

TIAN – teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi

TIN – teritorija ar īpašiem noteikumiem

ŪSIK - ūdens saimniecisko iecirkņu klasifikators (noteikts ar Ministru kabineta 2010.gada 30.marta noteikumiem Nr.318 “Noteikumi par ūdens saimniecisko iecirkņu klasifikatoru”)

VARAM – Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija

Vides pārskats – ietekmes uz vidi stratēģiskā novērtējuma ietvaros sagatavots dokuments, kurā aprakstīta, novērtēta plānošanas dokumenta, tā iespējamo alternatīvu īstenošanas ietekme uz vidi un aprakstīti pasākumi negatīvās ietekmes mazināšanai

VPVB vai Birojs – Vides pārraudzības valsts birojs

VVD – Vides valsts dienests

VZD – Valsts zemes dienests

UBAAP – upju baseina apgabala apsaimniekošanas plāns

SATURS

Ievads	5
1. TERITORIJAS PLĀNOJUMA PAMATNOSTĀDNES UN SAISTĪBA AR CITIEM PLĀNOŠANAS DOKUMENTIEM	6
1.1. Plānojuma izstrādes galvenie mērķi un pamatprincipi	6
1.2. Teritorijas plānojuma saturs	7
1.3. Saistība ar citiem plānošanas dokumentiem	8
2. VIDES PĀRSKATA SAGATAVOŠANAS PROCEDŪRA	15
2.1. SIVN process un metodoloģija	15
2.2. Vides pārskata sagatavošanas metodes	16
2.3. Sabiedrības līdzdalība	17
3. STARPTAUTISKIE UN NACIONĀLIE VIDES AIZSARDZĪBAS MĒRĶI	19
3.1. Starptautiskie vides aizsardzības mērķi	19
3.1.1. ANO Konvencijas vides aizsardzības jomā	19
3.1.2. Eiropas Kopienas Direktīvas, Konvencijas un Stratēģijas	20
3.2. Nacionālie vides aizsardzības mērķi un to integrēšana plānošanas dokumentos	23
4. VISPĀRĪGS NOVADA TERITORIJAS RAKSTUROJUMS	25
5. AR PLĀNOŠANAS DOKUMENTU SAISTĪTIE VIDES ASPEKTI	26
6. TERITORIJAS, KURAS PLĀNOŠANAS DOKUMENTA ĪSTENOŠANA VAR IETEKMĒT UN TO VIDES STĀVOKLIS	27
6.1. Dabas teritorijas, resursi un vērtības	27
6.1.1. Meži, purvi	27
6.1.2. Lauksaimniecības zemes	28
6.1.3. Virszemes ūdeņi	28
6.1.4. Pazemes ūdeņi, to ieguve un izmantošana	30
6.1.5. Derīgie izrakteņi	32
6.1.6. Bioloģiskā daudzveidība	34
6.1.7. Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas un mikroliegumi	36
6.1.8. Kultūras mantojums	39
6.1.9. Ainavas	40
6.2. Vides kvalitāte	41
6.2.1. Gaisa kvalitāte	41
6.2.2. Trokšņa līmenis	42
6.2.3. Virszemes ūdeņu kvalitāte	43
6.2.4. Pazemes ūdeņu kvalitāte	46

6.2.5.	Atkritumu apsaimniekošana	46
6.3.	Riska objekti un teritorijas	47
6.3.1.	Dabas apstākļu radītie riski	47
6.3.2.	Saimnieciskās darbības radītie riski	50
6.4.	Iespējamās izmaiņas, ja plānošanas dokuments netiktu īstenots	54
7.	PLĀNOŠANAS DOKUMENTA IEVIEŠANAS BŪTISKĀS IETEKMES UZ VIDI NOVĒRTĒJUMS	55
7.1.	Plānošanas dokuments, tajā iekļautie risinājumi un alternatīvas	55
7.2.	Plānošanas dokumenta ieviešanas būtiskās ietekmes uz vidi vērtējums	61
7.2.1.	Vispārējā ietekme	62
7.2.2.	Ietekme uz Baltijas jūras un Rīgas jūras līča un piekrastes aizsardzību	63
7.2.2.	Ietekme uz vides kvalitāti	64
7.2.3.	Ietekme uz dabas un kultūras mantojumu	69
7.2.4.	Alternatīvu salīdzinājums	74
7.2.5.	Ietekmju mijiedarbības, summārās ietekmes	76
8.	RISINĀJUMI IESPĒJAMĀS IETEKMES UZ VIDI SAMAZINĀŠANAI	78
9.	IESPĒJAMIE KOMPENSĒŠANAS PASĀKUMI	80
10.	PLĀNOŠANAS DOKUMENTA IESPĒJAMĀS BŪTISKĀS PĀRROBEŽU IETEKMES VĒRTĒJUMS	80
11.	VIDES MONITORINGS UN PAREDZĒTIE PASĀKUMI PLĀNOŠANAS DOKUMENTA ĪSTENOŠANAS MONITORINGA NODROŠINĀŠANAI	81
12.	KOPSAVILKUMS	83
	PIELIKUMI	86
1.	pielikums Ūdens ieguves urbumu saraksts	86
2.	pielikums Eiropas Savienības nozīmes biotopu saraksts un platības	90
3.	pielikums Nekustamo kultūras pieminekļu saraksts	92
4.	pielikums Dundagas un Jaundundagas aglomerācijas robežas	96
5.	pielikums Krasta kāpu aizsargjoslas plānojums piekrastes ciemos	97
6.	pielikums Pārskats par saņemtajiem priekšlikumiem, to izvērtējumu, komentāriem un informācija par to ņemšanu vērā vai noraidīšanu	102

IEVADS

Vides pārskats ir sagatavots Dundagas novada teritorijas plānojuma (turpmāk tekstā - Plānojums) 1. redakcijai. Plānojums izstrādāts Dundagas novada administratīvajai teritorijai saskaņā ar Dundagas novada domes 25.02.2016. lēmumu (protokols nr. 3, 17. §) "Par Dundagas novada teritorijas plānojuma izstrādes uzsākšanu un Dundagas novada domes 2019. gada 24. oktobra sēdes lēmumu Nr.21 (protokols Nr.14) "Par Dundagas novada teritorijas plānojuma izstrādes turpināšanu un darba uzdevuma apstiprināšanu".

Teritorijas plānojuma 1.redakcija nodota publiskajai apspriešanai saskaņā ar Dundagas novada domes 2020. gada 28.maija sēdes lēmumu Nr116 "Par Dundagas novada teritorijas plānojuma 1.0 redakcijas un Vides pārskata nodošanu publiskajai apspriešanai" (protokols Nr.8, 19.§).

Teritorijas plānojuma mērķis ir izstrādāt vienotu visa novada teritorijas plānojumu, integrējot dažādos laikos un pēc atšķirīgām pieejām izstrādātos teritorijas plānojumus un nodrošinot Teritorijas plānojuma atbilstību aktuālajiem normatīvajiem aktiem – 2011. gadā apstiprinātajam Teritorijas attīstības plānošanas likumam, Ministru kabineta 2014. gada 14. oktobra noteikumiem Nr. 628 "Noteikumi par pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem" un Ministru kabineta 2013.gada 30.aprīļa noteikumiem Nr. 240 "Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi".

Teritorijas plānojumā rakstveidā un grafiski ir attēlota teritorijas pašreizējā izmantošana un noteikta plānotā (atļautā) izmantošana un izmantošanas aprobežojumi. Teritorijas plānojums ir izstrādāts, ņemot vērā nacionālajos normatīvajos aktos noteiktās vides un dabas aizsardzības prasības.

Vides pārskats ir sagatavots stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma (turpmāk – SIVN) ietvaros. SIVN tiek veikts, pamatojoties uz Vides pārraudzības valsts biroja 2016. gada 20.oktobra lēmumu Nr.59 "Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu".

Vides pārskata mērķis ir novērtēt teritorijas plānojuma sabiedriskās apspriešanas redakcijas iespējamo ietekmi uz vidi un noteikt pasākumus iespējamās ietekmes mazināšanai. Vides pārskatā ir iekļauta informācija un veikta pieejamās informācijas un datu analīze atbilstoši prasībām un detalizācijas līmenim, ko nosaka vides aizsardzības jomas normatīvie akti un Vides pārraudzības valsts birojs.

Dundagas novada teritorijas plānojuma publiskās apspriešanas redakcija un tās SIVN Vides pārskata projekts ir nodots sabiedriskajai apspriešanai. Vides pārskata projekts atsauksmju saņemšanai tiek nosūtīts VVD Ventspils reģionālajai vides pārvaldei, Dabas aizsardzības pārvaldei, Veselības inspekcijai un Kurzemes plānošanas reģiona administrācijai.

1. TERITORIJAS PLĀNOJUMA PAMATNOSTĀDNES UN SAISTĪBA AR CITIEM PLĀNOŠANAS DOKUMENTIEM

1.1. Plānojuma izstrādes galvenie mērķi un pamatprincipi

Plānojuma izstrādes mērķis, uzdevumi un izstrādes prasības ir noteiktas Darba uzdevumā Dundagas novada teritorijas plānojuma izstrādei (apstiprināts ar Dundagas novada domes 26.02.2016. lēmumu (protokols nr. 3, 17. §).

Teritorijas plānojuma *izstrādes mērķis* ir noteikt Dundagas novada attīstības potenciālu un noteikt tā izmantošanai nepieciešamās prasības un aprobežojumus, radot labvēlīgus apstākļus un priekšnoteikumus uzņēmējdarbības attīstībai un investīciju piesaistei, kā arī balstīt vietējo dabas resursu kultūras mantojuma izmantošanā vietējās ekonomikas izaugsmei un stiprinātu novada identitāti.

Dundagas novada teritorijas plānojuma *izstrādes uzdevumi*:

1. Izvērtēt uzņēmēju, iedzīvotāju un zemju īpašnieku iesniegtos priekšlikumus un iesniegumus.
2. Teritorijas plānojumā izstrādē ņemt vērā Attīstības stratēģijā noteikto telpiskās attīstības perspektīvu.
3. Telpiski precizēt Attīstības stratēģijā ietvertu telpiskās attīstības perspektīvu - telpiskās struktūras elementus, kas norāda funkcionālo telpu teritoriālo piesaisti. Teritoriju funkcionālo zonējumu paredzēt atbilstoši 30.04.2013. Ministru kabineta noteikumiem Nr.240 "Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi" (turpmāk – Ministru kabineta noteikumi Nr. 240), kas nosaka vispārīgas prasības pašvaldības līmeņa teritorijas attīstības plānošanai, teritorijas izmantošanai un apbūvei, tostarp, vienotu funkcionālā zonējuma un teritorijas izmantošanas veidu klasifikāciju.
4. Pārskatīt un izvērtēt Dundagas pagasta teritorijas plānojuma un Kolkas pagasta teritorijas plānojuma risinājumus (aizsargjoslu teritorijas, prasības teritoriju plānošanai un izmantošanai, apbūves parametri u.c. noteikumi) atbilstību Ministru kabineta noteikumu Nr.240 prasībām, ievērojot plānošanas nepārtrauktības un pēctecības principu, integrēt tos Teritorijas plānojumā.
5. Izvērtēt spēkā esošos detālplānojumus, to atbilstību normatīvo aktu prasībām un Attīstības stratēģijai. Atbilstoši izvērtējumam, izstrādāt priekšlikumus par atceļamajiem detālplānojumiem vai to daļām, kā arī detālplānojumiem, kuru prasības iestrādājamas Teritorijas plānojuma risinājumos.
6. Pārskatīt un izvērtēt pašvaldībai piederošo teritoriju perspektīvo izmantošanu un to atbilstību pašvaldību funkciju veikšanai un ilgtermiņa attīstības mērķu sasniegšanai. Norādīt teritorijas, kas nepieciešamas pašvaldības funkciju realizēšanai.
7. Pārskatīt un precizēt pašvaldības kompetencē esošās apgrūtinātās teritorijas, to aizsargjoslas atbilstoši Aizsargjoslu likumam, kā arī ievērojot Apgrūtināto teritoriju informācijas sistēmas likumā noteiktās prasības.
8. Teritorijas plānojumā ietvert vispārīgu transporta infrastruktūras attīstības risinājumu, saskaņā ar Dundagas novada ceļu īpašumtiesību sakārtošanas priekšlikumiem un paredzot ielu un ceļu kategorijas atbilstoši MK noteikumu Nr. 240 iedalījumam.
9. Teritorijas plānojumā ietvert Dundagas novada ainavu tipoloģijas un lokālā ainavu plānā sniegtos ieteikumus.
10. Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos ietvert prasības, kas nodrošinātu Ziemeļkurzemes raksturīgās kultūrvides un piekrastes tradicionālās apbūves saglabāšanu.

11. Izvērtēt par ietekmes uz vidi novērtējumu atbildīgās institūcijas atzinumu sniegtās rekomendācijas par teritorijas plānojuma ietekmes uz vidi novērtējumu un nepieciešamības gadījumā iekļaut sniegtos priekšlikumus Teritorijas plānojuma redakcijā līdz teritorijas plānojuma galīgās redakcijas apstiprināšanai.
12. Teritorijas plānojuma izstrādei lietot teritorijas attīstības plānošanas informācijas sistēmu (turpmāk - TAPIS), atbilstoši Ministru kabineta 08.07.2014. noteikumu Nr.392 "Teritorijas attīstības plānošanas informācijas sistēmas noteikumi" (turpmāk - MK noteikumi Nr. 392) prasībām.
13. Teritorijas plānojuma saturs un plānojuma sadaļas — grafiskā daļa (t.sk. ģeotelpiskie dati), teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi, jāstrukturē un jāsagatavo atbilstoši TAPIS datu standartizācijai un klasifikācijai, saskaņā ar MK noteikumu Nr.392 un MK noteikumu Nr.628 prasībām.

Teritorijas plānojums izstrādāts, ņemot vērā Ministru kabineta 2014.gada 14.oktobra noteikumu Nr.628 „Noteikumi par pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem” prasības.

Dundagas novada teritorijas plānojuma izstrādē ir ievēroti Attīstības plānošanas sistēmas un Teritorijas attīstības plānošanas likumos noteiktie principi:

- 1) ilgtspējības princips — teritorijas attīstību plāno, lai saglabātu un veidotu esošajām un nākamajām paaudzēm kvalitatīvu vidi, līdzsvarotu ekonomisko attīstību, racionālu dabas, cilvēku un materiālo resursu izmantošanu, dabas un kultūras mantojuma attīstību;
- 2) pēctecības princips — jaunus teritorijas attīstības plānošanas dokumentus izstrādā, izvērtējot spēkā esošos attīstības plānošanas dokumentus un to īstenošanas praksi;
- 3) vienlīdzīgu iespēju princips — nozaru un teritoriālās, kā arī privātpersonu un sabiedrības intereses tiek vērtētas kopsakarībā ar mērķi veicināt attiecīgās teritorijas ilgtspējīgu attīstību;
- 4) nepārtrauktības princips — teritorijas attīstību plāno nepārtraukti, elastīgi un cikliski, uzraugot šo procesu un izvērtējot jaunāko informāciju, zināšanas, vajadzības un iespējamās risinājumus;
- 5) atklātības princips — teritorijas attīstības plānošanā un dokumentu izstrādē iesaista sabiedrību un nodrošina informācijas un lēmumu pieņemšanas atklātumu;
- 6) integrētas pieejas princips — ekonomiskie, kultūras, sociālie un vides aspekti tiek saskaņoti, atsevišķu nozaru intereses tiek koordinētas, teritoriju attīstības prioritātes tiek saskaņotas visos plānošanas līmeņos, sadarbība ir mērķtiecīga, un tiek novērtēta plānoto risinājumu ietekme uz apkārtējām teritorijām un vidi;
- 7) daudzveidības princips — teritorijas attīstību plāno, ņemot vērā dabas, kultūrvides, cilvēku un materiālo resursu un saimnieciskās darbības daudzveidību;
- 8) savstarpējās saskaņotības princips — teritorijas attīstības plānošanas dokumentus izstrādā, tos savstarpēji saskaņojot un izvērtējot citos teritorijas attīstības plānošanas dokumentos noteikto.

1.2. Teritorijas plānojuma saturs

Dundagas novada Teritorijas plānojuma sastāvā ietilpst četras daļas:

I Paskaidrojuma raksts

II Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi

III Grafiskā daļa

IV Pārskats par teritorijas plānojuma izstrādes procesu.

Paskaidrojuma rakstā iekļauta informācija par līdz šim spēkā esošajiem novada pagastu teritorijas plānojumiem, raksturots plānošanas ietvars, teritorijas plānojuma risinājumu apraksts un tā atbilstība ilgtspējīgas attīstības stratēģijai un sniegta informācija par aizsargjoslas un apgrūtinājumi saistībā ar esošo situāciju un normatīvo aktu prasībām. Paskaidrojuma rakstam pievienota informācija par atļautās izmantošanas veidu definīcijām, zemes lietošanas veidiem, pagastu teritorijas plānojumu zonējums un atļauto izmantošanu, informācija par valsts kultūras pieminekļiem, bioloģiskajai daudzveidībai nozīmīgām teritorijām, piesārņotajām un potenciāli piesārņotajām vietām, derīgo izrakteņu atradnēm un cita informācija, kā arī grafiskie materiāli (kartes, kartoshēmas).

Grafiskajā daļā attēlotas Dundagas novada ciemu robežas, teritorijas funkcionālais zonējums, teritorijas ar īpašiem noteikumiem (TIN), nacionālo interešu objekti, apgrūtinātās teritorijas un objekti, kuriem nosaka aizsargjoslas (ja attiecīgās aizsargjoslas iespējams attēlot izvēlētajā kartes mērogā), transporta organizācija, maģistrālās inženierkomunikācijas un citas teritorijas un objekti.

Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos noteiktas vispārīgas prasības teritorijas izmantošanai un plānošanai, konkrētas prasības teritorijas izmantošanai un apbūves parametriem katrā funkcionālajā zonā un TIN teritorijās, citas prasības, aprobežojumi un nosacījumi, ņemot vērā dabas un kultūrvēsturiskās vērtības, teritorijas īpatnības un specifiku.

Pārskatā par teritorijas plānojuma izstrādi apkopota informācija un dokumentācija saistībā ar plānošanas dokumenta izstrādi (lēmumi, publikācijas, ziņojumi par institūciju nosacījumu ievērošanu, fizisko un juridisko personu priekšlikumi).

1.3. Saistība ar citiem plānošanas dokumentiem

Ievērojamu daļu teritorijas plānojumā apskatīto aspektu nosaka augstāka līmeņa plānošanas dokumenti – nacionālie un reģiona plānošanas dokumenti, kā arī novada attīstības plānošanas dokumenti.

Teritorijas plānojuma izstrāde ir saistīta vairākiem plānošanas dokumentiem. Tajos iekļautie galvenie mērķi un pamatnostādnes īsi raksturotas turpmāk šajā nodaļā.

Nacionālais līmenis

Teritorijas plānojums izstrādāts, saskaņojot novada teritorijas attīstību ar Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģiju līdz 2030. gadam (LIAS), kas tika apstiprināta Saeimā 2010.gada 10.jūnijā un ir uzskatāma par valsts galveno plānošanas instrumentu ar likuma spēku. Visi turpmāk izstrādājamie stratēģiskās un attīstības plānošanas dokumenti jāveido saskaņā ar šīs stratēģijas noteiktajiem virzieniem un prioritātēm.

Stratēģijā ilgtspējība balstīta kapitālu pieejā, kas attiecināma uz plaša spektra vērtību izmantošanu, ko tiešā veidā grūti izteikt naudas izteiksmē. Tā ir Latvijas nacionālā bagātība, kuru iespējams nodot nākamajām paaudzēm pilnveidošanai un vairošanai: zināšanas, dabas resursi, vietas, kultūras mantojums, u.c.. Latvijas ilgtspējīgas stratēģijas kodols ir cilvēka, ekonomiskā, sociālā un dabas kapitālu, tostarp vietas un telpas, produktivitātes kāpināšana, lai atbildētu uz globālo tendenču izaicinājumiem.

LIAS ir noteikta Latvijas telpiskās attīstības perspektīva. Tā telpiskās ir saistoša arī Dundagas novada pašvaldībai. Telpiskās attīstības perspektīvā akcentēti šādi galvenie aspekti:

a) sasniedzamība un mobilitātes iespējas;

b) apdzīvojums kā ekonomiskās attīstības, cilvēku dzīves un darba vide;

c) nacionālo interešu telpas – unikālas specifiskas teritorijas, kas nozīmīgas visas valsts attīstībai.

LIAS apskatītajā Latvijas nākotnes telpiskajā struktūrā Dundagas novads:

- atrodas pie nacionālo interešu telpas – Baltijas jūras piekraste;
- novada teritoriju skar nacionālo interešu telpas – Dabas aizsardzības, ainavu un kultūrvēsturisko teritoriju koncentrācijas telpa (Slīteres nacionālā parka teritorija) un Lauku attīstības telpa;
- to šķērso nacionālas nozīmes transporta koridori (autoceļš P124 Ventspils – Kolka un autoceļš P131 Tukums—Ķesterciems—Mērsrags—Kolka);
- novads atrodas netālu no Baltijas jūras reģiona līmeņa un nacionālas nozīmes attīstības centra Ventspils un reģionālas nozīmes attīstības centra Talsi;
- nodrošināts minimālais kultūras pakalpojumu grozs.

Nacionālais attīstības plāns 2014. – 2020. gadam (NAP) (NAP2020) ir galvenais vidēja termiņa attīstības plānošanas dokuments Latvijā. Tas ir Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģijas līdz 2030.gadam (Latvija2030) rīcības plāns, kam ir jākalpo par valsts attīstības ceļa karti vidējam termiņam. Tas nosaka Latvijas galvenos attīstības virzienus un parāda valsts un sabiedrības svarīgākos uzdevumus ceļā uz tālāku mērķi politiķiem, ierēdņiem un ikvienam Latvijas iedzīvotājam. NAP izvirza Latvijas izaugsmes modeli „Cilvēks pirmajā vietā” un mērķi dzīves kvalitātes uzlabošanai. NAP mērķis ir vienoties par būtiskākajām vidēja termiņa prioritātēm, to rīcības virzieniem, mērķiem, kā arī to sasniegšanas rādītājiem. NAP izvirza Latvijas attīstības stratēģisko mērķi un nosaka galvenos rīcības virzienus, kas spēs nodrošināt stabilu valsts un sabiedrības izaugsmi.

NAP redzējums par Latviju 2020. gadā ir "Ekonomikas izrāviens - katra Latvijas iedzīvotāja un valsts labklājības pieaugumam!".

NAP noteiktas šādas prioritātes un mērķi:

- prioritāte „Tautas saimniecības izaugsme” - mērķis: “Ilgtspējīga Latvijas ekonomikas izaugsme ar pieaugošu valsts konkurētspēju starptautiskajos tirgos”
- prioritāte „Cilvēka drošums” - mērķis: “Radīt spēcīgu vidusšķiru un nodrošināt tautas ataudzi Latvijā –valstī, kur ik katram cilvēkam ir iespējas gādāt par savu, savu tuvinieku un Latvijas attīstību”
- prioritāte „Izaugsmi atbalstošas teritorijas” - mērķis 1: “Radīt līdzvērtīgākas darba iespējas un dzīves apstākļus visiem iedzīvotājiem, izmantojot teritoriju attīstības potenciālus un unikālos resursus; mērķis 2: Stiprināt Latvijas reģionu starptautisko konkurētspēju, palielinot Rīgas kā Ziemeļeiropas metropoles un citu valsts lielāko pilsētu starptautisko lomu.

Katra mērķa sasniegšanai NAP ir noteikti līdz 2020. gadam īstenojami rīcības virzieni, kuri attiecināmi arī uz Dundagas novadu.

Dundagas teritorijas plānojuma ieviešanas laiks attieksies uz jauno Latvijas Nacionālo attīstības plānu 2020. – 2027.g. (NAP2027), kas ir izstrādāts 2019.gadā, ir notikusi tā publiskā apspriešana. Plānu Nacionālās attīstības padome 2020.gada 13. februāra sēdē ir atbalstījusi virzībai izskatīšanai Ministru kabinetā, kā arī Plāns atbalstīts Ministru kabineta 2020.gada 25.februāra sēdē un iesniegts turpmākai virzībai Saeimā.

NAP2027 nosaka stratēģiskos mērķus, ko Latvijā apņēmamies sasniegt līdz 2027. gadam, iezīmē nozaru politiku virzienus un galvenās reformas, kā arī publisko investīciju virzienus valsts budžeta, Eiropas Savienības (ES) fondu un citu finanšu instrumentu ieguldījumiem Latvijā.

NAP2027 izvirzīti četri stratēģiskie mērķi: 1) Vienlīdzīgas iespējas, 2) Produktivitāte un ienākumi, 3) Sociālā uzticēšanās un 4) Reģionālā attīstība.

NAP2027 noteiktas sešas prioritātes:

„Stipras ģimenes, veseli un aktīvi cilvēki”, kas raksturo cilvēka fizisko un emocionālo veselības stāvokli, dzīves apstākļus, vēlmi radīt atvases un dzīvot ilgu un aktīvu mūžu;

„Zināšanas un prasmes personības un valsts izaugsmei”, kas atbild par radošu cilvēku izaugsmi, zināšanu un prasmju ieguvu, to pielietošanu un radīšanu;

„Uzņēmumu konkurētspēja un materiālā labklājība”, akcentējot, ka abi faktori aug, ja uzņēmumi un to darbinieki spēj būt efektīvi, inovatīvi, tiecas radīt augstāku pievienoto vērtību;

„Kvalitatīva dzīves vide un teritoriju attīstība”, raksturojot svarīgāko pakalpojumu (transports, mājoklis, elektroenerģija, digitālie pakalpojumi) kvalitāti un pieejamību un apkārtējās vides kvalitāti un tīrību;

„Kultūra un sports aktīvai un pilnvērtīgai dzīvei”, kas veido aktivitāšu kopumu, kas vērsts uz labsajūtu, spēku atjaunošanu un intelektuālā potenciāla atraisīšanu, kultūras vērtību saglabāšanu un jaunradi;

„Vienota, droša un atvērta sabiedrība”, ietverot piederības sajūtu valstij, līdzdalību sabiedriskos procesos, iedzīvotāju savstarpēju uzticēšanos un pārliecību par savu drošību un tiesību aizsardzību.

Reģionālās politikas pamatnostādņēm 2021.-2027. gadam ir vidēja termiņa politikas plānošanas dokuments, kas nosaka Latvijas reģionālo politiku, aptverot laika periodu līdz 2027.gadam. Pamatnostādnes detalizē Nacionālā attīstības plāna 2021.-2027.gadam uzstādījumus, rīcības virzienus un uzdevumus reģionālajā politikā atbilstoši Nacionālā attīstības plāna 2021.-2027.gadam pirmajai redakcijai. Pamatnostādņēs, izvērtējot pašreizējo reģionālo attīstību, tiek definēti turpmākie reģionālās politikas mērķi, uzstādījumi un rīcības virzieni, kā arī sagaidāmie rezultāti.

Reģionālās politikas mērķis ir *visu reģionu potenciāla attīstība un sociālekonomisko atšķirību mazināšana, stiprinot to iekšējo un ārējo konkurētspēju, kā arī nodrošinot teritoriju specifikai atbilstošus risinājumus apdzīvojuma un kvalitatīvas dzīves vides attīstībai*. Tā sasniegšanai noteikti divi apakšmērķi:

A. Uzņēmējdarbības vides uzlabošana reģionos

Apakšmērķa sasniegšanai tiek izvirzīti šādi rīcības virzieni, katram no tiem nosakot uzdevumus:

A1. Vietas sagatavošana uzņēmējam un to produktivitāte (7 uzdevumi)

A2. Cilvēkkapitāla piesaiste reģionos (4 uzdevumi).

B. Pakalpojumu efektivitātes uzlabošana reģionos

Apakšmērķa sasniegšanai tiek izvirzīti šādi rīcības virzieni, katram no tiem nosakot uzdevumus:

B1. Pakalpojumu nodrošināšana reģionos atbilstoši demogrāfijas izaicinājumiem (3 uzdevumi);

B2. Sasniedzamība un dzīves vide reģionos (6 uzdevumi);

B3. Plānošanas reģionu un pašvaldību administrācijas darba efektivitāte (7 uzdevumi).

Uz plānošanas dokumentu attiecas Valsts ilgtermiņa tematiskais plānojums Baltijas jūras piekrastes publiskās infrastruktūras attīstībai (turpmāk – Tematiskais plānojums), kas ir pirmais nacionāla līmeņa tematiskais plānojums. Tas izstrādāts ieviešot Piekrastes telpiskās attīstības pamatnostādnes 2011.-2017.gadam. Tematiskā plānojuma mērķis ir veicināt ekonomisko aktivitāti Baltijas jūras piekrastē un uzlabot piekrastes pārvaldību sekmējot ar vides aizsardzības interesēm līdzsvarotu piekrastes vienotā dabas un kultūras mantojuma attīstīšanu. Tā galvenais uzdevums ir saglabāt Baltijas jūras piekrastes unikālo dabas un kultūras mantojumu, kā arī veicināt ekonomisko attīstību šajā teritorijā.

Tematiskā plānojuma risinājumi ietver publiskās infrastruktūras tīkla koncepciju, t.sk. attīstāmo vietu sarakstu un priekšlikumus to prioritizēšanai. Piekrastes publiskās infrastruktūras tīkla pamats ir:

- esošās apdzīvotās vietas un citi objekti (punktveida un laukumveida objekti): pilsētas, ciemi, peldvietas, ostas, lidostas, ĪADT;
- esošie savienojumi (līnijveida objekti): autoceļi, dzelzceļš, velo un kājāmgājēju ceļi un maršruti.

Attīstāmās vietas ir izvēlētas apmeklētāju koncentrācijas vietās, kur piekrastes ekosistēmas (veģetācija) ir antropogēni stipri vai ļoti stipri ietekmēta, labiekārtojuma apjoms un kvalitāte nepietiekama vai arī Rīgā un tās apkārtnē (Carnikavas novads, Saulkrastu novads), Jūrmalā, Engures novadā, Ventspilī un tās apkārtnē – apmeklētāju plūsmām atbilstoša labiekārtojuma trūkums vai esošā labiekārtojuma pārslogojums, kas rada nepieciešamību meklēt jaunus risinājumus un piedāvājumus apmeklētāju plūsmu organizēšanai un atpūtas veidu dažādošanai. Tematiskā plānojuma risinājumu daļā ietverts attīstāmo vietu saraksts (60 vietas) un kā prioritāri attīstāmas piekrastē rekomendējot 25 vietas. Dundagas novada piekrastē plānotas astoņas attīstāmās vietas (Sīkrags, Mazirbe, Košrags, Pitrags, Saunags, Vaide, Kolkas ciems un Kolkasrags, kā arī Uši), no tā divas – Mazirbe, Kolkas ciems un Kolkasrags ir prioritāri attīstāmas vietas. .

Tematiskais plānojums ir jāņem vērā izstrādājot Dundagas novada jauno teritorijas plānojumu, t.sk. TIAN iekļaujot atbilstošas prasības attīstāmo vietu izveidei piekrastē.

Reģionālā līmenī Dundagas novada teritorijas plānojuma izstrāde ir saistīta ar Kurzemes plānošanas reģiona plānošanas dokumentiem. Attīstības vīzija, stratēģiskie attīstības mērķi un ilgtermiņa prioritātes noteiktas Kurzemes plānošanas reģiona Ilgtspējīgas attīstības stratēģijā 2015.-2030. gadam (IAS).

Reģiona vīzija - “Kurzeme 2030 - gudrs, radošs, zaļš, starptautiski konkurētspējīgs un pievilcīgs reģions Baltijas jūras krastā” un stratēģiskie mērķi:

- gudra attīstība (mērķis vērsts uz domāšanas un rīcību maiņu, kas panākams ar ieguldījumiem izglītībā, zinātnē, mainot sabiedrības vidi, attīstot uzņēmējdarbības domāšanu). Ilgtermiņa attīstības prioritātes – zināšanas, iniciatīva/atbildība, atbalstošā infrastruktūra;
- pievilcīga dzīves vide (mērķis vērsts uz dzīves un darbības vides maiņu, kas panākams ar mērķtiecīgām izmaiņām dzīves un darba vidē, koncentrējoties uz vietu orientētu attīstību). Ilgtermiņa attīstības prioritātes – dzīvīgas vietas, nodarbošanās, enerģijas un ekoeфективitāte;
- globālā saistība un atvērtība (mērķis vērsts uz reģiona, vietas, indivīdu atvērtību, globālo iespēju izmantošanu, kas panākams ar izmaiņām pārvaldībā, kas virzītas uz sadarbību). Ilgtermiņa attīstības prioritātes – sadarbība un konkurētspēja, atpazīstamība, integrēta pārvaldība.

Telpiskās attīstības perspektīva ataino vēlamu teritorijas telpisko struktūru, akcentējot nozīmīgākos telpiskās struktūras elementus un nepieciešamās ilgtermiņa izmaiņas. Tā kalpo par Stratēģijas mērķu un ilgtermiņa prioritāšu teritoriālu skatījumu. Ilgtspēja, kā telpiskās attīstības pamatprincips, nosaka svarīgākos Perspektīvas risinājumus. Dundagas novadā telpiskās attīstības perspektīvā atrodas

galvenie mežu telpu areāli, lauku telpas ar jauktu (mozaīkveida) zemes lietojumu, to šķērso reģionālas nozīmes transporta koridors, kā arī Dundaga atzīmēta kā novada nozīmes attīstības centrs.

1. attēls. Attīstības centri un integrētas attīstības telpas

Avots: Kurzemes plānošanas reģiona ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2015. - 2030.gadam

Stratēģijā iekļautas vadlīnijas un risinājumi telpiskās struktūras elementu attīstībai un plānošanai.

Lai saglabātu apdzīvojuma struktūru, turpmāk nepieciešams veidot vienotu daudznazaru savstarpēji papildinošu vietu orientētu politiku. Svarīgākie telpiskie risinājumi ir attīstības centru un integrēto attīstības telpu pieeja. Novadu nozīmes centri veidojami kā lokāli atbalsti punkti lauku attīstībai.

Kurzemes reģiona attīstības programma 2015. – 2020. gadam ietver rīcības plānu vidējam termiņam plānošanas reģiona ilgtspējīgas attīstības stratēģijas īstenošanai. Tā ietver teritoriālos risinājumus, tematiskās aktivitātes un projektus un rīcības programmas.

Pašvaldības līmenī plānojums ir saistīts ar Ilgtspējīgas attīstības stratēģiju 2014.-2030. gadam (IAS) un Dundagas novada attīstības programmā 2014.-2020. gadam noteikto stratēģisko mērķu, ilgtermiņa prioritāšu vidēja termiņa stratēģisko uzstādījumu un rīcības plāna ieviešanu. Novada attīstības plānošanas dokumenti pilnā redakcijā skatāmi <https://www.dundaga.lv/lv/pasvaldiba/normativie-akti-un-attistibas-planosanas-dokumenti/planosanas-dokumenti/>.

Stratēģijā novada ilgtermiņa attīstībai noteikti šādi stratēģiskie mērķi:

SM1 Cilvēks. Sekmēt radošu, harmonisku, vispusīgi attīstītu, izglītotu un aktīvu cilvēku izaugsmi novadā, – kā priekšnoteikumu labklājībai, kvalitatīva darbaspēka izaugsmei, nodrošinot darba videi atbilstošas izglītības sistēmu mūža garumā, iespējas radošām pašizpaušmēm kultūras jomā un atbalstot veselīgu dzīvesveidu.

SM2 Atpazīstamība. Izkopt pozitīvu Dundagas novada atpazīstamību plašā mērogā, līdzsvarojot labi sasniedzamu un pārdomātu tūrisma iespēju un aktivitāšu attīstību ar latviskā un lībiskā kultūrmantojuma mieru piekrastē, Slīteres nacionālā parka dabas teritorijās, Kolkasraga unikalitātē un Dundagas dabas un kultūras vērtībās.

SM3 Tautsaimniecība. Radīt sabalansētu tautsaimniecības struktūru, kas sekmē vienmērīgu izaugsmi novada specializācijas sektoros, ir pamatota sadarbībā un līdzatbildībā, ko atbalsta

maksimāli pieejama kvalitatīva inženierapgāde, atbilstoša sasniedzamība un profesionālās ievirzes izglītība.

SM4 Dzīves vide. Pilnveidot iedzīvotāju dzīves vidi, uzlabojot sasniedzamības kvalitāti, nodrošinot videi draudzīgu, efektīvu un pieejamu inženierapgādi un informācijas tehnoloģijas, pārdomātu apsaimniekošanas organizāciju un ilgtspējīgu vides pieejamību, kas balstīta uz sabiedrības līdzdalībā tapušiem risinājumiem.

Katram stratēģiskajam mērķim Stratēģijā noteiktas vairākas ilgtermiņa prioritātes. Stratēģijā Dundagas novada teritorijas telpiskās attīstības perspektīvā kā galvenās novada funkcionālās telpas noteiktas:

- ciemu teritorijas;
- mežu/purvu teritorijas;
- lauku teritorijas;
- tūrisma un rekreācijas teritorijas;
- ražošanas attīstības teritorijas;
- īpaši aizsargājamās dabas teritorijas.

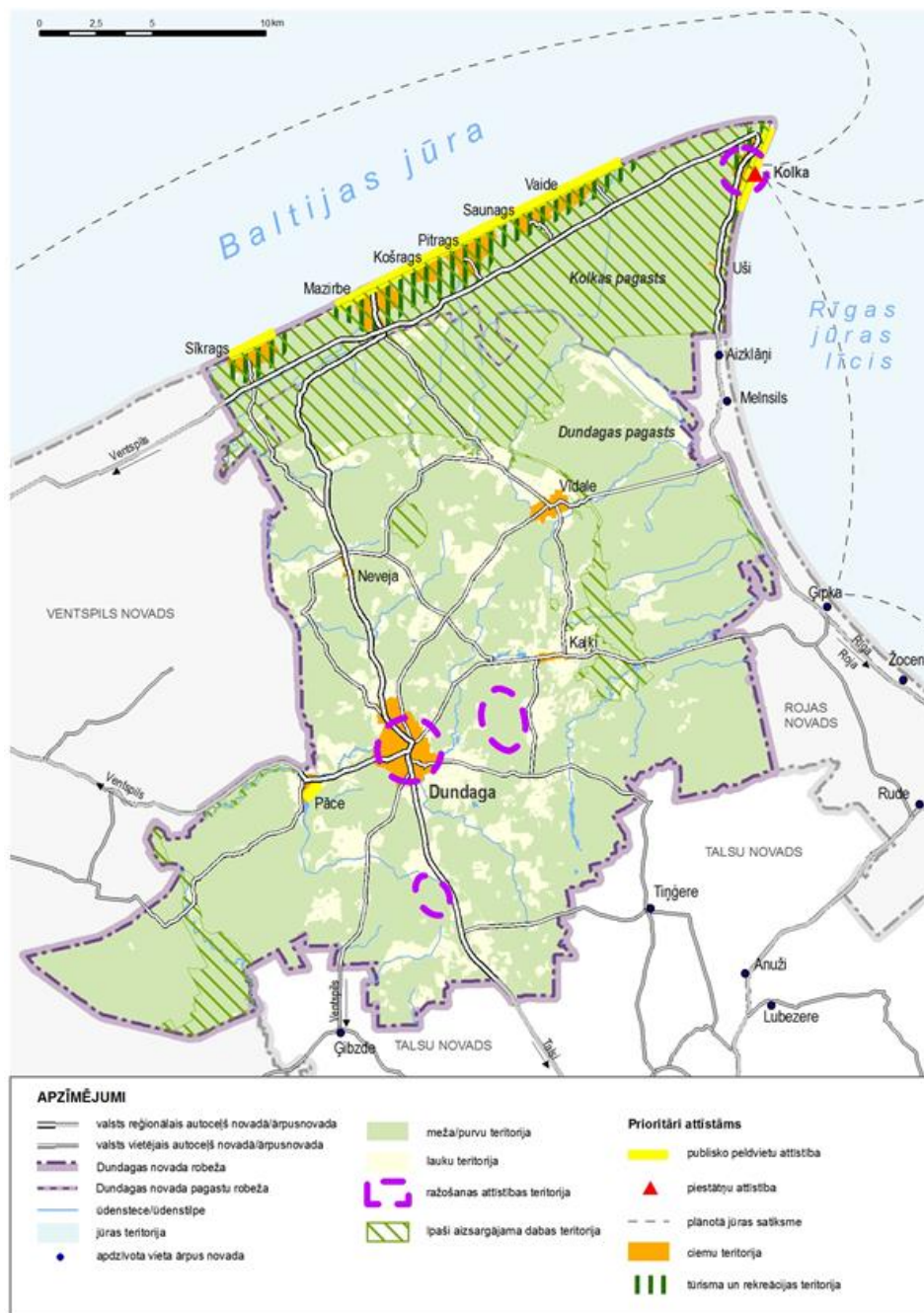
Telpiskās attīstības perspektīvā kā prioritāri attīstāmas teritorijas Dundagas novadā uzsvērtas:

- Kolkā prioritāri paredzama piestātnes attīstība saiknes virzībai ar citām piestātnēm un mazajam ostām Latvijā un Igaunijā, iekļaujot to vienotā plānotā piestātņu tīklā. Tuvākās plānotās piestātnes Rojas novadā paredzamas Melsilā un Ģipkā;
- Kolkā, Mazirbē, Sīkragā, Košragā, Pitragā, Saunagā un Vaidē kā prioritāte paredzama publisko pludmaļu izveide.

Vēlamās ilgtermiņa izmaiņas:

- Dundagas novada teritorijā esošās vērtīgās lauksaimniecības zemes saglabājamās. Apmežot pieļaujams tikai sliktās lauksaimniecības zemes. Starp apdzīvotajām vietām paredzamas neapbūvējamās lauku vai mežu teritorijas.
- Apdzīvojuma attīstība Kolkas pagastā organizējama esošajos 8 ciemos. Sīkraga, Košraga, Pitraga, Saunaga, Vaides un Ušu – attīstība virzāma kā sezonas rakstura ciemu attīstība esošo ciemu robežās. Visos piekrastes ciemos būtiski palielināmas tūrisma iespējas. Kolka un Mazirbe attīstāmi kā vietējās nozīmes attīstības centri.
- Bļivāka apdzīvojuma attīstība Dundagas pagastā virzāma 5 ciemos, kuriem apstiprināmas ciemu robežas – Dundagā, Pācē, Nevejā, Vīdalē un Kaļķos. Dundagas ciems attīstāms kā novada galvenais pakalpojumu centrs.
- Ražošanas attīstības teritorijas paredzamas Dundagas un Kolkas ciemos, kā arī derīgo izrakteņu ieguves teritorijās Dundagas pagastā.

Attīstības programmā 2014. – 2020. gadam noteiktas vidēja termiņa prioritātes, ietverts rīcības plāns un investīciju plāns. Plānojuma ieviešanas laikā notiks administratīvi teritoriālā reforma, sagaidāms, ka novadam tiks izstrādāta jauna attīstības programma.

2. attēls. Nozīmīgākie esošās telpiskās struktūras elementi, galvenās funkcionālās telpas

Avots: Dundagas novada Ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2030. gadam

2. VIDES PĀRSKATA SAGATAVOŠANAS PROCEDŪRA

Stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums (SIVN) ir process, kura mērķis ir uzlabot nozares politikas, politikas plāna, rīcības programmas, kā arī citu nacionālo, reģionālo un vietējo stratēģisko plānošanas dokumentu un normatīvo aktu kvalitāti, vērtējot šo dokumentu iespējamo ietekmi uz vidi un laicīgi novēršot vai mazinot to īstenošanas negatīvās ietekmes. Šis process ir vērsts uz to, lai izvērtētu, kādas būtiskas tiešas vai netiešas pārmaiņas vidē var rasties politikas plānošanas dokumentu īstenošanas rezultātā, un kā tās ietekmēs dabas kapitālu – resursus un pakalpojumus. SIVN ir veicams plānu un programmu sagatavošanās posmā un tā nepieciešamību un procesu nosaka starptautiskā un nacionālā likumdošana.

Vides pārskats ir sagatavots atbilstoši Ministru Kabineta 23.03.2004. noteikumiem Nr.157. „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums” un likumam „Par ietekmes uz vidi novērtējumu”. Saskaņā ar likumu „Par ietekmes uz vidi novērtējumu”, stratēģisko novērtējumu veic plānošanas dokumentiem, kuru īstenošana var būtiski ietekmēt cilvēku veselību un vidi, tai skaitā teritorijas plānojumiem, arī tiem, kuri saistīti ar Eiropas Savienības līdzfinansējuma izmantošanu, ja attiecīgos plānošanas dokumentus saskaņā ar normatīvajiem aktiem vai citiem noteikumiem izstrādā vai pieņem Saeima, Ministru kabinets, pašvaldība, valsts vai pašvaldības institūcija. Likumdošanas prasības paredz SIVN procesa ietvaros sagatavot Vides pārskatu, kurā raksturotas plānošanas dokumenta būtiskās ietekmes uz vidi. Tas ir īpaši nepieciešams plānošanas dokumentiem, kuru īstenošana var būtiski ietekmēt Eiropas nozīmes aizsargājamās dabas teritorijas (NATURA 2000), kas attiecināmas arī uz Dundagas novada teritorijas plānojumu. SIVN procesā ir svarīgi identificēt ietekmi uz vidi un dabas resursiem, kas saistīti ar plānošanas dokumenta īstenošanu.

Stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma (SIVN) procesa mērķis ir panākt vides aspektu integrēšanu plānošanas procesā, nodrošinot, ka vides vērtības tiek atbilstoši iestrādātas Dundagas novada teritorijas plānojumā. Ja šos aspektus nav iespējams iestrādāt pašā plānošanas dokumentā, tad ir jāpanāk, lai šie aspekti tiktu ievēroti izstrādājot lokālplānojumus, detālplānojumus, tematiskos plānus un koncepcijas, izvērtējot būvniecības ieceres vai pirms būvniecības uzsākšanas izpildot dažādus priekšnosacījumus, lai mazinātu iespējamo negatīvo ietekmi uz bioloģisko daudzveidību, vides kvalitāti, ainavu un kultūrvēsturisko mantojumu.

SIVN vispārīgie uzdevumi ir novērtēt vides apstākļus un sniegt informāciju lēmumu pieņēmējiem, kā arī informēt plašāku sabiedrību par sagaidāmo būtisko ietekmi uz vidi dokumenta ieviešanas gadījumā.

2.1. SIVN process un metodoloģija

SIVN procesā un Vides pārskata veidošanā ir izmantota metodika, kas balstīta uz atbilstības izvērtējumu vides aizsardzības un ilgtspējīgas attīstības principiem, mērķu un uzdevumu un kvalitatīvu ietekmju vērtējumu. Teritorijas plānojuma vērtēšanā tika izmantoti vides aizsardzības un ilgtspējīgas attīstības principi, kā arī koncepcija par dabas kapitālu kā vienu no sabiedrības vērtībām.

SIVN balstās uz šādiem principiem:

- *Integrācija* – vides aspekti pilnībā ir jāintegrē politikas plānošanas dokumentā, tādēļ vides aspekti ir jāņem vērā plānošanas agrā stadijā, lai izvairītos no konceptuālām kļūdām. Šādā gadījumā SIVN palīdz veikt piedāvāto rīcības virzienu analīzi un identificēt tās rīcības, kam no vides viedokļa nepieciešama papildus izpēte par to ietekmi.
- *Piesardzības princips* – pieņemot lēmumus, nepieciešams izmantot piesardzības principu, pat, ja plānotās darbības tieša negatīva ietekme nav pierādīta, jo ekosistēmu nestspēju jeb ietilpību un sakarība starp slodzēm un dabas kapitālu nav iespējams precīzi noteikt.

- *Starppaaudžu taisnīgums* – pašreizējai paaudzei ir jā saglabā vai jā vairo sociālais, dabas un cilvēku radītais kapitāls un jādod nākamajām paaudzēm iespējas attīstīties.
- *Alternatīvu izvērtēšana* – nepieciešams izvērtēt kā politikas plānošanas dokumentā paredzētās rīcības un to iespējamās alternatīvas ietekmēs vides resursus un to kvalitāti.
- *Pārskatāmība* – SIVN ir atvērts un pārskatāms lēmumu pieņemšanas process, kas paredz interešu grupu un nevalstisko organizāciju iesaisti, kā arī aprakstot SIVN metodoloģiju, lēmumu pieņemšanas mehānismus un sniedzot pamatojumu novērtējumā iekļautajiem apgalvojumiem. SIVN pārskatāmību nodrošina arī Vides pārskata sabiedriskā apspriešana un tās rezultātu publiskošana.

Vērtējuma veikšanā izmantotā pieeja ir balstīta veicot salīdzinošu analīzi par teritorijas plānoto (atļauto) izmantošanu jaunajā plānošanas periodā ar teritorijas līdzšinējā spēkā esošajā plānojumā atļauto izmantošanu, kā arī ņemot vērā esošās situācijas analīzi.

2.2. Vides pārskata sagatavošanas metodes

Vides pārskats balstās uz jaunajā Dundagas novada teritorijas plānojumā iekļauto mērķu, zonējumu un plānoto pasākumu īstenošanas ietekmes uz vidi izvērtējumu, kā arī vērtējuma par plānošanas dokumenta atbilstību starptautiskajiem un nacionālajiem vides politikas mērķiem. Vides pārskata izstrādes procesā tika izmantotas dažādas metodes datu iegūšanai un analīzei. Kopumā vides pārskata sagatavošanā var izdalīt 3 būtiskākos etapus.

Dokumentu atbilstība un sasaiste ar citiem likumdošanas dokumentiem

Šajā etapā tiek vērtēta Plānojuma atbilstība un sasaiste ar valsts vides normatīvajos dokumentos noteiktajām prasībām un nosacījumiem attiecībā uz vides kvalitātes standartiem, atļautajām un aizliegtajām darbībām noteiktās teritorijās (piemēram, ĪADT, mikroliegumi, aizsargjoslas), kā arī valstī noteiktajā kārtībā apstiprinātajos nacionālajos, reģionālajos, pašvaldības un nozaru plānošanas dokumentos izvirzītajām prioritātēm, mērķiem un rīcību virzieniem.

Pašreizējās situācijas un nulles scenārija novērtējums

Vide ietver ļoti plašu jautājumu loku, tādēļ Teritorijas plānojuma kontekstā nepieciešams noteikt būtiskos vides aspektus un identificētu pasākumus, kam ir būtiska ietekme uz vidi. Lai to izdarītu, ir izveidots, tā sauktais, nulles scenārijs. Tas apraksta tendences Dundagas novada attīstībā un to ietekmi uz vidi, kā arī vides kvalitāti, galvenās slodzes un to radītās sekas. Vides pārskatā ir apkopota pieejamā pamatinformācija par vides stāvokli Dundagas novadā, tādējādi veicot sākotnējo novērtējumu un identificējot būtiskos vides aspektus, kas saistīti ar plānošanas dokumentu.

SIVN veikšanai izmantota publiski pieejama informācija – valsts vides institūciju un iestāžu apkoptā informācija par vides rādītājiem, tendencēm, vides stāvokļa novērtējumi, dažādu projektu rezultātu apkopojumi, dažādu politikas plānošanas dokumentu analītiskā daļa, kā arī Teritorijas plānojuma izstrādes procesā iegūtā informācija par esošā stāvokļa novērtējumu. Informācija par vides resursiem un vides kvalitātes novērtējumu un tendences tiek izmantotas bāzes scenārija veidošanā.

Balstoties uz šajā etapā iegūto informāciju, tiek sagatavota vides pārskata sadaļa par iespējamām izmaiņām un būtiskiem vides aspektiem situācijā, ja plānošanas dokuments netiek īstenots jeb t.s. nulles scenārijs.

Teritorijas plānojuma īstenošanas būtisko ietekmju uz vidi vērtējums

Dundagas novada teritorijas plānojuma īstenošanas potenciālās ietekmes uz vidi novērtējums veidots no vairākiem elementiem:

- Esošās situācijas analīzes un novērtējuma saistībā ar teritorijas attīstību;
- Vispārīgs vērtējums par teritorijas atļauto izmantošanu, kas noteikta teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos un identificētas teritorijām, kuras ietekmēs šī teritorijas plānojuma risinājumi;
- Detalizēts vērtējums par sagaidāmo būtisko ietekmi uz novada teritorijām, kuras ietekmēs šī teritorijas plānojuma risinājumi, tajā noteikto plānoto atļauto izmantošanu, balstoties uz teritorijas zonējumiem un izmaiņām teritorijas atļautajā izmantošanā salīdzinot plānoto (atļauto) teritorijas izmantošanu ar līdzšinējo teritorijas plānojumu, kā arī ņemot vērā pašreizējo teritorijas izmantošanu.

SIVN process tiek organizēts tā, lai identificētu gan pozitīvās, gan negatīvās ietekmes uz vidi, kā arī kumulatīvās ietekmes. Tiek izmantota informācija, ko sniedz nulles scenārijs, kā arī balstoties uz teritorijas plānojumā iekļauto informāciju un esošās situācijas analīzi, tiek prognozētas sagaidāmās ietekmes. Iespēju robežās SIVN tiek arī sniegti priekšlikumi, kādu pasākumu īstenošana no vides aizsardzības viedokļa būtu nozīmīga.

Attiecībā uz negatīvo ietekmju uz vidi novēršanu vai mazināšanu un pozitīvo ietekmju pastiprināšanu, nepieciešams ņemt vērā teritorijas plānojuma ieviešanas mehānismu. Sagatavojot priekšlikumus teritorijas plānošanas dokumenta īstenošanas monitoringa pasākumiem un monitoringa pārskatam, tiek ņemts vērā esošā valsts vides monitoringa tīkla, veikto novērojumu un informācijas pieejamības raksturojums.

2.3. Sabiedrības līdzdalība

Teritorijas plānojuma un Vides pārskata izstrādē sabiedrības, sabiedrisko organizāciju un institūciju līdzdalība tiek nodrošināta vairākos SIVN etapos:

- Analizējot esošo vides stāvokli un veicot tā novērtējumu par būtiskiem vides aspektiem saistībā ar teritorijas plānojuma izstrādi;
- Organizējot teritorijas plānojuma publiskās apspriešanas redakcijas Vides pārskata projekta sabiedriskās apspriešanas procesu, tai skaitā sabiedriskās apspriešanas sanāksmi;
- Iestrādājot sabiedrības pārstāvju, institūciju un pašvaldības struktūrvienību speciālistu komentārus Vides pārskata projektā – ņemot vērā plānošanas dokumenta un tā SIVN Vides pārskata sabiedriskās apspriešanas laikā saņemtos komentārus un priekšlikumus par Vides pārskata projektu un teritorijas plānojuma publiskās apspriešanas redakciju;
- Iestrādājot Vides pārraudzības valsts biroja ieteikumus Vides pārskata gala redakcijā – ņemot vērā VPVB izsniegtajā atzinumā par Vides pārskatu iekļautās rekomendācijas.

Dundagas novada teritorijas plānojuma publiskās apspriešanas redakcijas ietekmes uz vidi stratēģiskā novērtējuma Vides pārskata projekta sabiedriskā apspriešana veikta pamatojoties uz Dundagas novada domes 2020. gada 28.maija lēmumu (sēdes protokols Nr.4, 8.§).

Par sabiedrisko apspriešanu ir sagatavots un normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā publicēts paziņojums, kas ietver informāciju par sabiedrības iespējām iepazīties ar plānošanas dokumenta projektu un tā SIVN Vides pārskata projektu, apspriešanas sanāksmēm un iespējām sniegt rakstiskus priekšlikumus. Informācija par plānošanas dokumenta projektu un tā SIVN Vides pārskata projektu ir pieejama valsts vienotajā ģeotelpiskās informācijas portālā www.geolatvija.lv, sadaļā "Teritorijas attīstības plānošana", kā arī pašvaldības interneta vietnē: www.dundaga.lv.

Vides pārskata projekts ir nosūtīts atsauksmju saņemšanai šādām institūcijām:

- Valsts vides dienesta Ventspils reģionālajai vides pārvaldei;
- Dabas aizsardzības pārvaldei;
- Veselības inspekcijas atbilstošajai struktūrvienībai;
- Kurzemes plānošanas reģiona administrācijai.

3. STARPTAUTISKIE UN NACIONĀLIE VIDES AIZSARDZĪBAS MĒRĶI

3.1. Starptautiskie vides aizsardzības mērķi

Šajā nodaļā apskatīti starptautiskie mērķi vides aizsardzības jomā, kas ietverti noslēgtajās starpvalstu Konvencijās un Eiropas Savienības direktīvās. Izstrādājot Dundagas novada teritorijas plānojumu nākamajam plānošanas periodam, ir jāņem vērā šajos dokumentos iekļautās pamatnostādnes un vides aizsardzības mērķi.

Ar Programmu saistītie starptautiskie vides aizsardzības mērķi un galvenie uzdevumi ir noteikti ES Ilgtspējīgas attīstības stratēģijā un septītajā Vispārējā Savienības vides rīcības programmā līdz 2020. gadam.

ES Ilgtspējīgas attīstības stratēģija (2006. g.). Stratēģija nosaka mērķus un uzdevumus, norādot arī pasākumus to īstenošanai. Vides aizsardzības jomā noteikts galvenais mērķis: *“Saglabāt Zemes spēju nodrošināt dzīvību visā tās daudzveidībā, ievērot, ka planētas dabas resursi ir ierobežoti, un nodrošināt augsta līmeņa vides aizsardzību, kā arī uzlabot vides kvalitāti. Nepieļaut un mazināt vides piesārņojumu un veicināt ilgtspējīgu patēriņu un ražošanu, lai likvidētu saikni starp ekonomikas izaugsmi un vides degradāciju.”* Stratēģija ietver septiņus vispārējos uzdevumus, darbības rīcības un pasākumus.

Konkrētus mērķus vides aizsardzības jomā līdz 2020. gadam paredz Eiropas Parlamenta un Eiropas Savienības Padomes *septītā Vispārējā Savienības vides rīcības programma līdz 2020. gadam (7.VRP) „Labklājīga dzīve ar pieejamajiem planētas resursiem”*. Programmas pamatā ir ilgtermiņa redzējums: *“2050. gadā mēs dzīvosim labi planētas ekoloģisko iespēju robežās. Mūsu labklājības un veselīgas vides pamatā būs novatoriska aprites ekonomika, kurā nekas netiek izšķērdēts un dabas resursi tiek pārvaldīti ilgtspējīgi un bioloģiskā daudzveidība ir aizsargāta, augstu vērtēta un atjaunota tā, lai uzlabotu sabiedrības izturētspēju. Zemais oglekļa dioksīda emisiju līmenis jau sen būs atsaistīts no resursu izmantojuma, nosakot virzību uz drošu un ilgtspējīgu globālo sabiedrību.”*

Programmā ir norādīti deviņi prioritārie mērķi un ES veicamie uzdevumi, lai šos mērķus varētu sasniegt līdz 2020. gadam. Uz Attīstības programmu attiecas mērķis “aizsargāt Savienības iedzīvotājus no vides radītās ietekmes un no apdraudējuma veselībai un labklājībai..”

Plānojuma darbības laikā tiks izstrādāta 8.VRP nākamajam plānošanas periodam. Eiropas Padome izvērtē secinājumus par VRP2020 sasniegto. Secinājumi balstās uz ES Stratēģisko programmu, kuru Eiropadome pieņēma 2019. gada 20. jūnijā un kurā akcentēts, ka steidzami ir jāveido klimatneitrāla, zaļa, taisnīga un sociāla Eiropa. Padome secinājumos uzsver, ka klimata pārmaiņas, piesārņojums, bioloģiskās daudzveidības zudums un aizvien pieaugošais slogs uz dabas resursiem apdraud pašreizējās un nākamo paaudžu labklājību un nākotnes izredzes. Tā uzsver, ka jāīsteno papildu rīcība, lai aizsargātu un atjaunotu bioloģisko daudzveidību, un 8. VRP jāiekļauj vērienīgi bioloģiskās daudzveidības mērķi. 8. vides rīcības programmas izstrāde plānots uzsākt 2020.gadā.

Dundagas novada ir raksturīga augsta bioloģiskās daudzveidības vērtība (6.1.6. nodaļa), to skar klimata pārmaiņu ietekme, jūras krasta erozijas procesi (6.3.1. nodaļa), tādēļ novadam Plānojuma ieviešanas laikā būs aktuālas 8.VRP pamatnostādnes.

3.1.1. ANO Konvencijas vides aizsardzības jomā

Starptautiskos vides aizsardzības mērķus attiecībā uz dabas, vides un kultūras mantojuma aizsardzības jomu nosaka šajā nodaļā aprakstītās ANO konvencijas. Tās ir ratificētas arī Latvijā.

Konvencija „Par Eiropas dzīvās dabas un dabisko dzīvotņu aizsardzību” – *Bernes konvencija* (1979.). Konvencijas mērķis ir aizsargāt savvaļas floru un faunu un to dabiskās dzīvotnes, īpaši tās sugas un

dzīvotnes, kuru aizsardzībai nepieciešama vairāku valstu sadarbība, kā arī veicināt šādu sadarbību. Īpaši uzsvērtā apdraudēto un izzūdošo sugu, t.sk. apdraudēto un izzūdošo migrējošo sugu aizsardzība. Konvencija ir apstiprinātā Latvijā ar LR Likumu „Par 1979. gada Bernes Konvenciju par Eiropas dzīvās dabas un dabisko dzīvotņu saglabāšanu” (17.12.1996). Tas nozīmē, ka Latvijā ir apņēmusies pievērst uzmanību savvaļas floras un faunas saglabāšanai savas plānošanas un attīstības politikā un pasākumos pret piesārņošanu.

Konvencija par bioloģisko daudzveidību – *Riodežaneiro konvencija* (1992.). Konvencijas uzdevums ir bioloģiskās daudzveidības saglabāšana, dzīvās dabas ilgtspējīga izmantošana un godīga līdztiesīga ģenētisko resursu patērēšanā iegūto labumu sadale, ietverot gan pienācīgu pieeju ģenētiskajiem resursiem, gan atbilstošu tehnoloģiju nodošanu, ņemot vērā visas tiesības uz šiem resursiem un tehnoloģijām. Galvenais uzdevums dalībvalstīm – bioloģiskās daudzveidības saglabāšanas un tās ilgtspējīgas izmantošanas jautājumu integrēšana jau esošajās valsts stratēģijās, plānos un programmās un nepieciešamo stratēģiju un citu dokumentu izstrādāšana.

Konvencija par migrējošo savvaļas dzīvnieku sugu aizsardzību – *Bonnas konvencija* (1979.). Konvencija definē terminu „migrējoša suga”, un rūpējoties par tām savvaļas dzīvnieku sugām, kas migrē pāri nacionālās jurisdikcijas robežām, pasludina, ka migrējošo savvaļas dzīvnieku sugu saglabāšana un efektīva apsaimniekošana prasa kopīgu rīcību no visām valstīm. Latvijā konvencija ir pieņemta un apstiprināta ar LR likumu „Par 1979.gada Bonnas Konvenciju par migrējošo savvaļas dzīvnieku sugu aizsardzību” (25.03.1999).

Uz Dundagas novadu attiecas iepriekšminēto konvenciju mērķi un uzdevumi, jo teritorijai ir augsta bioloģiskās daudzveidības vērtība. Tajā konstatēt 541 Eiropas Savienības nozīmes biotops, daudzi no tiem ir īpaši aizsargājami arī Latvijā, konstatētas vairāk nekā 2000 īpaši aizsargājamu sugu atradnes, 28 % no kopējās novada platības aizņem ĪADT, no tām 8 ir *NATURA 2000* teritorijas - nozīmīgākais – Slīteres Nacionālais parks. Novadu šķērso ir Baltās-Baltijas jūras putnu migrācijas ceļš (6.1.6. un 6.1.7. nodaļa).

Konvencija „Par cīņu pret pārtuksnešošanos/ zemes degradāciju valstīs, kurās novērojami ievērojami sausuma periodi un/vai pārtuksnešošanās, jo īpaši Āfrikā”. Konvencija attiecībā uz Eiropas valstīm, t.sk. Latviju atsedz šī reģiona problēmas – ievērojama lauksaimnieciskās ražošanas samazināšanos, zemes auglības pazemināšanos, vēja un ūdens erozijas pastiprināšanos, kā arī dažāda veida augsnes degradāciju. Konvencijas ieviešana nodrošinās augsnes aizsardzības pasākumu īstenošanu, veicinot augšņu produktivitātes pieaugumu, ieviešot ilgtspējīgu zemes un ūdens resursu apsaimniekošanu. Latvijā šī Konvencija parasti tiek attiecināta ne vien uz vēja un ūdens erodētajām augsnēm (vēja erozija piekrastē, jūras krasta erozija, lielo upju palieņu krastu erozija), un punktveida un difūzo piesārņojumu, ko izsauc augšņu apbūvēšana un ainavas piesārņošana ar pamestām būvēm, bet arī uz degradētajām teritorijām (bijušās militārās bāzes, karjeri) kuras, pat ja tajās atbilstoši valsts normatīvo aktu nosacījumiem nav jāveic sanācija, tās ir revitalizējamas, pamatojoties uz šo Konvenciju.

Konvencija attiecas uz Dundagas novadu, jo tajā ir septiņas potenciāli piesārņotas vietas, militārās teritorijas, tostarp viena, kuras atbilstība piesārņotas vai potenciāli piesārņotas vietas statusam turpmāk ir izvērtējama (6.3.2. nodaļa).

3.1.2. Eiropas Kopienas Direktīvas, Konvencijas un Stratēģijas

Eiropas Kopienas Direktīvas tieši attiecas uz Latviju kā ES dalībvalsti, tiek iestrādātas valsts likumdošanā un ir saistošas visu līmeņu plānošanas dokumentiem.

Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2010. gada 24. novembra 2010/75/EK par rūpnieciskajām emisijām. Direktīva nosaka prasības rūpnieciskajām darbībām, paredzot īpašus noteikumus kurināmā un atkritumu sadedzināšanas iekārtām. Tajā noteikts, ka Dalībvalstis veic pasākumus, lai iekārtās nerodas būtisks piesārņojums, veic preventīvos pasākumus piesārņojuma novēršanai, izmanto labākos pieejamos tehniskos paņēmienus, novērš atkritumu rašanos saskaņā ar Direktīvu 2008/98/EK, nodrošina atkritumu izmantošanu, pārstrādi, reģenerāciju vai apglabāšanu tā, lai tiktu novērsta vai samazināta jebkāda ietekme uz vidi, izmanto enerģiju efektīvi un pēc darbības pilnīgas izbeigšanas veic pasākumus piesārņojuma riska novēršanai un iekārtas ekspluatācijas vietas sakārtošanai.

Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 21. maija Direktīva 008/50/EK par gaisa kvalitāti un tīrāku gaisu Eiropai nosaka gaisa kvalitātes robežlielumus, dalībvalstu atbildību gaisa kvalitātes novērtēšanā aglomerācijās, gaisa kvalitātes uzlabošanas plānu un īstermiņa rīcības plānu izstrādi, ja tiek pārsniegti gaisa kvalitātes normatīvi, kā arī pienākumu informēt sabiedrību par gaisa kvalitāti un tās uzlabošanas plāniem.

Abu iepriekšminēto direktīvu prasības ir iestrādātas LR likumā „Par piesārņojumu” (2001.), MK 25.10.2005. noteikumos Nr.804 „Noteikumi par augsnes un grunts kvalitātes normatīviem”, MK 03.11.2009. noteikumos Nr. 1290 „Noteikumi par gaisa kvalitāti”, MK 12.03.2002. noteikumos Nr.118 „Noteikumi par virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti”, MK 07.01.2013. noteikumos Nr.16 „Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība”. MK 22.01.2002. noteikumos Nr.34 „Noteikumi par piesārņojošo vielu emisiju ūdenī”.

Abu iepriekšminēto direktīvu prasības attiecas uz uzņēmumiem, kuri Dundagas novadā veic piesārņojošās darbības. Plānojuma risinājumu ietekme ir saistīta ar iespējamu ietekmi uz gaisa kvalitāti, trokšņa līmeni, kā arī citiem vides ietekmes aspektiem (augšnes, grunts kvalitāte u.c.).

Eiropas Padomes Direktīva 92/43/EEK (1992.) par dabisko biotopu, savvaļas floras un faunas aizsardzību (Biotopu direktīva). Šīs Direktīvas mērķis ir sekmēt bioloģisko daudzveidību, aizsargājot dabiskās dzīvotnes un savvaļas floru un faunu dalībvalstu teritorijā.

Pasākumus, ko veic saskaņā ar šo Direktīvu, izstrādā tā, lai saglabātu un atjaunotu to dabisko dzīvotņu un savvaļas floras un faunas sugu labvēlīgu aizsardzības statusu, kas ir nozīmīgas Eiropas Savienībā. Direktīva uzskaita dabisko biotopu veidus un augu un dzīvnieku sugas, kam nepieciešama stingra aizsardzība. No 198 biotopiem, kuri atzīti par apdraudētiem Eiropā, 58 ir sastopami arī Latvijā. Lai īstenotu šīs direktīvas prasības, tiek veidots *NATURA 2000* - Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju tīkls, kas nodrošina Eiropai nozīmīgu dabisko dzīvotņu veidu saglabāšanu un atjaunošanu tās dabiskās izplatības areālā. *NATURA 2000* tīkls ietver īpaši aizsargājamās teritorijas, ko dalībvalstis klasificējušas, ievērojot *Eiropas Padomes Direktīvu 79/409 (1979.)* par savvaļas putnu aizsardzību. Abās Direktīvās noteikto prasību ieviešanas ietekme ir analoga Latvijā jau pastāvošajai īpaši aizsargājamo dabas teritoriju sistēmas likumdošanai un ar to saistītajiem ierobežojumiem un aprobežojumiem, kā arī izrietošajām saistībām gan attiecībā uz privātiem zemes īpašniekiem, gan pašvaldībām kā zemes īpašniekiem. Šo direktīvu prasības ir iestrādātas LR 16.03.2000. likumā „Sugu un biotopu likums”, LR 02.03.1999. likumā „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām” un saskaņā ar minētajiem likumiem izdotajos MK noteikumos. Dundagas novadā esošā ĪADT – Slīteres nacionālais parks ir iekļauts *NATURA 2000* teritoriju tīklā un noteikta kā putniem starptautiski nozīmīga vieta. Novadā ir 7 dabas liegumi, kuri arī ir iekļauti *NATURA 2000* teritoriju tīklā. Tādejādi Biotopu un Putnu direktīvu prasības tieši attiecas uz Dundagas novadu.

Eiropas Kopienas Direktīva 2000/60/EC (2000.) nosaka struktūru Eiropas Kopienas rīcībai ūdens aizsardzības politikas jomā (turpmāk – ŪSD). Direktīvas mērķis ir nodrošināt ūdeņu pārvaldības struktūras izveidi, kas garantē nepārtrauktu un pēctecīgu procesu, lai nepieļautu ūdeņu stāvokļa pasliktināšanos, lai nodrošinātu ūdens resursu ilgtspējīgu izmantošanu un to kvalitātes uzlabošanu. Direktīva nosaka vairākas jaunas prasības ūdeņu apsaimniekošanā:

ŪSD ieviešanas sākuma posmā katrai dalībvalstij ir jānosaka „labam ūdens stāvoklim” atbilstošo kvalitātes mērķu standarti un to robežlielumi, jānodrošina ūdens kvalitātes mērķu sasniegšana, savukārt pēc ŪSD ieviešanas turpmāk tie jāpārskata ne retāk kā reizi 6 gados;

Katrai dalībvalstij ir jānosaka upju baseinu apgabali, kuru robežās ūdeņu apsaimniekošanu administrē un koordinē atbilstoša institūcija.

Dalībvalstīs katrā upju baseinu apgabalā ir jāizstrādā upes baseina apsaimniekošanas plāns un rīcības programma tajā noteikto ūdeņu kvalitātes mērķu sasniegšanai.

No šīs direktīvas izrietošās tiesību normas ir ietvertas LR 12.09.2002. „Ūdens apsaimniekošanas likumā”, MK 19.10.2004. noteikumos Nr.858 „Noteikumi par virszemes ūdensobjektu tipu raksturojumu, klasifikāciju, kvalitātes kritērijiem un antropogēno slodžu noteikšanas kārtību, MK noteikumos Nr.12.03. 2002. 118 „Noteikumi par virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti” un MK 23.12.2003. noteikumos Nr.736 „Noteikumi par ūdens resursu lietošanas atļauju”.

Dundagas novads iekļaujas Ventas upju baseina apgabalā. Novada teritorijā ietilpst 7 Ventas apgabala virszemes ūdensobjektu tiešie sateces baseini, tas robežojas ar diviem piekrastes ūdeņu ūdensobjektiem – LVB Baltijas jūras atklātais smilšainais krasts un LVCDE Rīgas līča rietumu piekraste. Plānojuma izstrādes un īstenošanas procesā ir jāņem vērā Ventas UBAAP 2016. – 2021. noteiktie mērķi un vides kvalitātes mērķu sasniegšanai noteiktie pasākumi.

Eiropas Padomes Direktīva 1975/442/EEK (1975.) „Par atkritumiem” un *Eiropas Padomes Direktīva 1991/689/EEC* „Par bīstamajiem atkritumiem”. Latvijā šīs Direktīvas pārņem Atkritumu apsaimniekošanas valsts plāns 2003.-2012.gadam, kas paredz valstī veidot reģionālus sadzīves atkritumu poligonus un uzstādīt atbilstošas atkritumu apstrādes iekārtas, bet esošo, normatīviem neatbilstošo izgāztuvju slēgšanu un rekultivēšanu. Direktīvu 75/442/EEK un 91/156/EEK prasības Latvijā ir ietvertas LR 28.10.2010. „Atkritumu apsaimniekošanas likumā” un saistībā ar to izdotajos normatīvajos aktos.

Dundagas novads iekļaujas Piejūras atkritumu apsaimniekošanas reģionā. Tam ir saistoši atkritumu apsaimniekošanas jomas normatīvie akti.

Eiropas Padomes Direktīva 2001/42/EK (2001.) „Par noteiktu plānu un programmu ietekmes uz vidi novērtējumu”. Šīs direktīvas mērķis ir nodrošināt augstu vides aizsardzības līmeni un veicināt noturīgu attīstību, sekmējot ekoloģisko apsvērumu integrēšanu plānu un programmu sagatavošanas un pieņemšanas procesā, nodrošinot, lai saskaņā ar šo direktīvu veiktu vides novērtējumu tādiem plāniem un programmām, kam var būt būtiska ietekme uz vidi. Direktīvas prasības ir ietvertas LR 14.10.1998. likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” un MK 23.03.2004. noteikumos Nr.157 „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums”.

Saistībā ar šīs direktīvas prasību nodrošināšanu tiek veikts Dundagas novada teritorijas plānojuma ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums.

Eiropas Ainavu konvencija (2000.). Konvencijas mērķis ir veicināt ainavu aizsardzību, apsaimniekošanu un plānošanu, kā arī organizēt sadarbību par ainavu jautājumiem Eiropā. Konvencija atzīst ainavas kā

svarīgu cilvēku dzīves kvalitātes daļu jebkurā vietā – pilsētās un laukos. Ņemot vērā pārmaiņas lauksaimniecībā, mežsaimniecībā, rūpnieciskās ražošanas un minerālu ieguves paņēmienos, kā arī reģionālajā un pilsētu plānošanā, transportā, infrastruktūrā, tūrismā un atpūtā, notiek ainavu pārveidošanās. Lai saglabātu ainavu nozīmīgo loma kultūras, ekoloģijas, vides un sociālajā jomā, kā arī ainavas kā saimnieciskajai darbībai labvēlīgu resursu, konvencija uzsver ainavu aizsardzības, apsaimniekošanas un plānošanas nepieciešamību.

Dundagas novadam raksturīga ainavu daudzveidība, kā īpaša ir jāatzīmē Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes ainava. Novadam kopumā ir raksturīga kultūrvidē, kuras neatņemama sastāvdaļa ir tam raksturīgā piekrastes ainava. Tādēļ šīs konvencija prasības ir saistošas novada teritorijas plānojuma izstrādei.

3.2. Nacionālie vides aizsardzības mērķi un to integrēšana plānošanas dokumentos

Latvijas vides politikas dokumenti ir cieši saistīti ar starptautiskajām konvencijām, kam Latvija pievienojusies, kā arī ES direktīvās noteiktajām prasībām vides un dabas aizsardzībā.

Dundagas novada teritorijas plānojuma mērķi, plānotā (atļautā) teritorijas izmantošana ir saistīta ar Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģijā līdz 2030. gadam un Vides politikas pamatnostādņēs 2014. – 2020.gadam noteikto mērķu sasniegšanu. Atkritumu apsaimniekošanas jomā mērķus un prioritātes nosaka Atkritumu apsaimniekošanas valsts plāns 2013. – 2020.gadam.

Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030. gadam (Latvija2030) kā vienu no mērķiem izvirza - būt ES līderei dabas kapitāla saglabāšanā, palielināšanā un ilgtspējīgā izmantošanā, nosakot tādas prioritāros ilgtermiņa rīcības virzienus, kā dabas kapitāla pārvaldība, tirgus instrumentu izveide ekosistēmu pakalpojumiem, dabas aktīvu kapitalizēšana un ilgtspējīga dzīvesveida veicināšana.

Vides politikas pamatnostādnes (apstiprinātas ar Ministru kabineta 2014. gada 26. marta rīkojums Nr. 130 "Par Vides politikas pamatnostādņēm 2014.–2020.gadam") ir vidēja termiņa politikas plānošanas dokuments, kurā formulēti pašreizējie Latvijas vides politikas mērķi, risināmās problēmas, politikas pamatprincipi un sagaidāmie rezultāti, kā arī rīcības virzieni politikas mērķu sasniegšanai. Tās ir saistošas Dundagas novada attīstības plānošanai un ieviešanai.

Latvijas vides politikas virsmērķis saskaņā ar pamatnostādņēs noteikto ir nodrošināt iedzīvotājiem iespēju dzīvot tīrā un sakārtotā vidē, īstenojot uz ilgtspējīgu attīstību veiktas darbības, saglabājot vides kvalitāti un bioloģisko daudzveidību, nodrošinot dabas resursu ilgtspējīgu izmantošanu, kā arī sabiedrības līdzdalību lēmumu pieņemšanā un informētību par vides stāvokli. Attiecībā uz nacionālajām interesēm jaunajā politikas periodā jāakcentē arī tādi ilgtspējīgas attīstības pasākumi kā resursu taupīšana un efektīvāka izmantošana, zaļais iepirkums, depozītu sistēmas ieviešana u.c.

Pamatnostādņēs dabas aizsardzības jomā ir noteikts politikas virsmērķis "Nodrošināt dabas aizsardzības un saimniecisko interešu līdzsvarotību". Attiecībā uz šiem vides aspektiem noteikti šādi politikas rezultāti:

C1. Saglabāta un atjaunota ekosistēmu un to dabiskās struktūras, kā arī vietējo savvaļas sugu daudzveidību

C2. Pilnveidots ES nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju Natura 2000 tīkls, balstoties uz sugu un biotopu izplatības kartēšanu, kā arī ņemot vērā jaunāko zinātnisko pētījumu un regulāra monitoringa datus

C3. Apsaimniekošanas pasākumu plānošana un ieviešana, saskaņojot dabas aizsardzības un sociāli ekonomiskās intereses.

C4. Nodrošināta aizsargājamo sugu un biotopu atjaunošana un atbilstoša apsaimniekošana, sākot ar plānošanu un nepieciešamo atbalsta pasākumu veicināšanu

Pamatnostādnēs noteiktie politikas rezultāti galvenokārt attiecas uz īpaši aizsargājamām dabas teritorijām, sugu un biotopu aizsardzību. Politikas rezultāta C3 rezultatīvais rādītājs ir "Pašvaldību teritorijas attīstības plānojumu, kurās integrētas dabas aizsardzības plānu prasības, skaits".

Valsts politiku atkritumu apsaimniekošanas jomā nosaka Atkritumu apsaimniekošanas valsts plāna 2013. – 2020. gadam (apstiprināts ar Ministru kabineta rīkojumu Nr. 100 "Par Atkritumu apsaimniekošanas valsts plānu 2013.-2020.gadam" (prot.Nr.11 35.§)).

Atkritumu apsaimniekošanas valsts plāna mērķi:

- novērst atkritumu rašanos, palielinoties ekonomiskajai izaugsmei, un nodrošināt kopējā radīto atkritumu daudzuma ievērojamu samazināšanu, izmantojot maksimāli visas labākās pieejamās atkritumu rašanās novēršanas iespējas un labākos pieejamos tehniskos paņēmienus, palielinot resursu izmantošanas efektivitāti un veicinot ilgtspējīgākas patērētāju uzvedības modeļa attīstību;
- nodrošināt atkritumu kā resursu racionālu izmantošanu;
- nodrošināt, ka radītie atkritumi nav bīstami vai arī tie rada nelielu risku videi un cilvēku veselībai, atkritumi pēc iespējas tiek atgriezti atpakaļ ekonomiskajā apritē, it īpaši izmantojot pārstrādi, vai arī tiek atgriezti vidē noderīgā (piemēram, komposts), un, ka atkritumi tiek pārstrādāti pēc iespējas tuvāk to rašanās vietām;
- nodrošināt apglabājamo atkritumu daudzuma samazināšanu un atkritumu apglabāšanu cilvēku veselībai un videi drošā veidā.

Organizējot, plānojot un veicot atkritumu apsaimniekošanu, jāievēro prasības šādā prioritārajā secībā:

1. novērst atkritumu rašanos;
2. samazināt radīto atkritumu daudzumu (apjomu) un bīstamību;
3. veicināt atkritumu sagatavošanu atkārtotai izmantošanai;
4. atkārtoti izmantot pienācīgi sagatavotus atkritumus;
5. veicināt atkritumu pārstrādi;
6. veikt atkritumu reģenerāciju citos veidos, piemēram, iegūstot enerģiju;
7. veikt atkritumu apglabāšanu tādā veidā, lai netiktu apdraudēta vide, cilvēku dzīvība un veselība;
8. nodrošināt slēgto atkritumu izgāztuvju un atkritumu poligону rekultivāciju atbilstoši normatīvo aktu prasībām.

Dundagas novads iekļaujas Piejūras atkritumu apsaimniekošanas reģionā un tam ir saistoši iepriekšminētajā valsts plānā iekļautie mērķi.

Plānojuma darbības laikā sagaidāms, ka tiks izstrādātas Vides politikas pamatnostādnes, kā arī Atkritumu apsaimniekošanas valsts plāns nākamajam periodam.

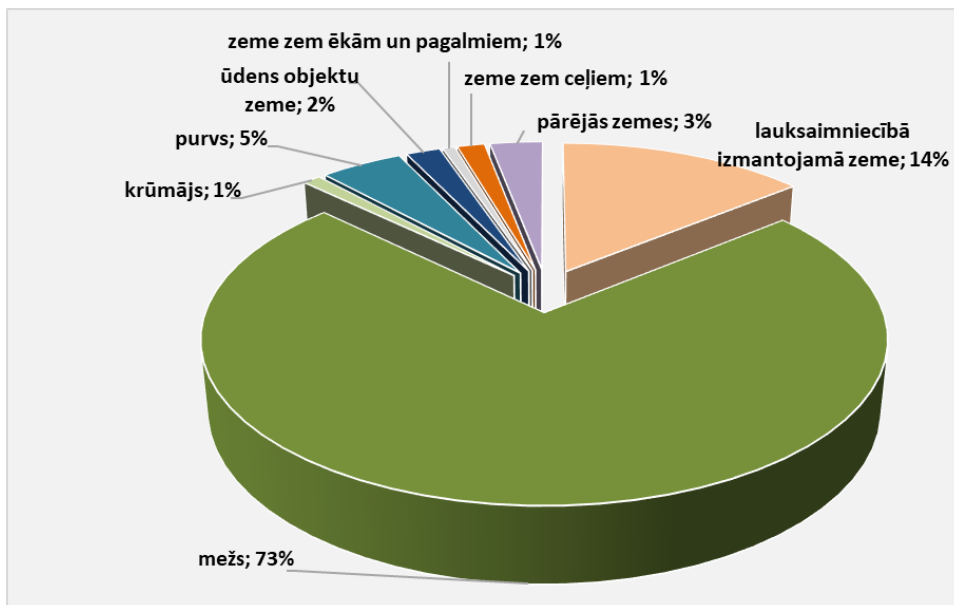
4. VISPĀRĪGS NOVADA TERITORIJAS RAKSTUROJUMS

Dundagas novads atrodas Kurzemes plānošanas reģionā, aizņem 675,06 km² (VZD, 01.01.2020.). Novadā un 2019.gada sākumā tajā dzīvo 3641 iedzīvotāji (CSP), kas ierindo Dundagas novadu desmitajā vietā pēc iedzīvotāju skaita Kurzemes plānošanas reģionā. Dundagas novads robežojas ar Ventspils, Rojas un Talsu novadiem.

Novada administratīvais centrs ir Dundaga. Pārējās lielākās apdzīvotās vietas ir Kolka, Mazirbe, Vīdale, Kaļķi, Neveja un Pāce. Dundaga atrodas 150 km attālumā no Latvijas Republikas galvaspilsētas Rīgas, 66 km attālumā no Ventspils.

Novadu šķērso 4 valsts reģionālie autoceļi: P77 Ventspils-Dundaga, P124 Ventspils-Kolka, P125 Talsi-Dundaga-Mazirbe un P131 Tukums-Ķesteriems-Mērsrags-Kolka, kā arī 14 valsts vietējie autoceļi.

Dundagas novada struktūrā, vērtējot pēc zemes lietojuma veida, dominē meži, kas aizņem 73% (49282 ha) no novada teritorijas. Lauksaimniecības zemes aizņem 14% (9531 ha), purvi 5 % (3157 ha) pārējie zemes lietošanas veidi - nelielas platības (1- 2%) no kopējās novada teritorijas.

3. attēls Zemes lietojuma veidi, to procentuālais sadalījums (%), 01.01.2020.)

Avots: Zemes sadalījums zemes lietošanas veidos 01.01.2020., VZD

<https://www.vzd.gov.lv/lv/par-mums/publikacijas/statistika/statistika-no-kadastra/ZLV/>

Novadā atrodas Slīteres Nacionālais parks un septiņi dabas liegumi, kas iekļauti Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju tīklā *Natura2000*. Īpaši aizsargājamās teritorijas novadā aizņem 28 % no kopējās novada platības.

Baltijas jūras un Rīgas piekraste - tās ainavas, dabas objekti, jūras krasta procesi, kultūras mantojumu objekti - bākas, piekrastes ciemus, zvejnieku sētas un citi valsts kultūras pieminekļus un savdabīgo nemateriālo kultūras mantojumu, veido unikālu novada dabas un kultūras mantojuma kompleksu, kas ir nozīmīgs gan nacionālā, gan starptautiskā līmenī.

Galvenās uzņēmējdarbības nozares ir mežsaimniecība un kokapstrāde, lauksaimniecība, mājražošana, zivsaimniecība un zivju pārstrāde, dabas un kultūras tūrisms.

5. AR PLĀNOŠANAS DOKUMENTU SAISTĪTIE VIDES ASPEKTI

Plānojuma ieviešanas gaitā nav sagaidāma jaunu, nozīmīgu vides problēmu rašanās. Plānošanas dokumentā tiek risinātas līdz šim jau apzinātas novada attīstības problēmas. Aktuālās problēmas novadā izvērtētas Attīstības stratēģijas izstrādes gaitā. Jaunais novada Plānojums izstrādāts, balstoties uz Attīstības stratēģijā noteiktajiem stratēģiskajiem mērķiem, prioritātēm, virzieniem un telpiskās attīstības perspektīvu, līdz šim spēkā esošo pagastos plānoto (atļauto) izmantošanu, nodrošinot pēctecības principu plānošanā, kā arī ņemot vērā pašvaldības rīcībā esošo informāciju par konkrētu izmantošana veidu pieprasījumu uzņēmējdarbības un pakalpojumu attīstībai un Plānojuma izstrādes laikā saņemtos nekustamo īpašnieku, uzņēmēju, iedzīvotāju un citu interešu grupu priekšlikumus par konkrētu teritoriju attīstību.

Izvērtējot Plānojuma materiālus: paskaidrojuma rakstu, TIAN un grafisko daļu, kā arī pieejamo informāciju par esošo situāciju risinājumus, var izdalīt šādus plānojuma vides aspektus:

- 1) Ietekme uz Baltijas jūras un Rīgas jūras līča un piekrastes aizsardzību;
- 2) Ietekme uz vides kvalitāti;
- 3) Ietekme uz dabas un kultūras mantojumu.

Tādēļ turpmāk šajā SIVN Vides pārskatā detalizētāk ir raksturoti un vērtēti šie aspekti kontekstā ar teritorijām, kuras plānošanas dokumenta ieviešana var ietekmēt (skatīt 6. nodaļu), Plānojuma ietekmes vērtējums, vērtējot pēc šiem vides aspektiem sniegts 7. nodaļā.

6. TERITORIJAS, KURAS PLĀNOŠANAS DOKUMENTA ĪSTENOŠANA VAR IETEKMĒT UN TO VIDES STĀVOKLIS

6.1. Dabas teritorijas, resursi un vērtības

6.1.1. Meži, purvi

Mežs novadā ir nozīmīgs saimnieciskais, kā arī bioloģisko daudzveidību un rekreācijas potenciālu noteicošais dabas resurss, īpaši piekrastē. Meži veido arī novada ainavu, rada priekšnoteikumus tūrismam, īpaši dabas tūrisma attīstībai. Iedzīvotāji tos izmanto ogošanai, sēņošanai un medībām. Meži izplatīti visā novadā teritorijā, centrālajā daļā mijoties ar lauksaimniecības zemēm. Tādēļ novada ražošanas uzņēmumu attīstība ir vērsta uz mežsaimniecības un kokapstrādes attīstību.

Atbilstoši Valsts meža dienesta meža inventarizācijas 2019. gada datiem, Dundagas novadā meža zemes aizņem 54358 ha jeb 80,5 % no kopējās novada platības, t.sk. meži, purvi¹. Meža zemes novadā aizņem ievērojami lielāku platību nekā valstī vidēji – 52 % (2019.g.).

1. tabula Meža zemju sadalījums par meža zemju veidiem meža apsaimniekošanā un to platības, ha

Teritoriālā vienība	MEŽA ZEME, ha, t.sk.:	mežs	purvi	lauces	pārplūduši klajumi	ceļi	grāvji	pārējās meža zemes
Dundagas pagasts	44026	41516	659	324	101	298	958	168
Kolkas pagasts	10332	7412	2685	38	139	7	5	46
Kopā novadā:	54358	48928	3345	362	241	305	963	215

Avots: Valsts meža dienests, Meža inventarizācijas dati, 2019.

Ievērojot novada teritorijas fiziski ģeogrāfisko situāciju, tādēļ tajā sastopami daudzi gan sausieņu, gan slapjo mežu augšanas apstākļu tipi. Piejūras zemienē atrodas lieli mežu masīvi, kas galvenokārt atrodas uz slapjām minerālaugsņēm. Tajos dominē damaksnis un mētrājs, savukārt pārmitrajās platībās ar sliktu virszemes noteci ir sastopams dumbrājs un niedrājs. Nabadzīgās augsnēs dominē parastā priede, bet bagātākās - egle. Dundagas pacēlumā uz sausām minerālaugsņēm dominē priežu damaksnis, egļu vēris un damaksnis.

Purvi aizņem 4,9% (3345 ha) no novada kopējās platības. Lielākais purvs novadā ir Bažu purvs (1880 ha), kas atrodas Kolkas pagasta un Slīteres Nacionālā parka teritorijā. Dundagas pagasta teritorijā atrodas trīs lieli sūnu purvi — Piltenes purvs (284 ha), Rukšu purvs (95 ha) un Sausteres purvs (68 ha).

Lielākā daļa (63 % jeb 30776 ha) meža zemju Dundagas novadā pieder valstij, fiziskām personām – pieder 2 %, juridiskām personām – 15%, bet pašvaldībai pieder 0,25 % no meža zemju kopējās platības. Valsts mežus novadā apsaimnieko AS „Latvijas valsts meži” Ziemeļkurzemes mežsaimniecība.

Daļai meža teritoriju ir noteikts dažādi aizsardzības režīmi (īpaši aizsargājamās dabas teritorijās atbilstoši atļautajai izmantošanai to funkcionālajās zonas, mikroliegumi, to buferzonas, krasta kāpu aizsargjosla, ierobežotas saimnieciskās darbības josla, virszemes ūdensobjektu aizsargjoslas, aizsargājami meža iecirkņi). Bez jebkādiem saimnieciskās darbības ierobežojumiem Dundagas novadā ir izmantojami 64 % (31399 ha) no meža kopējās platības, pilnīgi mežsaimnieciskās darbības ierobežojumi noteikti 11% (5388 ha) mežu, pārējā meža teritorijā ir noteikti atsevišķi ierobežojumi,

¹ VMD dati šajā nodaļā nedaudz atšķiras no VZD (4.nodaļa) no datiem, jo VMD inventarizācijas dati sniegti 01.01.2019., VZD – 01.01.2020., kā arī tādēļ, ka VMD datus ietver meža zemju apsaimniekošanas veidu detalizētas inventarizācijas datus, kas atšķiras no zemes lietošana veida, kas tiek norādīts kadastra vienībai.

piemēram kailciršu veikšanai vai tml.. Meži, neatkarīgi no īpašuma piederības, ir apsaimniekojami atbilstoši LR „Aizsargjoslu likuma”, LR „Likuma par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām”, LR „Sugu un biotopu aizsardzības likuma”, kā arī LR „Meža likuma” un saistībā ar šiem likumiem izdoto normatīvo aktu prasībām.

Plānojumā ir noteiktas aizsargjoslas, tostarp piekrastes, t.sk. krasta kāpu un ierobežotas saimnieciskās darbības josla un virszemes ūdensobjektu aizsargjoslas. TIAN regulēta mežos jaunveidojamās zemes vienības minimālo platība.

6.1.2. Lauksaimniecības zemes

Lauksaimniecībā izmantojamās zemes novadā aizņem tikai 14% (9531 ha) no kopējās teritorijas. To platības ir nedaudz (par 1 %, salīdzinot ar 2013. gadu) samazinājušās.

Iekultivētās platības aizņem Dundagas pacēluma augstākās, labāk drenētās vietas, kurās dominē mālaini cilmieži. Tīrumu masīvi biežāk ir nelieli un iekultivēti uz velēnu vāji vai vidēji podzolētām augsnēm. Lielu tīrumu atrodas tikai uz dienvidaustrumiem un ziemeļaustrumiem no Dundagas.

Aramzemes aizņem 5017 ha jeb vairāk kā pusi (53%), ganības 3030 ha (32%) un pļavas tikai 1349 ha (14%) no visām lauksaimniecībā izmantojamām zemēm.

No visām lauksaimniecības zemēm meliorēti ir 57%.

Lauksaimniecības zemju zemes auglības rādītāji pārsvarā ir robežās no 30 līdz 45 ballēm, nelielās platībās arī 45 – 50 balles².

Daļa no lauksaimniecības zemēm netiek apstrādātas un pilnībā apsaimniekotas, tās aizaug ar krūmiem un kokiem.

2. tabula Lauksaimniecībā izmantojamo zemju platības, ha

Lauksaimniecībā izmantojamā zeme, ha	t.sk.			
	aramzeme	augļu dārzs	pļava	ganības
9531	5017	135	1349	3030

Avots: VZD, <https://www.vzd.gov.lv/lv/par-mums/publikacijas/statistika/statistika-no-kadastra/ZLV/>

Plānojumā maksimāli saglabātas lauksaimniecības teritorijas, lai nodrošinātu tajās daudzveidīgu lauksaimniecisko darbību. Plānojumā lauksaimniecības zemju teritorijas, kā arī valsts nozīmes ūdensnotekas ir precizētas.

TIAN regulētas lauksaimniecības zemēs jaunveidojamās zemes vienības minimālo platību, t.sk. speciālas prasības nosakot Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes aizsargjoslā.

6.1.3. Virszemes ūdeņi

Dundagas novada teritorijas virszemes ūdeņi atrodas Ventas upju baseina apgabalā. Novada hidrogrāfiskajā tīklā nav lielu upju un ezeru. Ūdeņu teritorijas aizņem 785 ha, jeb 1,2% lielu novada platību.³ Dundagas novadam ir 36,5 km gara piekrastes un pludmales teritorija un tas robežojas gan ar

³ <https://www.dundaga.lv/lv/novads/udeni/>

Rīgas jūras līči gan atklāto Baltijas jūru. Saskaņā ar LR Civillikuma Trešās daļas Lietu tiesības 1102. panta nosacījumiem un tā l pielikumā ietverto publisko upju un ezeru sarakstu Dundagas novadā jūras piekrastes zona pieder pie publiskajiem ūdeņiem.

Novada teritorijā ietilpst 7 Ventas apgabala virszemes ūdensobjektu tiešie sateces baseini, t.sk. V079 Pilsupe, V071 Pāce, V072 Raķupe un V070 Lonaste, ka aizņem lielāko daļu novada teritorijas, un Rojas (2 VŪO) un Stendes ūdensobjektu tiešie sateces baseini, kas novadā aizņem nelielu daļu. Lielākās upes Pilsupes ūdensobjektā ir Mazirbe, Pitragupe, Pilsupe un Milzgrāvis, kā arī Dārksvalks, Lorumupe, Zēņvalks, Otrvalks, Vaides grāvis, Kākans, Pāces ūdensobjektā - Pāce, Alakste un Štēburgupe, Lonastes ūdensobjektā - Ostupe, Rūšupe, Raķupes ūdensobjektā – Veciere, Pelišdanga, Petelvalks, Bēržvalks, Krojas valks, bet Rojas ūdensobjektā Jaunarāja. Novads robežojas ar diviem piekrastes ūdeņu ūdensobjektiem – LVB Baltijas jūras atklātais smilšainais krasts un LVCDE Rīgas līča rietumu piekraste.

Lielākās ūdenstilpnes novadā ir mākslīgie dīķi Dundagas pagastā: Baložezers (32 ha), Stirniņu dīķis (26 ha), Kaļķu dīķis (22 ha) Dundagas dīķis (12 ha) un Pāces dīķis (8,5 ha). Kolkas pagastā lielākās ūdenstilpnes ir dabīgās ūdenskrātuves — ezeri: Lielais Pēterezers (2,9 ha), Mazais Pēterezers (0,8 ha) un Pižezers jeb Vecezers (1 ha), kas ir tipiski piejūras ezeri un izvietojas paralēli krasta līnijai izvietotās vīgu ieplakās. Lielākās mākslīgās ūdenskrātuves Kolkas pagastā ir Vaides dīķis un Zēņu dīķis.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2002.gada 15.janvāra noteikumiem Nr.27 "Noteikumi par upēm (upju posmiem), uz kurām zivju resursu aizsardzības nolūkā aizliegts būvēt un atjaunot hidroelektrostaciju aizsprostus un veidot jebkādas mehāniskus šķēršļus" uz Pitragupes, Pilsupes, Pāces, Ostupes un Raķupes ir aizliegts būvēt hidroelektrostaciju aizsprostus u.c. jebkādas mehāniskus šķēršļus.

3. tabula Dundagas novada virszemes ūdensobjekti un to raksturojums⁴

Kods	Ūdensobjekta nosaukums	Tips	Tipa nosaukums	LR "Ūdens apsaimniekošanas likuma" 1. pantā definēto novadā esošo aizsargājamo teritoriju veidi ⁵
V079	Pilsupe	1	Ritrāla tipa maza upe	ĪADT, L, P
V071	Pāce	3	Ritrāla tipa vidēja upe	ĪADT, L
V072	Raķupe	3	Ritrāla tipa vidēja upe	ĪADT, L, P, NJ
V070	Lonaste	4	Potamāla tipa vidēja upe	ĪADT, L
LVB	Baltijas jūras atklātais smilšainais krasts*	4.1.	Baltijas jūras dienvidaustrumu atklātā smilšainā piekraste	ĪADT
LBCDE	Rīgas līča rietumu piekraste*	4.3.	Rīgas līča smilšainā piekraste	ĪADT

* robežojas ar novada teritoriju

Ministru kabineta 2017. gada 28. novembra noteikumos Nr. 692 "Peldvietas izveidošanas, uzturēšanas un ūdens kvalitātes pārvaldības kārtība" kā oficiāla Baltijas jūras un Rīgas jūras līča peldvieta minēta

⁴ Tabulā nav iekļauti VŪO, kuru sateces baseini novadā aizņem nelielu daļu – V069 Stende, V082 Roja un V083 Roja

⁵ Ūdens apsaimniekošanas likuma 1. panta pirmajā daļā noteikto aizsargājamo teritoriju veidi un to apzīmējumi (norādītas tikai tās, kuras atrodas Dundagas novadā): L– prioritārie lašveidīgo zivju ūdeņi; P - peldvieta, peldūdeņi, IADT - īpaši aizsargājamas dabas teritorijas, NJ – Notekūdeņu īpaši jutīgā teritorija

Dundagas novada, Kolkas pagasta Kolkas peldvieta. Saskaņā ar noteikumiem Dundagas novadā nav oficiālu iekšzemes peldvietu. Taču gan Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes ūdeņi, gan iekšzemes ūdeņi ir iedzīvotāju un novada apmeklētāju rekreācijas vietas, kas tiek izmantoti arī kā peldūdeņi. Novada attīstības stratēģijā (2. attēls) Baltijas jūras piekrastes ciemos plānots attīstīt publiskas peldvietas. Iekšzemes ūdeņos pašvaldība ir labiekārtojusi peldvietu pie Baložezera.

Novada ezeru hidroloģiskais līmenis nav regulējams ar hidrotehniskām būvēm, jo tie nav iekļauti Ministru kabineta 2011. gada 12. jūlija noteikumu Nr.549 „Noteikumi par ūdens objektiem, kuru hidroloģiskais režīms regulējams ar hidrotehniskām būvēm” pielikumā. Uz Pāces dzirnavezera ūdenskrātuves ir izveidota HES (6. attēls), kas nodota ekspluatācijā 2001. gadā (pirms iepriekšminēto noteikumu stāšanās spēkā). Tās jauda 110 kW. Objekta ekspluatācijā ir jāņem vērā būves izmantošanai noteiktie nosacījumi, par drošību, t.sk. avārijas gadījumā atbild operators.

Plānojumā virszemes ūdeņi plānoti kā ūdens teritorijas, virszemes ūdensobjektiem atbilstoši Aizsargjoslu prasībām noteiktas aizsargjoslas

6.1.4. Pazemes ūdeņi, to ieguve un izmantošana

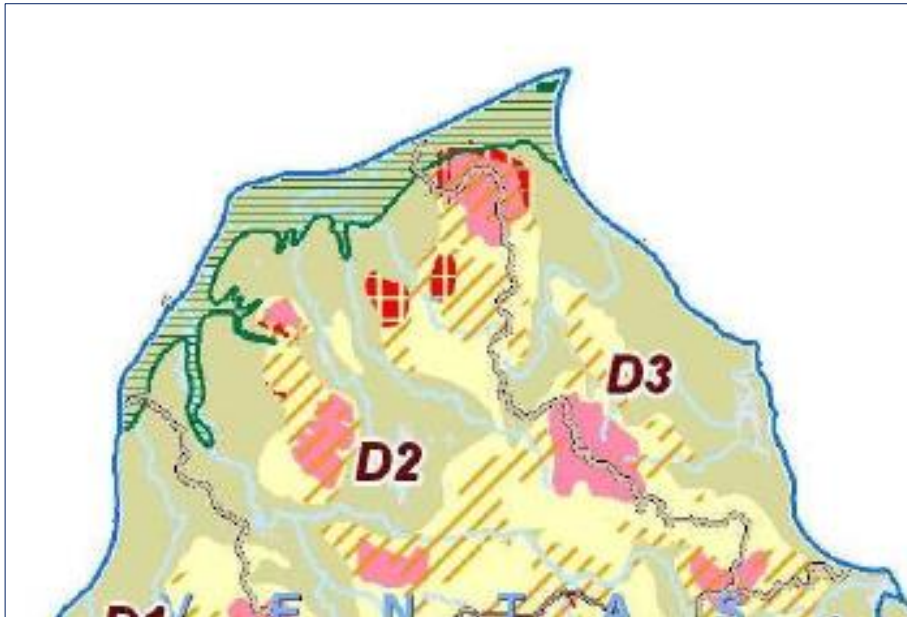
Pazemes ūdeņi ir valsts nozīmes zemes dzīļu resursi.⁶ Atbilstoši Latvijas teritorijas iedalījumam pazemes ūdensobjektos, Dundagas novads skar pazemes ūdensobjektu (PŪO) D2 un D3 teritorijas.

Aktīvās ūdens apmaiņas zonas biezums PŪO D2 teritorijā mainās no 40 m ziemeļos (Dundaga novada teritorijā) līdz 350 m dienvidos. Aktīvās ūdens apmaiņas zonas biezums PŪO D3 mainās no 25 m ziemeļos (Dundagas novada teritorijā) līdz 350 m dienvidos. Saldūdeņi abos PŪO izplatīti kvartāra un devona ūdens saturošos nogulumos. No zemāk iegulošās sāļūdeņu zonas PŪO D2 un D3 izolē Narvas svītas vidēji 135 m biezie ūdeņi vāji caurlaidīgie nogulumi (merģelis, māls). Centralizētai ūdensapgādei PŪO D2 ūdeņus izmanto – Dundagā, PŪO D3 - Kolkā.

Dundagas novada teritorijā pazemes saldūdeņu dabiskās aizsargātība ir dažāda (4. attēls): centrālajā daļā atrodas zona ar augstu un vidēju piesārņojuma risku, jo tajā ir artēzisko ūdeņu lejupejošas plūsmas apgabali, kas nosaka pazemes ūdeņu zemu piesārņojuma vai atrodas artēzisko ūdeņu tranzīta zonas.⁷ Teritorijās, kas robežojas ar Baltijas jūru un Rīgas līci, ir zonas ar zemu piesārņojuma risku, jo tās veido artēzisko ūdeņu augšupejošas plūsmas apgabali.

⁶ LR likums “Par zemes dzīlēm”, 02.05.1996., ar grozījumiem, 01.01.2011. redakcija.

⁷ Ziņojums par virszemes un pazemes ūdeņu aizsardzību 2010. gadā. Rīga: VSIA “Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs”, 2011. un Ventas upju baseina apgabala apsaimniekošanas plāns. Pilnā versija. Rīga: VSIA “Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs”, 2009.

Artēzisko ūdeņu aizsargātība no virszemes piesārņojuma

- Zonas ar augstu piesārņojuma risku (artēzisko ūdeņu resursu papildināšanas apgabali)
- Zonas ar vidēju piesārņojuma risku (artēzisko ūdeņu tranzīta zonas)
- Zonas ar zemu piesārņojuma risku (artēzisko ūdeņu augšupejošas plūsmas apgabali)

Pazemes ūdeņu kompleksus pārklājošo ūdensnecaurlaidīgo slāņu biezums kvartāra un pirmskvartāra iezos, m

- 0
- 0-10

Narvas sprostslāņa (D2nr) izplatība zem kvartāra nogulumiem

4. attēls Pazemes saldūdeņu dabiskā aizsargātība, kartes fragments

Avots: Ventas baseina apgabala apsaimniekošanas plānā 2016. – 2021.gadam, 2.19. pielikums (LVĢMC, 2015)

Ventas upju baseina apgabala apsaimniekošanas plānā 2016.-2021.gadam (LVĢMC, 2015), balstoties uz ilggadīgiem novērojumu datiem par pazemes ūdens līmeņiem, novērtēts, ka pazemes ūdensobjekta D2 un D3 kvantitatīvais stāvoklis ir labs. Tas nozīmē, ka pazemes ūdeņu ieguves apjoms nepārsniedz pieejamos pazemes ūdens resursus, pazemes ūdeņu līmeņa maiņas netraucē sasniegt noteiktos vides kvalitātes mērķus ar pazemes ūdensobjektiem saistītajos virszemes ūdensobjektos un nerada intrūzijas vai pazemes ūdeņu plūsmas maiņas draudus.

Saskaņā ar VSIA “Latvijas Vides ģeoloģijas un meteoroloģijas centra” datiem, kas ietveri datu bāzē “Ūdensapgādes urbumi”, Dundagas novadā ir 80 ūdensapgādes urbumi⁸ (saraksts 1. pielikumā), t.sk. 30 darbojoši, aktīvi, 2 iekonservēti, 1 rezervē, 2 neizmantoti un par 45 urbumiem nav zināms. Datu bāzē pieejamā informācija nesatur aktuālos datus par urbumu īpašniekiem vai lietotājiem, kā arī urbumu faktisko izmantošanu, tādēļ ieviešot teritorijas plānojumu un izskatot jaunas būvniecības ieceres vai arī pārbūves projektus, papildus uzmanība ir jāpievērš neizmantotiem un neapsaimniekotiem ūdens apgādes urbumiem, kas ir pazemes ūdeņu piesārņojuma avoti, un to turpmākai apsaimniekošanas kārtībai. Tas ir īpaši svarīgi, jo saldūdeņu dabiskās aizsargātība daļā novada teritorijas ir ar vidēju vai augstu piesārņojuma risku. Gadījumā, ja, plānojot teritorijas attīstību, urbumu netiek plānots izmantot, lai novērstu pazemes ūdeņu piesārņošanu, normatīvajos aktos

⁸ Neskaitot 12 urbumus, kuri ir likvidēti/tamponēti

noteiktajā kārtībā ir jāveic to tamponēšana. Atbilstoši likuma "Par zemes dzīlēm" nosacījumiem (3.panta 1.punkts) lēmumu par urbumu izmantošanu vai likvidāciju jāpieņem zemes īpašniekam, kura īpašumā ūdensapgādes urbums atrodas.

Dundagas pagastā ūdeni iegūst no diviem dažāda dziļuma pazemes ūdens slāņiem:

- gruntsūdeņi (tos izmanto atsevišķu māju un to saimniecību ūdensapgādei). Tos izmanto decentralizētajā ūdensapgādē.
- Devona iežu pazemes ūdeņi (novadā izmanto vidusdevona Arukilas un Burtņieku svītas iežu kompleksa pazemes ūdeņus). Šajā pazemes ūdeņus nesošajā horizontā plūsma notiek galvenokārt pa smilšakmeņu slāņiem. Filtrācijas koeficients ir 1- 8 metri diennaktī, retāk 10 – 15 metri diennaktī. Šos ūdeņus izmanto gan centralizētajā ūdensapgādes sistēmā Dundagā, Kolkā, gan decentralizētajā ūdensapgādē (individuālie lietotāji). Centralizētajā ūdensapgādē izmanto 10 ūdensapgādes urbumus (1.pielikums). Centralizētas ūdensapgādes pakalpojumus sniedz SIA "Ziemeļkurzeme" (Dundaga, Jaundundaga) un SIA "Kolkas ūdens" (Kolka).

Ūdens ieguves apjomi novadā laika periodā no 2014. līdz 2018.gadam ir robežās no 147,32 līdz 186,77 tūkst.m³/gadā. Šajā periodā nav ūdeņu izmantošanas apjomi ir nedaudz samazinājušies. Tas ir skaidrojams ar iedzīvotāju skaita samazināšanos, kā arī iespējams racionālāku tā izmantošanu.

4. tabula Ūdens ieguves apjomi un ieguves vietu skaits Rucavas novadā 2014.- 2018.gads

Gads	Ūdens ņemšana no dabīgiem avotiem, tūkst. m ³ /gadā					
	Kopā	Vietu skaits	t.sk. izmērīts	Virszemes	Pazemes	Lietus ūdeņi
2018.	168.852	11	144.952	0	144.952	23.9
2017.	171.619	12	149.636	0	149.636	21.983
2016.	153.625	12	147.728	0	147.728	5.897
2015.	147.32	12	147.32	0	147.32	0
2014.	186.77	11	186.77	0	186.77	0

Avots: VSIA "Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs" datu bāze "Valsts statistiskais pārskats Nr.2-ūdens"

Lielākā daļa no iegūtā ūdens tiek izmantota sadzīves vajadzībām kā dzeramais ūdens, pārējais – ražošanas vajadzībām, piemēram, 2018. gadā – atbilstoši 63,5% un 36,5 %. Ražošanas vajadzībām ūdeni iegūst un izmanto PLPKS "Dundaga", SIA "Dundaga" (2018.g.).

Plānojuma grafiskajā daļā ir attēlotas centralizētās ūdensapgādes sistēmas urbumiem noteiktās aizsargjoslas (stingrā režīma, bakterioloģiskā aizsargjosla, ķīmiskā aizsargjosla).

6.1.5. Derīgie izrakteņi

Novadā ir sastopami smilts, smilts-grants, smilšmāla, māla un kūdras resursi.

Latvijas derīgo izrakteņu reģistrā Dundagas novadā ir reģistrētas 10 būvmateriālu atradnes un 30 kūdras atradnes⁹. Jāatzīmē, ka, kaut gan kūdras atradņu skaits novada mērogā ir salīdzinoši liels, tajās līdz šim novērtēto prognozēto resursi krājumi ir nelieli.

Atbilstoši valsts derīgo izrakteņu krājumu bilances informācijai par 2018. gadu derīgos izrakteņus iegūst 4 atradnēs: smilts – grants un smilts atradnēs “Ūpis”, “Jaunkalni II”, “Dižsprīņi” un kūdras atradnē “Piltene purvs” (5.tabula). 2018.gadā novada darbojošās atradnēs tika iegūts 97,04 tūkst.m³ smilts-grants, 56,61 tūkst.m³ smilts un 29,96 tūkst. m³ kūdras ar mitrumu 40%¹⁰.

Atradnē “Ūpis” un “Jaunkalni II” iegūst smilti-granti un smilti, kas izmantojama būvniecībā un ceļu būvē, atradnē “Dižsprīņi” - smilti – granti un smilti, kas izmantojama būvniecībai un meža ceļu būvei, savukārt Piltenes purvā iegūtā kūdra – lauksaimniecībā.

5. tabula Smilts, smilts-grants un kūdras krājumu balance (01.01.2019.) Dundagas novada atradnēs, kurās notiek derīgo izrakteņu ieguve

Numurs	Atradne	Teritoriālā vienība	Derīgā izrakteņa veids	Derīgā izrakteņa izmantošana	Derīgo izrakteņu krājumi 01.01.2019., tūkst.m ³	Uzņēmēj sabiedrība, licences (atļaujas) Nr., derīguma termiņš, izsniedzējs
2771	Dižsprīņi	Dundagas pagasts	smilts	Būvniecībai, meža ceļu būvei	A – 74,48 N – 0,00	SIA "Gavsene" Atļauja Nr.11-21/14/2 2014.12.22 -2022.12.31. Dundagas novada dome
			smilts-grants		A – 304,36 N – 0,00	
2558	Jaunkalni II	Dundagas pagasts	smilts	Būvniecībai, ceļu būvei	A – 2,21 N – 0,00	SIA "TALCE" Atļauja Nr.11-21/16/1 2016.05.09 -2024.12.31. Dundagas novada dome
			smilts-grants		A – 671,39 N – 0,00	
2521	Ūpis	Dundagas pagasts	smilts	Būvniecībai, ceļu būvei	A – 58,83 N – 0,00	SIA "Pacta" Atļauja Nr.11-21/14/1 2014.08.28 -2019.07.01. Dundagas novada dome
			smilts-grants		A – 133,28 N – 0,00	
11701	Piltene purvs	Dundagas pagasts	kūdra	Lauksaimniecībā	A – 1115,19 N – 0,00	AS GREENYARD HORTICULTURE LATVIA Licence Nr. CS13ZD0475 2013.11.15 -2032.12.31 Valsts Vides dienests

Avots: Derīgo izrakteņu krājumu balance par 2018. gadu, VSIA Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs, 2019.

Teritorijas plānojumā tiek paredzēts, ka derīgo izrakteņu ieguve ir atļauta funkcionālajās zonās Mežu teritorijā (M), Lauksaimniecības teritorijā (L) un Rūpnieciskās apbūves teritorijās R1. Derīgo izrakteņu ieguve veicama saskaņā ar spēkā esošo likumdošanu, t.sk. zemes dzīļu un dabas aizsardzības jomā.

⁹ Avots VSIA „Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs” datu bāze „Latvijas derīgo izrakteņu atradņu reģistrs”; <https://www.meteo.lv/apex/f?p=117:8:836728749625701::NO:RP::> Atradņu izvietojums skatāms: <https://lvqmc.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=3a9e93e769be409d825c1a924bf6517c>

¹⁰ Avots: Derīgo izrakteņu krājumu balance par 2018. gadu, VSIA Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs, 2019.

6.1.6. Bioloģiskā daudzveidība

Dundagas daba kopumā ir maz pārveidota. Tai raksturīga dabas apstākļu dažādība, izteiktas reljefa formas piekrastē, Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekraste, plašas mežu teritorijas, mitrzemes, purvi, kas mijas ar kāpām, centrālajā daļā - plavas un tīrumi.

Dundagas novada dabas īpatnības nosaka atrašanās divos būtiski atšķirīgos fiziogeogrāfiskajos rajonos - Piejūras zemienē un Ziemeļkurzemes augstienes Dundagas pacēlumā. Piejūras zemienes daļas veidošanās ir saistīta ar pēcledus laikmeta Baltijas jūras senāko stadiju baseinu darbību. No Dundagas pacēluma šo teritoriju atdala Slīteres jeb Zilo kalnu krauja. Pārējo novada teritorijas daļu aizņem Dundagas pacēlums, Pacēluma virsmu veido lēzeni viļņots morēnas līdzenums, bet dienvidu daļā arī limnoglaciālie līdzenumi.

Novadā ir saglabājusies Baltijas jūras reģionam tipiskā daba, neskarti biotopi, retu un aizsargājumu sugu atradnes un dzīvotnes, kas ir nozīmīgas gan valsts, gan Eiropas Savienības līmenī. Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekraste ir nozīmīga migrējošiem putniem, pavasara migrācijās Bioloģiskajai daudzveidībai nozīmīgo teritoriju izvietojums parādīts 5. attēlā.

Atbilstoši DAP dabas datu pārvaldības sistēmā "Ozols" pieejamai informācijai (2020. gada 20.maija dati) Eiropas Savienības nozīmes biotopi¹¹ Dundagas novadā aizņem 145,94 km² (22 % no novada kopējās platības), no tiem gandrīz visas šo biotopu platības (97%) atrodas īpaši aizsargājamās dabas teritorijās, lielākā daļa – Slīteres Nacionālajā parkā. Visizplatītākais biotops ir 2180 Mežainas piejūras kāpas (33%)¹², kas sastopams plašās teritorijās Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastē, mijoties ar mitrzemju biotopiem: 2190 Mitras starpkāpu ieplakas (6%) vai 91D0* Purvaini meži (23%). Izplatīts ir arī biotops 9010* Veci vai dabiski boreāli meži (10%) un 7110* Aktīvi augstie purvi (13%). Pavisam novadā sastopams četrdesmit viens (41) Eiropas Savienības nozīmes biotops (izvietojums – 5. attēlā, saraksts un platības pa biotopu veidiem - 2. pielikumā). Vairums no tiem ir īpaši aizsargājami arī Latvijā¹³.

Dabas vērtības detalizētāk ir izpētītas ĪADT un Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastē. Eiropas Savienības Kohēzijas fonda projekta "Priekšnosacījumu izveide labākai bioloģiskās daudzveidības saglabāšanai un ekosistēmu aizsardzībai Latvijā" jeb "Dabas skaitīšana" ietvaros ir veikta Eiropas Savienības nozīmes biotopi kartēšana, kas tiek ietverta dabas datu pārvaldības sistēmā "Ozols". Izvērtējot un precizējot informāciju, tā var mainīties.

Saskaņā ar Dabas aizsardzības pārvaldes dabas datu pārvaldības sistēmā "Ozols" ietvērto informāciju (2020. gada 20.maija dati), Dundagas novadā ir reģistrētas 2152 īpaši aizsargājamo augu un dzīvnieku sugu atradnes.

¹¹ Eiropas Savienības nozīmes aizsargājami biotopi, kuri ir ietverti Eiropas Padomes Direktīvas 92/43 EEK (1992.) par dabisko biotopu, savvaļas floras un faunas aizsardzību (Dzīvotņu direktīva, 1992.) pielikumā

¹² %, šeit un turpmāk nodaļas tekstā norādīti no kopējās ES nozīmes biotopu platības novadā

¹³ Atbilstoši Ministru kabineta 2017.gada 20.jūnija noteikumiem Nr.350 "Noteikumi par īpaši aizsargājamo biotopu veidu sarakstu". Dabas aizsardzības pārvaldes dabas datu pārvaldības sistēma "Ozols" neietver pilnīgu informāciju par Latvijā īpaši aizsargājamiem biotopiem, tādēļ vides pārskata 2.pielikumā tie nav uzrādīti.

BIOLOĢISKĀ DAUDZVEIDĪBA

6. attēls Bioloģiskajai daudzveidībai nozīmīgas teritorijas

Novada teritoriju Kolkas ragā šķērso viens no lielākajiem migrācijas ceļiem – Baltās-Baltijas jūras putnu migrācijas ceļš. Virziens pār Kolkas ragu ir svarīgs pavasara putnu migrācijās, kad putni pārlido no dienvidiem uz ziemeļiem, jo Kolkas rags ir tuvākais sauszemes punkts pēc jūras šķērsošanas. Te pavasara migrācijā veidojas, t.s. pudeles kakla” efekts – migrējošie putni, virzoties gar jūras piekrasti uz ziemeļiem, koncentrējas šaurajā sauszemes joslā. Tādēļ migrācijas laikā te vērojams bagātīgs caurceļojošo putnu sugu un to indivīdu skaits.

Plānojumā, nosakot krasta kāpu aizsargjoslu un ierobežotas saimnieciskās darbības joslu, ir ņemta vērā DAP dabas datu pārvaldības sistēmā “Ozols” pieejamā informācija (20.05.2020.).

Eiropas Savienības nozīmes biotopi un īpaši aizsargājamo sugu atradnes ir izmantojamas atbilstoši Sugu un biotopu aizsardzības likuma (2000.g.) un saistībā ar to izdoto normatīvo aktu prasībām.

6.1.7. Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas un mikroliegumi

Lai aizsargātu un saglabātu vērtīgākās dabas teritorijas un kompleksus novadā, astoņām teritorijām ir noteikts īpaši aizsargājamas teritorijas statuss (ĪADT) – Slīteres Nacionālais parkam, dabas liegumam “Daiķu īvju audze”, dabas liegumam “Ģipkas lankas”, dabas liegumam “Kadiķu nora”, dabas liegumam “Kaļķupes ieleja”, dabas liegumam “Pāces pļavas”, dabas liegumam Raķupes ieleja”” un dabas liegumam “Rukšu purvs”¹⁴. Novada teritorija robežojas ar divām aizsargājamām jūras teritorijām: „Irbes šaurums” un “Rīgas līča rietumu piekraste” Visas šīs ir arī Latvijas *NATURA 2000* – Eiropas nozīmes aizsargājamas dabas teritorijas. Bez tam novadā ir pieci ģeoloģiskie un ģeomorfoloģiskie dabas pieminekļi: Kaļķupītes klints, Peldangas labirints, Pitragšupes krasti, Zartapu grava un Zilo kalnu Slīteres krauja¹⁵ un viena aizsargājama aleja: Dundagas dižliepu aleja¹⁶.

Īpaši aizsargājamās teritorijas novadā aizņem 19246 ha¹⁷ (28 % no kopējās novada platības).

Slīteres Nacionālā parka robežas, funkcionālās zonas nosaka Latvijas Republikas Slīteres Nacionālā parka likums (2015.), aizsardzības un izmantošanas noteikumus - Ministru kabineta 2016. gada 29. novembra noteikumi Nr. 751 “Slīteres nacionālā parka individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”. Dabas lieguma “Raķupes ieleja” aizsardzības un izmantošanas kārtību regulē Ministru kabineta 2008.gada 15.janvāra noteikumi Nr.23 “Dabas lieguma “Raķupes ieleja” individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”. Pārējiem dabas liegumiem nav izstrādāti un apstiprināti individuālie noteikumi, tos apsaimniekošanas kārtību nosaka Ministru kabineta 2010.gada 16.marta noteikumi Nr.264 “Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”.

¹⁴ Ministru kabineta 1999. gada 15. jūnija noteikumi Nr.212 “Par dabas liegumiem” (ar grozījumiem)

¹⁵ Ministru kabineta 2001. gada 17.aprīļa noteikumi Nr. 175 “Par aizsargājamiem ģeoloģiskajiem un ģeomorfoloģiskajiem dabas pieminekļiem”

¹⁶ Ministru kabineta 2005.gada 22.novembra noteikumi Nr.888 Noteikumi par aizsargājamām alejām

¹⁷ Kopējā ĪADT platība novadā noteikta pēc Dundagas teritorijas plānojuma grafiskajiem materiāliem, 2020.g., vektordatu avots: Dabas aizsardzības pārvalde, dabas datu pārvaldības sistēma “Ozols”.

6. tabula Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas Dundagas novadā, to NATURA 2000 tips, informācija par dabas aizsardzības plānu un individuālo aizsardzības un izmantošanas noteikumu esamību

Nr. p. k.	Vietas kods	Kategorija un nosaukums	NATURA 2000, tips*	Dabas aizsardzības plāna, darbības laiks/ individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi
1.	LV0200300	Slīteres Nacionālais parks	C	Ir, līdz 2020.g./MK noteikumi Nr.751 (29.11.2016.)
2.	LV0531300	Dabas liegums "Pāces pļavas"	C	Nav/Nav
3.	LV0514200	Dabas liegums "Raķupes ieleja"	C	Ir, līdz 2022.g./MK noteikumi Nr.23 (15.01.2008.)
4.	LV0513900	Dabas liegums "Kadiķu nora"	B	Ir, darbības laiks beidzies 2015.g./Nav
5.	LV0531200	Dabas liegums "Rukšu purvs"	B	Nav/Nav
6.	LV0514100	Dabas liegums "Kaļķupes ieleja"	C	Ir, līdz 2024.g./Nav
7.	LV052840	Dabas liegums "Ģipkas lankas"	B	Nav/Nav
8.	LV0513800	Dabas liegums "Daiķu īvju audze"	B	Nav/Nav
9.	LV0441620	ģeoloģiskais un ģeomorfoloģiskais dabas pieminekli "Kaļķupes klints" (atrodas dabas liegumā un <i>Natura 2000</i> teritorijā Kaļķupes ieleja)	-	Nav/Nav
10.	LV0441630	ģeoloģiskais un ģeomorfoloģiskais dabas pieminekli "Peldangas labirints" (atrodas dabas liegumā un <i>Natura 2000</i> teritorijā Kaļķupes ieleja)	-	Nav/Nav
11.	LV0441640	ģeoloģiskais un ģeomorfoloģiskais dabas pieminekli "Pitragšupes krasti" (atrodas Slīteres Nacionālajā parkā, <i>Natura 2000</i> teritorijā)	-	Nav/Nav
12.	LV0441650	ģeoloģiskais un ģeomorfoloģiskais dabas pieminekli "Zartapu grava" (atrodas Slīteres Nacionālajā parkā, <i>Natura 2000</i> teritorijā)	-	Nav/Nav
13.	LV0441670	ģeoloģiskais un ģeomorfoloģiskais dabas pieminekli "Zilo kalnu Šlīteres krauja" (atrodas Slīteres Nacionālajā parkā, <i>Natura 2000</i> teritorijā)	-	Nav/Nav
14.	LV0490380	Aizsargājama aleja "Dundagas dižliepu aleja"	-	Nav/Nav

*Tips: B – teritorijas, kas noteiktas atbilstoši ES direktīvai „Par dabisko dzīvotņu, savvaļas faunas un floras aizsardzību”, 92/43 EEK;

C – teritorijas, kas noteiktas atbilstoši ES direktīvai „Par savvaļas putnu aizsardzību” (79/409 EEK) un direktīvai „Par dabisko dzīvotņu, savvaļas faunas un floras aizsardzību” (92/43 EEK).

Slīteres Nacionālais parks (no 1923. - 2000.gadam Slīteres dabas rezervāts). Izcila teritorija bioloģiskās daudzveidības ziņā. Nacionālais parks ietver 30-50 m augstu Baltijas ledus ezera senkrasta krauju, kas noaugusi ar sugām izcili bagātu dabisku platlapju mežu; kā arī kangaru un vīgu kompleksu - vairākus km garas kāpu grēdas (kangari), kas mijas ar šaurām, pārpurvotām ieplakām (vīgām), galvenokārt zemajiem purviem. Zilo kalnu pakājē plešas abrāzijas līdzenums ar dabiskiem pārmitriem mežiem un Bažu purvs - piejūras tipa augstais purvs, kas saplūst ar kangaru un vīgu kompleksu. Nacionālā parka neatņemama sastāvdaļa ir jūras piekraste ar smilšainu līdagu un kāpām, sausieņu pļavām, sausiem kāpu priežu mežiem, kā arī piekrastes akvatoriju. Nacionālais parks atrodas uz putnu migrācijas ceļa. Pavasarī te novērojama grandioza migrējošo putnu koncentrēšanās. Viena no ES Biotopu direktīvas 1. pielikuma biotopiem bagātākā teritorija Latvijā¹⁸. Nacionālajā parkā noteiktas piecas funkcionālās zonas: 1) stingrā režīma zona (2406 ha), 2) regulējamā režīma zona (4681 ha), 3) dabas lieguma zona (3836 ha), 4) ainavu aizsardzības zona (4583 ha) un 5) neitrālā zona (832 ha¹⁹).

Dabas liegums "Pāces pļavas". Teritorija izveidota dabisku, sugām bagātu pļavu aizsardzībai. Sastopami Eiropas Savienības aizsargājamie pļavu biotopi – 6270* *Sugām bagātas ganības un ganītas pļavas*, un 6120* *Smiltāju zālāji*. Teritorijā konstatēti arī nogāžu un gravu meži, Pāces upē dažviet sastopami straujteču posmi, kā arī minerālvielām bagāti avoti un avoksnāji.

Dabas liegums "Raķupes ieleja. Teritorijā bagātīgi pārstāvēti mežu, zālāju un purvu Latvijas aizsargājamie biotopi, kā arī Eiropas Savienības aizsargājamie biotopi, piemēram, 9010* *Veci un dabiski boreāli meži*, 7160 *Minerālvielām bagāti avoti un avoksnāji*, 6450 *Paļieņu zālāji*, 6410 *Mitri zālāji periodiski izžūstošās augsnēs*. Lieguma teritorijā pilnībā ietilpst Eiropas Savienības nozīmes putniem nozīmīga vieta (PNV) ar nosaukumu "Raķupe un Pāce". Līdz šim pavisam konstatētas 95 putnu sugas. No tām 25 sugas ir īpaši aizsargājamas. Ligzdo tādas retas putnu sugas, kā melnais stārķis, grieze, dzērve, citas sugas. Sastopamas daudzskaitlīgas mežirbes, rubeņa un medņa populācijas.

Teritorijā konstatētas arī 25 aizsargājamas bezmugurkaulnieku sugas, 6 aizsargājamas zivju un nēģu sugas, 31 aizsargājama augu suga.

Dabas liegumā noteiktas piecas funkcionālās zonas: 1) regulējamā režīma zona, 2) dabas lieguma zona, 3) dabas parka un 4) neitrālā zona.

Dabas liegums "Kadiķu nora". Viena no nedaudzajām vietām Latvijā, kur sastopams biotops - kadiķu audzes kaļķainās pļavās, kas ir arī ES Biotopu direktīvas biotops. Teritorijā konstatēts arī aizsargājams biotops - sugām bagātas atmatu pļavas.

Dabas liegums "Rukšu purvs". Teritorija izveidota Eiropas Savienības aizsargājamā biotopa 7110* *Nesarti augstie purvi* aizsardzībai. Nozīmīga purvos ligzdojošo putnu vieta. Vienīgais koncentriskais purvs Latvijā - purva ciņi, akači un lāmas izkārtoti apļa veidā no purva centra uz malām.

Dabas liegums "Kaļķupes ieleja". Teritorija veidota, lai aizsargātu Kaļķupes ieleju, kuras nogāzes sedz Eiropas Savienības aizsargājamais biotops 9180* *Nogāžu un gravu meži* un 8220 *Smilšakmens atsegumi*. Teritorijā sastopami arī citi ES aizsargājami biotopi, piemēram, 6510 *Mēreni mitras pļavas*, 9010* *Veci un dabiski boreāli meži*, 7230 *Kaļķaini zāļu purvi*. Viena no nedaudzajām teritorijām, kur aug parastā īve. Sastopamas arī citas aizsargājamas augu un dzīvnieku (īpaši bezmugurkaulnieku) sugas.

¹⁸ Šeit un turpmāk nodaļā informācijas avots par ĪADT: Dabas aizsardzības pārvalde https://www.daba.gov.lv/public/lat/iadt/par_ipasi_aizsargajamam_dabas_teritorijam/

¹⁹ Platības noteiktas pēc DAP dabas pārvaldības sistēmā Ozols pieejamās informācijas par funkcionālajām zonām

Dabas liegums “Ģipkas lankas. Nozīmīga putnu ligzdošanas vieta. Teritorijā konstatētas 10 Putnu Direktīvas 1.pielikuma putnu sugas, no tām nozīmīgākās ir mazais ormanītis - šajā teritorijā ligzdo vismaz 2 pāri. Ligzdo arī baltmugurdzeņi, trīspirkstu dzeņi u.c.

Dabas liegums “Daiķu īvju audze”. Teritorija izveidota parastās īves aizsardzībai. Īpaša nozīme arī kaļķainiem zāļu purviem, veciem egļu mežiem un pārmitriem platlapju mežiem ar osi. Daudz retu augu sugu.

Aizsargājami koki - dižkoki ir novadā esošie koki, kuri atbilst 2010. gada 16. marta Ministru kabineta noteikumu Nr.264 “Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi” 2. pielikumā noteiktajiem kritērijiem. Atbilstoši šo Ministru kabineta noteikumu nosacījumiem ģeoloģiskie un ģeomorfoloģiskie dabas pieminekļi (38.1. punkta) ir arī **dižakmeņi – laukakmeņi**, kuru virszemes tilpums ir 10 un vairāk kubikmetru un 10 metru josla ap tiem. Novadā ir apzināti 69 aizsargājami koki (dižkoki) un 10 dižakmeņi, t.sk. Akmeņkalnu velnapēdas akmens, Jušulejas dižakmens un Zeltapses laukakmens.

Atsevišķu retu un aizsargājamo biotopu, kā arī sugu dzīvotņu vai atradņu aizsardzībai nelielām bioloģiski vērtīgām teritorijām novadā ir noteikts **mikrolieguma** statuss. Dabas datu pārvaldības sistēmā “Ozols” (31.05.2020.) Dundagas novadā ir reģistrēti 38 mikroliegumi²⁰, kas aizņem 796 ha, 22 no tiem ir noteiktas buferzonas (buferzonu kopējā platība – 1247 ha). Mikroliegumi ir noteikti meža biotopu, t.sk. dabisko meža biotopu, tajās mītošo īpaši aizsargājamo putnu sugu ligzdošanas un barošanās vietu, kā arī īpaši aizsargājamo augu un sūnu sugu atradņu aizsardzībai.

Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas un mikroliegumu teritorijas ir izmantojamas atbilstoši dabas aizsardzības jomas normatīvo aktu prasībām.

Plānojuma grafiskajā daļā ir attēlotas īpaši aizsargājamās dabas teritorijas un to funkcionālās zonas, mikroliegumi un dabas pieminekļi.

Teritorijas plānojumā, nosakot teritorijas funkcionālo zonējumu Kolkas pagasta ciemos, ņemta vērā to atrašanās Slīteres Nacionālā parka funkcionālajās zonās. Ņemot vērā Slīteres Nacionālā parka likuma 9. panta 1. daļā noteikto, ka neitrālā zona izveidota, lai veicinātu blīvi apdzīvoto teritoriju ilgtspējīgu attīstību, kā arī nodrošinātu transporta infrastruktūras objektu uzturēšanu un attīstību, Plānojumā saimnieciskā darbība koncentrēta šajās ciema teritorijās.

6.1.8. Kultūras mantojums

Dundagas novada teritorijā atrodas 35 valsts aizsargājamie kultūras pieminekļi - objekti, kas iekļauti spēkā esošajā valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstā, kuru 29.10.1998. apstiprinājusi LR Kultūras ministrija ar rīkojumu Nr. 128. Novada teritorijā atrodas 2 pilsētībūvniecības (Košraga zvejnieku ciems, valsts aizsardzības Nr. 7447 un Sīkraga zvejnieku ciems, valsts aizsardzības Nr. 7448), 20 arheoloģijas, 6 arhitektūras, 4 mākslas, 1 vēstures un 2 industriālie pieminekļi. No visiem pieminekļiem 23 ir valsts nozīmes valsts aizsargājamie kultūras pieminekļi un 12 – vietējās nozīmes valsts aizsargājamie kultūras pieminekļi (saraksts 3. pielikumā).

Saskaņā ar Aizsargjoslu likumu, ap nekustamajiem valsts aizsargājamiem kultūras pieminekļiem lauku teritorijā nosaka 500 platu aizsargjoslu, kurā saimnieciskā darbība ir saskaņojama ar Valsts kultūras

²⁰ 5 mikroliegumi atrodas uz novada robežas vai no to teritorijām novadā atrodas neliela daļa.

pieminekļu aizsardzības inspekciju. Aizsargjoslu likums paredz iespēju izstrādāt individuālās aizsardzības zonas ap kultūras pieminekļiem.

Lai nodrošinātu kultūras pieminekļu aizsardzību un saglabāšanu, teritorijas plānojumā ap 27 valsts aizsargājamiem kultūras pieminekļiem ir noteikta aizsardzības zona 500 m.

Valsts aizsargājamiem kultūras pieminekļiem Parks (aizsardzības Nr. 6740), Dundagas pils (aizsardzības Nr. 6739), Dundagas luterāņu baznīca (aizsardzības Nr. 6738), Dundagas mācītājmuižas dzīvojamā ēka un parks (aizsardzības Nr. 6737), Kalna dārzs – pilskalns (aizsardzības Nr. 2200), Dundagas viduslaiku pils (aizsardzības Nr. 2199), Dundagas pilskalns (aizsardzības Nr. 2198) un Dundagas baznīcas senkapi (aizsardzības Nr. 8730) saskaņā ar Ministru kabineta noteikumiem Nr. 392 “Kultūras pieminekļa aizsargjoslas (aizsardzības zonas) noteikšanas metodika” ir noteiktas un apstiprinātas individuālās aizsargjoslas, kā arī noteiktas uzturēšanas režīma vispārējās prasības.

6.1.9. Ainavas

Pēc Latvijas ainavzemju un ainavapvidu klasifikācijas (K.Ramans, 1990.) Dundagas novada teritorija ietilpst divās ainavzemēs: Austrumkursas un Piejūras. Savukārt ainavzemēs ietilpst divi atšķirīgi ainavapvidi: Dundagas pacēluma āraine ar Slīteres krauju un Slīteres apvidus. Abi apvidi ir atdalīti ar dabīgu robežu - Slīteres Zilo kalnu krauju.

Kopumā novadā dominē līdzenuma ainavas, no tām, - smilšaino līdzenumu mežāres. Līdz ar to viens no noteicošajiem ainavu raksturojošiem faktoriem novadā ir augstais mežu īpatsvars.

Samērā lielas teritorijas novadā aizņem mālaino limnoglaciālo un morēnas līdzenumu āraines. Tās ir stipri iekultivētas ainavas, kas galvenokārt atrodas Dundagas pagasta teritorijā.

Novada piekrastes teritorija veidojusies jūras ietekmē, līdz ar to jūras piekraste ar plašajiem liedagiem ir izdalāma kā pludmales ainavas teritorija. Tāpat jūras krastu procesu radītas ir eolās kāpas (kangari) un starpkāpu ieplakas (vigas), kas kopā ar zvejnieku ciemiem veido unikālu piekrastes ciemu ainavu. Rīgas jūras līča piekrastes daļā netālu no Ušiem dominē stāvkrastu ainava (Ēvažu stāvkrasts).

Samērā lielas teritorijas veido purvu ainavas, sevišķi Kolkas pagastā, kur atrodas Bažu purvs.

Ainavu daudzveidību nosaka gan dabas apstākļu dažādība, gan vietas vēsturiskā attīstība, gan abu šo faktoru mijiedarbība. Dundagas novada ainavas var iedalīt:

- 1) dabas procesu rezultātā veidojušās ainavas (smilšainās pludmales ainavas, Kolkasraga ainava – kā unikāla ainava Latvijā, mežu ainavas, purvu ainavas, lauku ainavas – pļavas un atmatas, u.c.),
- 2) cilvēka saimnieciskās darbības rezultātā izveidotās ainavas (lauksaimniecības zemju ainavas, viensētu ainavas, urbanizētās ainavas - ciemi)²¹.

Novada ainavu pagājušajā gadsimtā ir ietekmējis padomju laiks, kad Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes teritorijās izveidoja ierobežotas pieejamības zona, likvidēja viensētas, lauksaimniecībai veidojas plašākas teritorijas, cēla fermas un citas būves, pārveidoja apdzīvoto vietu apbūvi.

²¹ Dundagas novada pašreizējās situācijas raksturojums, Dundaga, 2013.

Dabas un kultūras mantojums, kas ietver piekrastes ainavas, bioloģisko daudzveidību veidojošos biotopus un sugu dzīvotnes, jūras krasta ģeoloģisko un ģeomorfoloģisko struktūru, klimata pārmaiņu radītās ietekmes (jūras krasta procesus) teritorijas, īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, kultūras mantojumu - bākas, piekrastes ciemus, zvejnieku sētas u.c. valsts kultūras pieminekļus un savdabīgo nemateriālo kultūras mantojumu, veido unikālu novada dabas un kultūras mantojuma kompleksu, kas ir nozīmīgs gan nacionālā, gan starptautiskā līmenī. Vērtīgākā tā daļa iekļaujas Slīteres Nacionālā parka teritorijā. Nacionālajā parkā noteiktas arī prasības ainavas aizsardzībai, t.sk. ainavu aizsardzības funkcionālajā zonā.

Plānojumā izdalīta Ziemeļkurzemei raksturīgās kultūrvides un piekrastes tradicionālās apbūves saglabāšanas teritorija un tā TIAN plānota kā teritorija ar īpašiem noteikumiem.

6.2. Vides kvalitāte

6.2.1. Gaisa kvalitāte

Regulāri gaisa kvalitātes mērījumi, kas sniegtu informāciju par Dundagas novada gaisa piesārņojuma avotu ietekmi uz gaisa kvalitāti netiek veikti. Taču, izvērtējot autotransporta intensitāti un stacionāro objektu radīto izmešu apjomus salīdzinājumā ar Latvijas pilsētu pašvaldībām, kurās gaisa kvalitāte šajā aspektā tiek kontrolēta vai ir veikti gaisa mobilo un stacionāro gaisa piesārņojuma avotu radīto piesārņojošo vielu koncentrāciju un to izplatības aprēķini (modelēšana), var secināt, ka galvenais gaisa piesārņojuma avots ir autotransports.

Novada mēroga lielāku ietekmi uz gaisa piesārņojumu atstāj autotransports, īpaši reģionālajos autoceļos: P124 (Ventspils – Kolka), P131 (Tukums – Ķesterciems – Mērsrags – Kolka), P125 (Talsi – Dundaga – Mazirbe), kā arī P77 (Ventspils-Dundaga). Autotransporta radītajās emisijās galvenās piesārņojošas vielas ir slāpekļa oksīdi, daļiņas PM₁₀, PM_{2,5}, oglekļa oksīds, oglekļa dioksīds un ogļūdeņraži (benzols, toluols, ksilols). Vietējos ceļos, kuri nav asfaltēti, it īpaši sausuma periodos vasarās, arī pavasaros un rudenos, autotransportam pārvietojoties, veidojas putekļi (daļiņas), kam lokāli ir negatīva ietekme uz gaisa kvalitāti tiešā šo ceļu tuvumā. Transporta ietekmes zonā attiecībā uz gaisa piesārņojuma izplatību novadā galvenokārt atrodas meži, nelielās teritorijās - lauksaimniecības zemes, apdzīvotas vietas. Informācija par gaisa kvalitātes piesārņojuma līmeni pie transporta objektiem un līdz ar to normatīvu pārsniegumiem²² nav pieejama

2018. gadā valsts statistisko pārskatu „2Gaiss” uzņēmumi sniedz par 10 stacionārajiem objektiem, t.sk. Dundagas novada dome par četriem siltumapgādes objektiem, kas novadā sniedz centralizētas siltumapgādes pakalpojumus: PII “Kurzemīte” (pirmsskolas izglītības iestādes katlu māja), Dundagas vidusskola (katlu māja), Dundagas vidusskolas Mazā skola (katlu māja), Dundagas pils (katlu māja). Par gaisa piesārņojuma, t.sk. siltumapgādes objektiem pārskatu sniedz arī SIA “ICO” DUS, PLPKS “Dundaga”, SIA Lateva, SIA “LĪCIS-99”, SIA “MC” DUS, VSAC “Kurzeme”. Dundagas novada dome, VSAC “Kurzeme” PLPKS “Dundaga” kā kurināmo izmanto malku. Vienlaikus ar šīm gaisu piesārņojošām vielām citi izmeši (degvielas uzpildes stacijās – gaistošie organiskie savienojumi, fermās - amonjaks, sērūdeņradis) veidojas ražošanas tehnoloģiskajos procesos. Dati par galveno piesārņojošo vielu apjomiem 2014. – 2018.g. no stacionārajiem avotiem ir apkopoti 7. tabulā.

²² Normatīvi ir noteikti Ministru kabineta 2009. gada 11. marta noteikumos Nr. 1290 “Noteikumi par gaisa kvalitāti”

7. tabula Piesārņojošo vielu daudzumi Dundagas novada stacionāro avotu izmešos 2014.-2018.g.

Gads	Iekārtu skaits	Visi izmeši kopā, t/gadā	t.sk. piesārņojošo vielu daudzumi, t/gadā				
			slāpekļa oksīdi (NO _x)	oglekļa oksīds (CO)	oglekļa dioksīds (CO ₂)	cietās izkliedētās daļiņas (kopā)	sēra dioksīds (SO ₂)
2014	36	45	5.9	16.7	-	2.9	19.6
2015	41	2302	4.5	14.1	2268.3	1.7	13.2
2016	41	2918	2.9	11.1	2886.8	2.1	15.1
2017	41	3324	4.6	12.1	3288.2	2.4	17.2
2018	32	39	4.6	12.4	-	2.5	19.4

Datu avots: VSIA "Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs" datu bāze "Valsts statistiskais pārskats Nr.2Gaiss"

2018. gadā kopējais amonjaka izmešu apjoms bija 1.01 t./gadā, benzīna – 0,05 t/gadā, gaistošo organiskie savienojumi – 2.71 t/gadā.

Lielāko daļu no stacionāro objektu izmešiem atmosfēras gaisā veido oglekļa dioksīds. Stacionāro objektu izmešu ietekme uz gaisa kvalitāti novadā ir niecīga.

Novada gaisa kvalitāte kopumā ir laba, jo transporta, kas ir galvenais gaisa piesārņojuma avots, intensitāte uz novada ceļiem nav augsta²³.

6.2.2. Trokšņa līmenis

Novadā nav nozīmīgu ražošanas objektu, kas savā darbībā rada troksni. Galvenais trokšņa avots ir autotransports (reģionālais autoceļš P124 (Ventspils – Kolka), P131 (Tukums – Ķesterciems – Mērsrags – Kolka), P125 (Talsi – Dundaga – Mazirbe), P77 (Ventspils-Dundaga), kā arī citi ceļi). Dundagas novadā trokšņa līmeņu pētījumi, modelēšana vai visu novada teritoriju aptveroši mērījumi nav veikti. Stratēģisko trokšņa karšu izstrāde novada autoceļiem nav nepieciešama, jo to nenosaka normatīvie akti²⁴.

Sagatavojot SIVN Vides pārskatu teritorijas plānojuma iepriekšējām redakcijām²⁵, ir veikta trokšņa modelēšana reģionālajam autoceļam P125 Talsi – Dundaga – Mazirbe posmam P126 – Dundaga (neietverot Dundagu). Šis posms izvēlēts, jo tam ir relatīvi lielākā noslodze no visiem Dundagas novadā esošajiem ceļu posmiem, kam ir pieejami dati par satiksmes intensitāti. Izstrādājot modeli, izmantoti 2015. gada satiksmes intensitātes dati. Vides trokšņa līmeņa robežlieluma pārsniegumu, kas noteikti Ministru kabineta 2014.gada 7.janvāra noteikumos Nr.16 "Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība", zonas nav identificētas²⁶. Tādēļ var pieņemt, ka trokšņa līmenis novadā nepārsniedz noteiktos robežlielumus.

²³ https://lvceli.lv/informacija-un-dati__trashed/#satiksmes-intensitate

²⁴ Ministru kabineta 2014. gada 07. janvāra noteikumos Nr. 16 "Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība" noteikts, ka trokšņa stratēģiskās kartes izstrādā aglomerācijām, t.i. administratīvā teritorija, kurā iedzīvotāju skaits pārsniedz 100 000 un iedzīvotāju blīvums pārsniedz 500 iedzīvotāju uz kvadrātkilometru, autoceļiem – reģionālas, valsts vai starptautiskas nozīmes autoceļiem, uz kuriem satiksmes intensitāte ir vairāk nekā trīs miljoni transportlīdzekļu gadā, dzelzceļa līnijām, uz kurām satiksmes intensitāte ir vairāk nekā 30 000 vilcienu sastāvu gadā. Dundagas novads neatbilst šiem kritērijiem.

²⁵ To izstrāde ir pārtraukta

²⁶ Avots: Vides pārskats. Dundagas novada teritorijas plānojums (4.4.nodaļa, 1. pielikums). SIA Vides eksperti, Rīga, 2019.

Teritorijas plānojumā nav nepieciešams noteikt īpašas prasības akustiskā trokšņa diskomforta mazināšanai vai novēršanai novadā.

6.2.3. Virszemes ūdeņu kvalitāte

Virszemes ūdeņu kvalitātes prasības un vides kvalitātes mērķus nosaka LR „Ūdens apsaimniekošanas likums” (12.09.2002.) un saistībā ar to izdotie normatīvie akti. Šī teritorijas plānojuma izstrādes laikā ūdeņu vides kvalitātes mērķi ir noteikti līdz 2021. gadam. Lai tos sasniegtu, upju baseinu apgabalu plānu sastāvā izstrādā un līdz 2021.g. ievieš pasākumu programmas. Dundagas novada ūdeņiem noteiktie vides kvalitātes mērķi un pasākumu programmas ir iekļautas Ventas upju baseina apgabala apsaimniekošanas plānā 2016.-2021. gadam, apkopojumu skatīt x. tabulā. Plānojuma īstenošanas laikā tiks izstrādāts jauns Ventas UBAAP nākamajam 6 gadu apsaimniekošanas periodam.

Dundagas novada virszemes ūdensobjektu ekoloģiskā kvalitātes aktuālākais vērtējums ir veikts Ventas upes baseina apgabala apsaimniekošanas plānā 2016. – 2021.g. (LVĢMC, 2015.) izstrādes laikā 2015.g., balstoties uz 2009. – 2014.g. monitoringa datiem (8. tabula), iepriekšējais vērtējums balstoties uz 2006. – 2008.g. monitoringa datiem. Dundagas novadā noteikti četri VŪO: Pilsupes VŪO (V079) ekoloģiskā kvalitāte ir vidēja, Pāce (V071), Raķupe (V072) – vidēja, Lonaste (V070) – laba. Pēc monitoringa datiem ķīmiskā kvalitāte noteikta tikai Pilsupes VŪO 2006. – 2008. gada monitoringā, un tā noteikta kā laba, pārējo VŪO kvalitāte nav vērtēta, jo prioritāro bīstamo vielu mērījumi ūdenī nav veikti un līdz to VŪO ķīmiskā kvalitāte nav vērtēta.

8. tabula Ūdensobjektu ekoloģiskās kvalitātes un ķīmiskās kvalitātes novērtējums un vides kvalitātes mērķi

Kods	Ūdens-objekta nosaukums	Ekoloģiskā kvalitāte		Ķīmiskā kvalitāte		Riska ūdensobjekts, MK noteikumi Nr. 418, 31.05.2011.	Vides kvalitātes mērķis: 2021.gadā sasniedzamā ekoloģiskā kvalitāte/ķīmiskā kvalitāte
		2006. – 2008.	2009. – 2014.	2006. – 2008.	2009. – 2014.		
V079	Pilsupe	ļoti slikta	vidēja	laba	prioritāro vielu mērījumi nav veikti	nav	laba/nav noteikta
V071	Pāce	vidēja	vidēja	prioritāro vielu mērījumi nav veikti	prioritāro vielu mērījumi nav veikti	nav	laba/nav noteikta
V072	Raķupe	vidēja	vidēja	prioritāro vielu mērījumi nav veikti	prioritāro vielu mērījumi nav veikti	nav	laba/nav noteikta
V070	Lonaste	laba	laba	prioritāro vielu mērījumi nav veikti	prioritāro vielu mērījumi nav veikti	nav	laba/nav noteikta
LVB	Baltijas jūras atklātais smilšainais krasts*	vidēja	vidēja	laba ²⁷	slikta	ir	Laba, noteikts laika izņēmums 2027.g.

²⁷ Piekrastes VŪO ķīmiskā kvalitāte Ventas upju baseinu apgabala apsaimniekošanas plāns 2009.- 2015. gadam, (LVĢMC, 2009.) atbilstoši eksperta vērtējumam

Kods	Ūdens-objekta nosaukums	Ekoloģiskā kvalitāte		Ķīmiskā kvalitāte		Riska ūdensobjekts, MK noteikumi Nr. 418, 31.05.2011.	Vides kvalitātes mērķis: 2021.gadā sasniedzamā ekoloģiskā kvalitāte/ķīmiskā kvalitāte
		2006. – 2008.	2009. – 2014.	2006. – 2008.	2009. – 2014.		
LBCDE	Rīgas līča rietumu piekraste*	slikta	slikta	labā	slikta	ir	Labā, noteikts laika izņēmums 2027.g.

Avots: Ventas upju baseinu apgabala apsaimniekošanas plāns 2016.- 2021. gadam, LVĢMC, 2015.

*robežojas ar novada teritoriju

Ventas UBAAP 2016. – 2021.g. VŪO Pāce (V071) ir novērtēts kā ūdensobjekts ar būtisku punktveida piesārņojuma slodzi, ko ir radījusi notekūdeņu attīrīšanas iekārtu darbība (izplūdes) un citi piesārņojuma avoti. Pēc normatīvi tīrus attīrītos sadzīves notekūdeņus novada no Dundagas ciema notekūdeņu attīrīšanas iekārtām (operators SIA “Ziemeļkurzeme”). Tādēļ iespējams, ka Pāces ekoloģisko kvalitāti nosaka tās vēsturiskais piesārņojums. Pārējie novada VŪO būtiska punktveida slodze nav identificēta. Nevienam no iekšzemes ūdeņu VŪO nav konstatēta būtiska izkļaidētā piesārņojuma slodze.

Saskaņā ar UBAAP sniegto vērtējumu prioritārajiem zivju ūdeņiem²⁸ robežlielumu pārsniegumi netiek konstatēti, 2021. gadam tiem noteikts vides kvalitātes mērķis “nepasliktināšanās”.

Oficiālajās peldvietās (noteiktas MK noteikumos Nr. 38, 2012.) peldūdeņu kvalitātes monitoringu veic Veselības inspekcija. Saskaņā ar peldvietu ūdens kvalitātes monitoringa datiem pēdējos piecus gadus – no 2015. līdz 2019.g. Kolkas peldvietas ūdeņu kvalitāte ir bijusi izcila. Parējās peldvietās (neoficiālajās) inspekcija kontrolē peldūdeņu kvalitāti pēc pašvaldību pieprasījuma. Veselības inspekcijas tīmekļa vietnē <http://www.vi.gov.lv/lv/vides-veselib/peldudens/peldudens-monitorings/peldvietu-udens-kvalitate-neoficialajas-peldvietas/4481> informācija par Dundagas novada peldūdeņu kvalitāti iekšzemes ūdeņos Vides pārskata izstrādes laikā nav pieejama.

2018. gadā piesārņojošo vielu apjomi salīdzinājumā ar 2014. gadu ir mainīgi. Piesārņojuma apjomam nav tendence samazināties, kaut arī kopumā te nav vērtējami kā augsti. Informācija par attīrītajos notekūdeņos paliekošo vielu daudzumiem un apkārtējā vidē novadīto piesārņojumu salīdzinoši 2014. un 2018. gadā apkopota 9. tabulā.

9. tabula Attīrītajos notekūdeņos paliekošo vielu daudzumi 2018. un 2014.g.

Gads	Vielu daudzumi, t/gadā							
	Piesārņ. dati	Suspendētās vielas	BSP ₅	ḲSP	Naftas produkti	SVAV	P _{kop.}	P-PO ₄
2018	17.18	1.40	0.85	7.22	0	0	0.70	0.62
2014	18.50	0.70	1.33	8.19	0	0	0.72	0.47
		N _{kop}	N-NH ₄	N-NO ₂	N-NO ₃			
2018	17.18	3.53	0.27	0.08	2.51			
2014	18.50	3.90	0.69	0.02	2.49			
		Hg	Pb	Cd	Cr	Zn	Ni	Cu

²⁸ Nosaka Ministru kabineta 2002.gada 12.marta noteikumi Nr.118 “Noteikumi par virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti”

Gads	Vielu daudzumi, t/gadā							
	Piesārņ. dati	Suspendētās vielas	BSP ₅	ḲSP	Naftas produkti	SVAV	P _{kop.}	P-PO ₄
2018	17.18	0	0	0	0	0	0	0
2014	18.50	0	0	0	0	0	0	0

Datu avots: VSIA „Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs” datu bāze „Valsts statistiskais pārskats Nr.2Ūdens”

Novadā 2018. gadā darbojas piecas bioloģiskās attīrīšanas iekārtas: Dundagas ciemā, Jaundundagas ciemā, Mazirbes ciemā (daļēji), Kolkas ciemā un SIA „Līcis – 93” (zivju pārstrādes uzņēmums). Centralizētus ūdens apgādes pakalpojumus Dundagas ciemā un Jaundundagas ciemā sniedz SIA “Ziemeļkurzeme”, Kolkas ciemā – SIA “Kolkas ūdens”.

Dundagas ciema notekūdeņu centralizētajā sistēmā ir realizēta ūdenssaimniecības I un II kārtā, veicot sistēmas paplašināšanu un notekūdeņu attīrīšanas iekārtu dūņu lauka rekonstrukciju. Saskaņā ar uzņēmuma B kategorijas piesārņojošas darbības atļaujas Nr.VE12IB0039 informāciju Dundagas ciemā 2012. gadā centralizētiem kanalizācijas tīkliem bija pieslēgtas 475 mājsaimniecības²⁹. Pēc ūdenssaimniecības projekta II kārtā³⁰ realizācijas izbūvētajam kanalizācijas tīklam kopumā varēs pieslēgties 208 iedzīvotāji, 2020. gada aprīlī centralizētajiem tīkliem no jauna ir pieslēdzies 51 iedzīvotājs³¹. Notekūdeņi pēc attīrīšanas tiek novadīti Pāces upē.

Jaundundagas ciemā bioloģisko notekūdeņu attīrīšanas iekārtas (jauda - 40 m³/diennaktī) izbūvētas 2010. gadā. Kanalizācijas tīklu rekonstrukcija un jaunu tīklu izbūve veikta ūdenssaimniecības projekta II kārtā. Rekonstruēto un izbūvēto kanalizācijas tīklu garums – 384 m. Centralizētajai sistēmai Jaundundagā ir pieslēgts valsts sociālās aprūpes centrs „Kurzeme” filiāles “Dundaga”, pansija „Jaundundaga” un daudzdzīvokļu mājām. Notekūdeņi pēc attīrīšanas tiek novadīti meliorācijas grāvī.

Kokas ciemā projekta “Ūdenssaimniecības attīstība Dundagas novada Kolkas pagasta Kolkas ciemā” ietvaros, 2014.gadā ekspluatācijā ir nodotas ekspluatācijā bioloģiskās notekūdeņu attīrīšanas iekārtas BIO-KRD-100, kuru jauda - 100 m³/dnn, veikta esošo sūkņu staciju rekonstrukcija un divu jaunu sūkņu staciju izbūve. Uz jaunajām NAI BIO-KRD-100 tiek novadīti notekūdeņi no skolas, bērnudārza, frizētavas, Tautas nama, veikaliem, ārstu privātpraksēm. Bioloģisko notekūdeņu attīrīšanas iekārtu projektētais cilvēku ekvivalents – 600. Kopējais kanalizācijas tīklu garums Kolkas ciemā - 7670 m, t.sk. kanalizācijas tīklu rekonstrukcija veikta 1372 m garumā. **Uzņēmuma SIA „Līcis – 93”** ražošanas un sadzīves notekūdeņi tiek novadīti uz esošām bioloģiskās notekūdeņu attīrīšanas iekārtām BIO – 700. Rekonstrukcijas rezultātā to jauda ir samazināta līdz 400 m³/dnn.

Abām notekūdeņu attīrīšanas iekārtām – NAI BIO-KRD-100 un NAI BIO - 700 ir kopēja izplūde Rīgas jūras līcī.

Mazirbes ciemā līdz 2018.g. augustam darbojās Mazirbes internātpamatskolas NAI, līdz ar skolas slēgšanu tās apkalpo tikai dzīvojamo māju, kas bija izbūvēta skolas vajadzībām.

Pārējā novada teritorijā notekūdeņi tiek apsaimniekoti decentralizēti. Piekrastes ciemos decentralizētajā sistēmā raksturīga izkliedēta apbūve ar individuāliem notekūdeņu savākšanas risinājumiem. Centralizētas notekūdeņu savākšanas sistēmas izbūve šajā novada apdzīvotajās vietās,

²⁹ http://www.vpvb.gov.lv/lv/piesarnojums/a-b-atlaujas?ur=Zieme%C4%BCKurzeme+SIA&id_ur=1470

³⁰ Tiek realizēts kopš 2018. gada, projekts turpinās

³¹ <https://www.dundaga.lv/lv/dundaga/aktualitates/udenssaimniecibas-attistibas-projekta-paveiktais/>

ievērojot šo ciemu ģeogrāfisko novietojumu, nelielo iedzīvotāju - iespējamo centralizētās notekūdeņu savākšanas sistēmas lietotāju - skaitu, apdzīvojuma sezonālo raksturu, lietotāju maksātspēju un centralizētās sistēmas izbūves un ekspluatācijas izmaksu nesamērīgumu, netiek plānota.

6.2.4. Pazemes ūdeņu kvalitāte

Ventas UBAAP 2016. – 2021.g. novērtēts, ka pazemes ūdensobjektu D2 un D3 ķīmiskā kvalitāte ir laba.

Novadā ūdeni iegūst no diviem dažāda dziļuma pazemes ūdens slāņiem:

- Gruntsūdeņiem - tos izmanto atsevišķu māju un to saimniecību ūdensapgādei decentralizētajā ūdensapgādē);
- Devona iežu pazemes ūdeņiem - novadā izmanto vidusdevona Arukilas un Burtnieku svītas iežu kompleksa pazemes ūdeņus). Šajā pazemes ūdeņus nesošajā horizontā plūsma notiek galvenokārt pa smilšakmeņu slāņiem. Tos izmanto gan centralizētāja, gan decentralizētajā ūdensapgādē (ūdensapgādes urbumus saraksts – 1. pielikumā).

Ūdenssaimniecības pakalpojumus novadā centralizētajā ūdensapgādes sistēmā nodrošina divi pašvaldības uzņēmumi: Dundagā un Jaundundagā – SIA “Ziemeļkurzeme” un Kolkā – SIA “Kolkas ūdens”. Dundagas novadā ir realizēti ūdenssaimniecības projekti, kas uzlabo ūdenssaimniecības stāvokli Dundagā un Kolkā.

Centralizētai ūdensapgādei izmantotā dzeramā ūdens kvalitāte pēc sagatavošanas Dundagā (parauga ņemšanas vieta - SIA “Dundagas veselības centrs”) atbilst dzeramā ūdens nekaitīguma obligātajām prasībām, Kolkā (parauga ņemšanas vieta – Kolkas PII “Rūķītis”) dzeramajā ūdenī 2016. – 2018.g. ir konstatētas neatbilstības - paaugstināts dzelzs un mangāna saturs, duļķainība³². Pazemes ūdeņi, kurus izmanto dzeramā ūdens ieguvei, ir ar paaugstinātu dzelzs un mangāna saturu, ko nosaka pazemes ūdeņu dabiskais sastāvs. Dzelzs un mangāna koncentrācija ūdenī tiek samazināta dzeramā ūdens sagatavošanas procesā. Dzeramā ūdens kvalitāti Kolkā var ietekmēt tā sagatavošanas process vai arī novecojuši ūdensapgādes tīkli.

Pazemes ūdeņu aizsardzībai no virszemes piesārņojuma dzeramā ūdensapgādes urbumiem un ūdensgūtnei Dundagā ir noteiktas aizsargjoslas (stingrā režīma, bakterioloģiskā un ķīmiskā aizsargjosla).

6.2.5. Atkritumu apsaimniekošana

Dundagas novads iekļaujas Piejūras atkritumu apsaimniekošanas reģionā. Atkritumu apsaimniekošanu novadā veic atbilstoši atkritumu apsaimniekošanas valsts plānam (pašlaik spēkā ir Atkritumu apsaimniekošanas valsts plāns 2013.- 2020.gadam) un Dundagas novada domes 2011. gada 24.novembra saistošajiem noteikumiem. Nr.23 „Par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu Dundagas novadā” un to grozījumos (“Grozījumi Dundagas novada 2019. gada 26. septembra saistošajos noteikumos Nr.12 „Par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu Dundagas novadā””).

Kopējais radīto sadzīves atkritums ir mainīgs no 65,3 t 2016.gadā līdz 958 t 2017.gadā. Bīstamo atkritumu daudzums ir atšķirīgs, dati nav precīzi, kas ir skaidrojams ar atkritumu sistēmas uzskaites

³² Pārskats par dzeramā ūdens kvalitāti un uzraudzību 2018. gadā. Veselības inspekcija, 2019.; Pārskats par dzeramā ūdens kvalitāti un uzraudzību 2017. gadā. Veselības inspekcija, 2018.; Pārskats par dzeramā ūdens kvalitāti un uzraudzību 2016. gadā. Veselības inspekcija, 2017.; Kvalitātes prasības nosaka Ministru kabineta 2017.gada 14.novembra noteikumi Nr. 671 "Dzeramā ūdens obligātās nekaitīguma un kvalitātes prasības, monitoringa un kontroles kārtība"

nepilnībām. Iespējams laikā no 2014. līdz 2018. gadam VSIA "Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs" datu bāze "Valsts statistiskais pārskats par bīstamajiem un sadzīves atkritumiem Nr.3-BA".atšķirīgi (sadzīves atkritumu vai bīstamo atkritumu sadaļā) ir iekļautas SIA "Kolkas ūdens" rūpniecisko notekūdeņu bioloģiskās attīrīšanas dūņas, kuras satur bīstamas vielas.

10. tabula Dundagas novadā radīto sadzīves un bīstamo atkritumu daudzums 2014. – 2018.g.

Atkritumu veids	Radīto atkritumu daudzums, t/gadā				
	2014.	2015.	2016	2017	2018
Sadzīves atkritumi	426,65	870,534	64,314	957,837	775,286
Bīstamie atkritumi	0,00	0,00	230,745	240,115	263,83
Kopā,	426,65	870,534	295,059	1197,952	1039,116
t.sk. bīstamie atkritumi, %	0%	0%	78%	20%	25%

Datu avots: VSIA "Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs" datu bāze "Valsts statistiskais pārskats par bīstamajiem un sadzīves atkritumiem Nr.3-BA".

Sadzīves atkritumu apsaimniekošanu novadā nodrošina SIA „Atkritumu apsaimniekošanas sabiedrība „Piejūra””. Novadā radītie atkritumi galvenokārt veidojas mājāsaimniecībās, pakalpojumu jomā un ražotnēs.

AAS "Piejūra" apsaimnieko arī dalīto atkritumu vākšanas laukumus. 2010. gadā noslēdzās Eiropas Savienības (ES) Kohēzijas fonda finansētais projekts "Atkritumu apsaimniekošanas sistēmas ieviešana Piejūras reģionā, Latvijā" un tika izveidota ES prasībām atbilstoša, mūsdienīga atkritumu apsaimniekošanas sistēma Piejūras reģionā, tai skaitā Dundagas novadā. Vairāk informācijas par projektu: <http://www.taxidermy.lv/content.asp?ID=124&what=16>

Projekta rezultātā visā Piejūras reģionā ir ierīkoti 366 dalīto atkritumu savākšanas laukumi³³. Dundagas novadā atkritumu apsaimniekotājs izvietojis atkritumu konteinerus dalītai atkritumu vākšanai (PET pudeles, stikla tara, kopējais konteineris plastmasai, plēvei, papīram un kartonam) 13 vietās: 4 – Dundagā, 4 - Kolkā, 2 – Pācē, 1 – Vīdalē, 1 – Nevejā un 1 – Kaļķos.

Novadā netiek plānota tādu jaunu atkritumu apsaimniekošanas infrastruktūras objektu būvniecība, kuri būtu jāiekļauj novada teritorijas plānojumā.

6.3. Riska objekti un teritorijas

Viens no pašvaldības uzdevumiem ir pasargāt iedzīvotājus, tautsaimniecību un vidi no iespējamo ārkārtējo situāciju potenciālajām briesmām, ko var izraisīt dabas un tehnogēnās katastrofas un avārijas. Riska situācijas cilvēku veselībai un nekustamajiem īpašumiem var radīt dabas apstākļi, esošās un bijušās saimnieciskās darbības objekti.

Izstrādājot Dundagas novada teritorijas plānojumu, ir apzinātas dabas apstākļu un saimnieciskās darbības radītās riska teritorijas un objekti.

6.3.1. Dabas apstākļu radītie riski

Novadā no dabas apstākļu radītajiem riskiem ir izdalāmas *jūras krasta erozijas zonas*.

Jūras ģeoloģiskā darbība (abrāzija, akumulācija) pieder pie tiem eksogēnajiem procesiem, kas ietekmē apkārtējo vidi, cilvēku dzīves apstākļus, kā arī tautsaimniecību. Aktuālais Baltijas jūras un Rīgas jūras

³³ Dundagas novada pašvaldības 2011.gada 24.novembra Saistošie noteikumi Nr.23 „Par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu Dundagas novadā” ar grozījumiem: Dundagas novada pašvaldības domes 2012.gada 23.februāra saistošie noteikumi Nr.4.

līča krastu erozijas procesu intensitātes vērtējums ilgtermiņā ir veikts metodiskā materiāla „Vadlīnijas jūras krasta erozijas seku mazināšanai”³⁴ (turpmāk – Vadlīnijas) izstrādes ietvaros. Tajā definētas 5 krasta erozijas klases, kuras katra raksturo atšķirīgu erozijas riska pakāpi vai līmeni.

Atbilstoši Vadlīnijās sniegtajai informācijai Dundagas novadā Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastē erozijas procesi, kas ir vērtējami kā risks, dominē kopumā 13,8 km abpus Kolkas ragam (III, IV un V klase, 7. attēls). Pārējā novada piekrastes teritorijā sastopami posmi (22,7 km), kas atbilst I (nenozīmīga epizodiska erozija, kompensēta) vai II (epizodiska erozija, kompensēta) erozijas klasei (6. attēls), kas identificēti Baltijas jūras piekrastē posmā no novada robežas ar Ventspils novadu līdz Vecročiņai un Rīgas jūras līča piekrastē Kolkas ciemā un uz ziemeļaustrumiem no ciema.

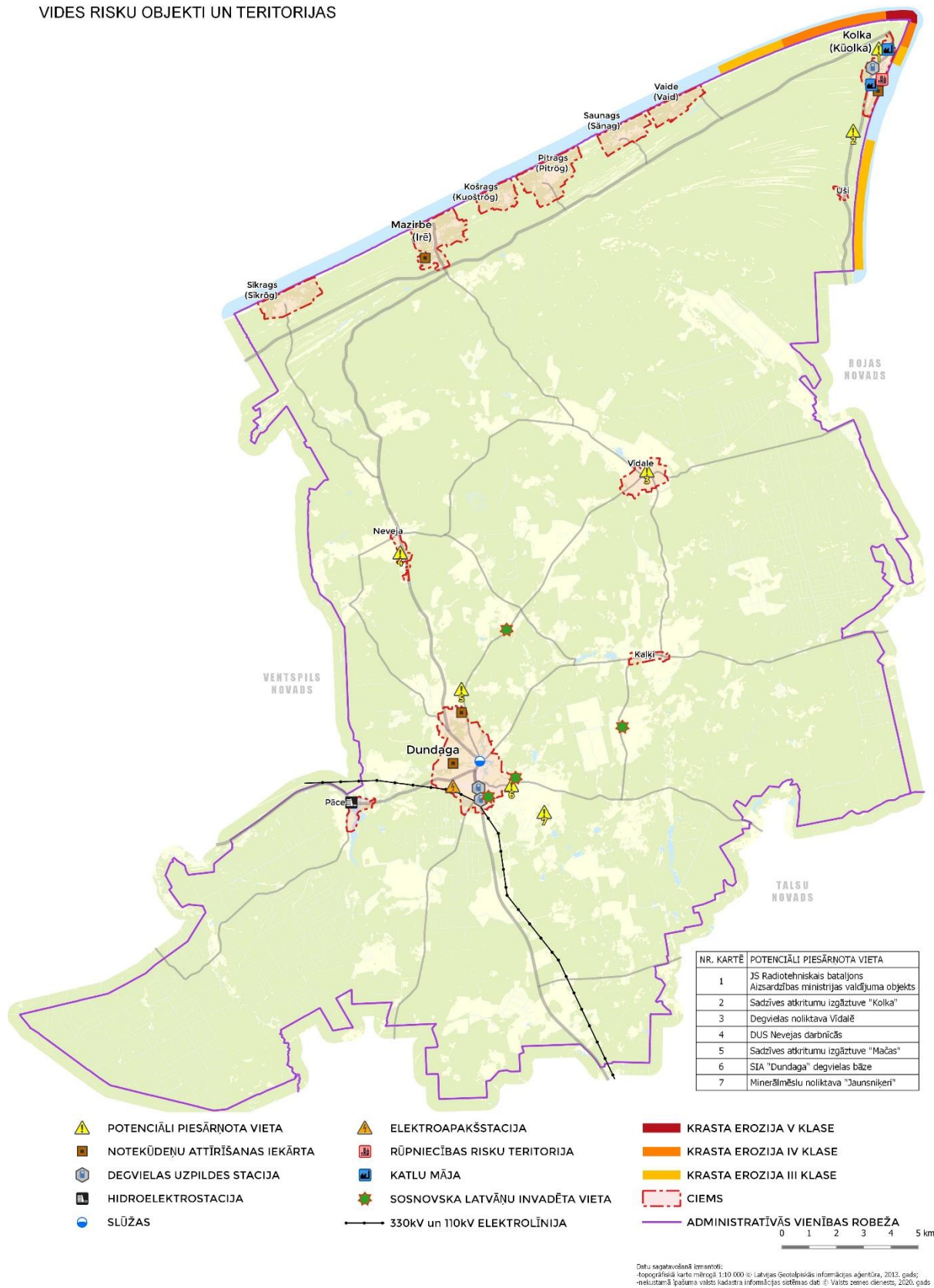
Saskaņā ar Vadlīnijās sniegto erozijas klašu raksturojumu:

III klase (nozīmīga epizodiska erozija, kuras kompensācija nenotiek pilnā apmērā) atbilst tiem krasta iecirkņiem, kurus mūsdienās raksturo zemas un fragmentāras priekškāpas, rupjgraudaina vai jaukta materiāla pludmales un hronisks bet vāji izteikts sanešu deficīts zemūdens nogāzē. Šo var uzskatīt par biežāk izplatīto krasta erozijas riska līmeni Latvijā, tomēr neskatoties uz piederību vienai klasei, to pārstāvošie iecirkņi var būt morfoloģiski ļoti atšķirīgi. Daudzviet erozijas zemo intensitāti nodrošina krasta nogāzes ģeoloģiskā uzbūve – laukakmeņu izplatība un relatīvi grūti izskalojamo iežu klātbūtne krasta griezumā vai arī krasta iecirkņa novietojums „aizvēja” zonā, kur erozijas nodrošināšanai nepieciešamā vilņošanās intensitāte ir sastopama ļoti reti. Atjaunošanās pēc erozijas parasti notiek ļoti lēni un ilgtermiņā ir vērojama ļoti lēna (0,1-0,3 m/gadā) pamatkrasta robežas atkāpšanās.

IV klase (hroniska erozija, kas netiek kompensēta un rezultējās pamatkrasta recesijā ar ātrumu zem 1 m/gadā) atbilst tiem krasta iecirkņiem, kuros mūsdienās nav jaunākā eolās akumulācijas reljefa, vai tas veidojies notiekot erozijas kāples pārpūšanai. Pludmales šādos krasta iecirkņos parasti sastāv no dažāda rupjuma materiāla un to platums reti pārsniedz 25 m. Virspludmales reljefa robežu un arī pamatkrasta robežu iezīmē stāvkrasts vai erozijas kāple. IV erozijas riska klases iecirkņi sastopami galvenokārt Rīgas līča piekrastē gan Vidzemes, gan Kurzemes pusē. Periodos starp vētrām krasta nogāzes virsūdens daļas atjaunošanās praktiski nenotiek, bet nogāžu procesu darbības rezultātā erozijas kāples slīpums pakāpeniski samazinās un var notikt tās pilnīga vai daļēja pārklāšanās ar veģetāciju. Vidējais pamatkrasta robežas atkāpšanās ātrums sasniedz 0,3-0,7 m/gadā.

³⁴ Metodiskais materiāls „Vadlīnijas jūras krasta erozijas seku mazināšanai”, Latvijas Universitātes Ģeogrāfijas un Zemes zinātņu fakultāte, 2014; <http://www.varam.gov.lv/lat/publ/met/?doc=18713>

VIDES RISKU OBJEKTI UN TERITORIJAS

7. attēls Vides risku objekti un teritorijas

V klase (hroniska erozija, kas netiek kompensēta un rezultējās intensīvā pamatkrasta recesijā ar ātrumu virs 1 m/gadā) atbilst tiem krasta iecirkņiem, kuros mūsdienās novērojams ļoti izteikts smalkgraudaino sanešu deficīts, neveidojas priekškāpas, virspludmales reljefa robežu iezīmē stāvkrausts, un kuru novietojums ir labvēlīgs biežāk novēroto virzienu vētru iedarbībai. Pludmales šādos krasta iecirkņos parasti sastāv no jaukta dažāda rupjuma materiāla un to platums reti pārsniedz 20 m. V erozijas riska klases iecirkņi sastopami galvenokārt atklātās Baltijas jūras Kurzemes piekrastē. Periodos starp vētrām krasta nogāzes virsūdens daļas atjaunošanās praktiski nenotiek (ar izņēmumiem Bernātu ragā, Kolkas ragā un Mietragā), bet nogāžu procesu darbības rezultātā erozijas kāples slīpums pakāpeniski samazinās un var notikt tās pārklāšanās ar veģetāciju (apaugšana). Pilnīga nogāzes apaugšana V klases iecirkņos vērojama reti. Vidējais pamatkrasta robežas atkāpšanās ātrums sasniedz 1,0-1,7 m/gadā).

Ņemot vērā novada hidrogrāfisko tīklu un novada reljefu, teritorijas upēm un ezeriem nav raksturīgas *aplūstošās vai plūdu riska teritorijas*.

6.3.2. Saimnieciskās darbības radītie riski

Saimnieciskā darbība vēsturiski un pašlaik novadā nosaka šādus galvenos riska objektus un teritorijas:

- 1) potenciāli piesārņotās vietas,
- 2) paaugstinātas ugunsbīstamības teritorijas
- 3) riska virszemes ūdensobjekti
- 4) Ar invazīvajām sugām invadētas teritorijas

Potenciāli piesārņotās vietas

Saskaņā ar Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centra datu bāzes „Piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu reģistra” datiem, Dundagas novada teritorijā ir reģistrētas 7 potenciāli piesārņotas vietas (2 Kolkas pagasta, 5 – Dundagas pagasta teritorijā, 11. tabula). Reģistrā ir ietvertas arī 12 vietas, kuras pašlaik (2020.g.maijā) atbilst kategorijai “Nav piesārņota vieta (apzināta vai pilnībā attīrīta vieta)”, t.i. tajās piesārņojums nav saglabājies³⁵. Novadā neatrodas piesārņotas vietas.

11. tabula Potenciāli piesārņoto vietu saraksts

Reģistrācijas numurs	Nosaukums	Adrese	Kategorija	Tips	Kadastrs	Atzīmes par izmantošanu
88628/1707	JS Radiotehniskais bataljons	Dundagas nov., Kolkas pag., Kolka, Jūras Pērles	Potenciāli piesārņota vieta	Militārie objekti	88620070187	Atsavināts 2012. gadā ³⁶
88628/3109	Sadzīves atkritumu izgāztuve "Kolka"	Dundagas nov.	Potenciāli piesārņota vieta	Vecas atkritumu izgāztuves	88620070262	Slēgta no 2002. gada
88508/3088	SIA "Dundaga" degvielas bāze	Dundagas nov., Dundagas pag., Dundaga,	Potenciāli piesārņota vieta	Naftas bāzes	88500210108	Nelieto

³⁵ <http://parissrv.lv/gmc.lv/#viewType=pppvListView&incrementCounter=1>

³⁶ saskaņā ar 15.08.2012. Ministru kabineta rīkojumu Nr.386 “Par valsts nekustamā īpašuma "Jūras Pērles", Kolkā, Kolkas pagastā, Dundagas novadā, nodošanu Dundagas novada pašvaldības īpašumā

Reģistrācijas numurs	Nosaukums	Adrese	Kategorija	Tips	Kadastrs	Atzīmes par izmantošanu
		Brīvības iela, 23				
88508/3086	Degvielas noliktava Vīdalē	Dundagas nov., Dundagas pag.	Potenciāli piesārņota vieta	Naftas bāzes	88500050069	Nelieto
88508/3085	DUS Nevejas darbnīcās	Dundagas nov., Dundagas pag., Nevejas Darbnīcas DUS	Potenciāli piesārņota vieta	DUS (GUS)	88500080081	Nelieto
88508/3081	Minerālmēslu noliktava "Jaunsniķeri"	Dundagas nov., Dundagas pag.	Potenciāli piesārņota vieta	Minerālmēslu un pesticīdu glabātavas	88500210023	Neizmanto
88508/3075	Sadzīves atkritumu izgāztuve Mačas	Dundagas nov., Dundagas pag.	Potenciāli piesārņota vieta	Vecas atkritumu izgāztuves	88500200450	Slēgta 2001.g.

Avots: VSIA "Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs" reģistrs "Piesārņotās un potenciāli piesārņotās vietas"

Reģistrā kā potenciāli piesārņotas vietas ir iekļauti bijušie saimnieciskās darbības objekti – divas naftas bāzes, degvielas uzpildes stacija, divas bijušās sadzīves atkritumu izgāztuves, minerālmēslu un pesticīdu glabātava un militārais objekts. Sadzīves atkritumu izgāztuves "Kolka" Kolkas pagastā un "Mačas" Dundagas pagastā ir slēgtas 2001. gadā. Abas atkritumu izgāztuves rekultivētas 2009. gadā un tām tiek veikts ikgadējs gruntsūdeņu kvalitātes monitorings. Pārējās potenciāli piesārņotajās vietās izpēte nav veikta, nav precīzas informācijas par piesārņojuma klātbūtni, tā veidu, apjomu un izplatību. Taču, ņemot vērā šajās vietās īstenotos saimnieciskās darbības veidus, var secināt, ka tajās ir iespējams piesārņojums ar naftas produktiem, pesticīdu sadalīšanās atlikumiem, paaugstinātu minerālmēslojumos esošo vielu (slāpekļa, kālija, fosfora savienojumi) saturu, kā arī citām vielām.

DAP Kurzemes reģiona administrācija, sniedzot atzinumu par Dundagas novada teritorijas plānojuma redakciju 2017.g.³⁷, ir norādījusi, ka sarakstā pie potenciāli piesārņotajām vietām jānorāda arī padomju laika armijas bunkuri ar tajos esošajiem naftas produktiem (piķis), Sīkragā netālu no kapiem. Pašlaik šī vieta reģistrā nav iekļauta. Neapzināta piesārņota vai potenciāli piesārņota vieta var radīt draudus cilvēku veselībai vai videi. Turpmāk, pašvaldībai un VVD Ventspils reģionālajai vides pārvaldei sadarbojoties, ir jāizvērtē bijušās militārās vietas piesārņojuma līmenis un, ja nepieciešams, jārisina jautājums par tās iekļaušanu reģistrā. Kārtību piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu reģistrācijai nosaka Ministru kabineta 2001.gada 20.novembra noteikumi Nr.483 "Piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu apzināšanas un reģistrācijas kārtība"³⁸.

³⁷ DAP Kurzemes reģiona administrācijas 2017. gada 30.maija vēstule Nr. Nr.4.8/79/2017-N-E

³⁸ Ministru kabineta 2001.gada 20.novembra noteikumu Nr.483 "Piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu apzināšanas un reģistrācijas kārtība" 2. punkts nosaka "Piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu apzināšanu un sākotnējo novērtēšanu savā administratīvajā teritorijā organizē un veic pašvaldība sadarbībā ar Valsts vides dienesta attiecīgo reģionālo vides pārvaldi", 5.punkts – "Piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu reģistrāciju

Paaugstinātas ugunsbīstamības teritorijas

Paaugstinātas ugunsbīstamības teritorijas vasarās ugunsbīstamajā periodā ir meži un purvi.

Atbilstoši Valsts meža dienesta meža inventarizācijas 2019. gada datiem³⁹, Dundagas novadā meža zemes aizņem gandrīz 81 % (54357 ha) no kopējās novada platības, t.sk. meži – 72,42 % (48928 ha) un purvi – 4,95% (3345 ha). Ņemot vērā lielo mežu īpatsvaru Dundagas novadā liela meža ugunsgrēka gadījumā iespējama lielu meža masīvu izdegšana, postījumi videi un īpašumiem. Īpaši augsta ugunsbīstamība ir sauso augšanas apstākļu tipu mežos, kas novadā pārsvarā atrodas Dundagas apkārtnē, kāpu zonā no Mērsraga līdz Kolkai, Slīteres Nacionālā parka teritorijā.

Mežu degšana var sekmēt arī kūdras purvu aizdegšanos (vai otrādi). Degot purviem, plašā novada un pat kaimiņu pašvaldību teritorijā iespējams sadūmojums. Lielākie novada purvi ir Rukšu purvs, Sausteres purvs un Piltenes purvs. Piltenes purvā notiek kūdras ieguve, tādēļ tajā pastāv ugunsbīstamības risks kūdras ieguves, uzglabāšanas un transportēšanas procesā.

Paaugstinātas ugunsbīstamības teritorijās ir jāievēro valsts normatīvajos aktos noteiktā kārtība. Par ugunsdrošību kūdras ieguves vieta atbild kūdras ieguves uzņēmums - AS GREENYARD HORTICULTURE LATVIA. Rīcības meža un purvu ugunsgrēku gadījumos ir plānotas Apvienotajā Dundagas, Mērsraga, Rojas un Talsu novadu civilās aizsardzības plānā (2011.).

Riska ūdensobjekti

Saskaņā ar Ministru kabineta 2011. gada 31.maija noteikumos Nr. 418 "Noteikumi par riska ūdensobjektiem" ar Dundagas novada Kolkas pagasta teritoriju robežojas piekrastes ūdeņu riska virszemes ūdensobjekti "Baltijas jūras atklātais smilšainais krasts B" un "Rīgas jūras līča rietumu piekraste CDE". Tiem pastāv risks nesasniegt LR "Ūdens apsaimniekošanas likumā" noteikto labu virszemes ūdeņu stāvokli. Ministru kabineta noteikumos Nr.415 (2011.) kā galvenais šo ūdensobjektu riska cēlonis ir norādīts pārrobežu piesārņojums un iekšzemes ūdeņu stāvoklis.

Arī Ventas upju baseina apgabala apsaimniekošanas plānā 2016. – 2021.g. (LVGMC, 2015.) šie ūdensobjekti ir izdalīti kā riska ūdensobjekti pēc diviem kritērijiem: pēc kvalitātes vērtējuma un pārrobežu piesārņojuma ietekmes. Plānā šiem VŪO ir noteikts laika izņēmums līdz 2027. gadam laba ūdens stāvokļa sasniegšanai. Atbilstoši Ventas upju baseina apgabala apsaimniekošanas plāna 2016. – 2021.g. vērtējumam VŪO "Baltijas jūras atklātais smilšainais krasts B" ekoloģiskā kvalitāte ir vidēja, VŪO "Rīgas jūras līča rietumu piekraste CDE – slikta. Abu VŪO ķīmiskā kvalitāte ir slikta. Savukārt Dundagas novada iekšzemes ūdeņu VŪO nav izdalīti kā riska objekti. Tas nozīmē, ka novada iekšzemes ūdeņu ietekme uz ir neliela, bet arī novada VŪO ir jāveic ūdeņu kvalitātes uzlabošanas pasākumi, lai novada VŪO sasniegtu labu ekoloģisko stāvokli.

Ar invazīvajām sugām invadētas teritorijas

Sosnovska latvānis */Heracleum sosnovskyi Manden/* Latvijā, kā arī citās Baltijas valstīs, ir atzīta par invazīvo augu sugu (Latvijā to nosaka Ministru kabineta 2008.gada 14.jūlija noteikumi Nr.559 „Invazīvās augu sugas - Sosnovska latvāņa - izplatības ierobežošanas noteikumi"). Tā ir Latvijas dabai

savā teritorijā veic reģionālā vides pārvalde, kura apkopo datus par to atrašanās vietu, tipu un bīstamību.", 12. punkts – "Pašvaldība par katru piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu savā administratīvajā teritorijā aizpilda šo noteikumu 1., 2., 3., 4. un 5.pielikumā norādītās tabulas, atzīmē minētās vietas uz ortofotokartes mērogā 1:10000 un pēc apkopošanas informāciju iesniedz (arī elektroniski) reģionālajā vides pārvaldē reģistrācijai. Reģionālā vides pārvalde saņemto informāciju reģistrē sarakstā par piesārņotām un potenciāli piesārņotām vietām tās teritorijā un 14 dienu laikā pēc informācijas saņemšanas to elektroniski nosūta valsts sabiedrībai ar ierobežotu atbildību "Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs" (turpmāk – centrs). Centrs 14 dienu laikā pēc informācijas saņemšanas apkopo datus valsts datu bāzē – piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu reģistrā. Centrs veido un uztur minēto reģistru – teksta un grafisko datu bāzi."

³⁹ <https://www.vmd.gov.lv/valsts-meza-dienests/statiskas-lapas/publikacijas-un-statistika/meza-statistikas-cd?nid=1809#jump>

neraksturīga suga, kura apdraud vietējās sugas un to dzīvotnes rada ekonomiskus zaudējumus, kaitējumu videi vai cilvēka veselībai.

Valsts augu aizsardzības dienesta datubāzē Dundagas novadā ir reģistrēto atradņu skaits nav liels - 9 Sosnovska latvāņa atradnes). To kopējā platība ir 4,1 ha. Ar Sosnovska latvāni invadēto teritoriju izvietojumu skatīt Valsts augu aizsardzības dienesta tīmekļa vietnē⁴⁰.

Pašlaik Ministru kabineta noteikumos Nr. 468 (2008.) iekļauta tikai viena suga – Sosnovska latvānis. Taču dabas aizsardzības kontekstā par invazīvām sugām tiek atzīts lielāks sugu skaits⁴¹. Latvijā sastopamo invazīvo sugu saraksti sniegti Dabas aizsardzības pārvaldes tīmekļa vietnē⁴². To izplatības teritorijas precīzi nav apzinātas. Ievērojot to, ka novada teritorijai ir augsta bioloģiskās daudzveidības vērtība, invazīvo sugu izplatība var radīt risku dabas daudzveidībai novadā.

Sosnovska latvāņa ierobežošanas pasākumi ir veicami atbilstoši valsts normatīvajos aktos noteiktajai kārtībai. Pasākumi Invazīvo sugu ierobežošanai novada ĪADT veicami atbilstoši ĪADT dabas aizsardzības plānos plānotajiem apsaimniekošanas pasākumiem.

Dundagas novadā neatrodas rūpniecisko avāriju riska objekti, uz kuriem attiecas Ministru kabineta 2016. gada 1. marta noteikumi Nr. 131 "Rūpniecisko avāriju riska novērtēšanas kārtība un riska samazināšanas pasākumi" (VPVB informācija⁴³), kā arī paaugstinātas bīstamības objekti, kuri atbilst Ministru kabineta 2017. gada 19. septembra noteikumu Nr.563 „Paaugstinātas bīstamības objektu apzināšanas un noteikšanas, kā arī civilās aizsardzības un katastrofas pārvaldīšanas plānošanas un īstenošanas kārtība” kritērijiem.

Novadā darbojas trīs degvielas uzpildes stacijas: 1) SIA "MC" DUS Dundaga (Talsu ielā 23, Dundagā), 2) SIA "ICO" DUS (Talsu ielā 19, Dundaga) un 3) SIA "Latvea" (autosaimniecība, Kolkas pagasts). Tās neatbilst Ministru kabineta noteikumu Nr.563 (2017.) C kategorijas objektu kritērijiem, taču lokāli avāriju gadījumos tās var radīt risku (ugunsbīstamība, sprādzienbīstamība). Degvielas uzpildes stacijām atbilstoši Aizsargjoslu likuma nosacījumiem ir noteiktas drošības aizsargjoslas. Drošības aizsargjoslās ir jāievēro Aizsargjoslu likuma 35. un 57. panta prasības ciktāl tās attiecas uz minētajiem objektiem.

Novadā nav bīstamo kravu pārvadājumu maršruti, par kurām regulāri pārvadā bīstamās kravas.

Citi ar iedzīvotāju un īpašumu drošību saistītie riski un to novēršanas pasākumi ir iekļauti Apvienotajā Dundagas, Mērsraga, Rojas un Talsu novadu civilās aizsardzības plānā (2011.). Par drošību saimnieciskās darbības objektos: katlu mājās, NAI, HES, ražotnēs un citos atbild to operators.

Plānojuma risinājumi:

- Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes aizsardzībai Plānojumā ir noteikta krasta kāpu aizsargjosla un ierobežotas saimnieciskās darbības josla.
- Plānojumā degvielas uzpildes stacijām atbilstoši Aizsargjoslu likuma nosacījumiem ir noteiktas drošības aizsargjoslas un attēlotas Plānojuma grafiskajā daļā.
- TIAN noteiktas prasības potenciāli piesārņoto teritoriju izpētei, piesārņojuma līmeņa un nepieciešamo pasākumu (monitorings vai sanācija) novērtēšanai pirms būvniecības.

⁴⁰ Karti skatīt sadaļā "Par Latviju bez latvāņiem!" <http://karte.vaad.gov.lv/>

⁴¹ Portālā „European Network on Invasive Alien Species (NOBANIS)” pieejama informācija par invazīvajām sugām 19 Ziemeļeiropas un Centrāleiropas valstīs, tai skaitā arī Latvijā. <https://www.nobanis.org/>

⁴² https://www.daba.gov.lv/public/lat/dati1/invazivas_sugas/

⁴³ <http://www.vpvb.gov.lv/lv/avariju-risks>

6.4. Iespējamās izmaiņas, ja plānošanas dokuments netiktu īstenots

Ja Plānojums netiktu īstenots, tad, nenosakot teritorijas plānoto atļauto izmantošanu, netiktu radīti priekšnoteikumi mērķtiecīgai novada ilgtermiņa attīstības stratēģisko mērķu un telpiskās attīstības perspektīvas ieviešanai līdz 2030. gadam. Neieviešot Plānojumu, stratēģisko mērķu sasniegšana būtu apgrūtināta vai pat neiespējama. Teritorijas plānojums ir vienīgais pašvaldības attīstības plānošanas dokuments un tā apstiprināšanas gadījumā - saistošie noteikumi, kas nosaka detalizētas un tajā pašā laikā vienotas prasības pilsētas teritorijas izmantošanai un apbūvei, to diferencējot dažādās funkcionālajās zonās.

Neieviešot Plānojumu, netiktu realizēti galvenie tā izstrādes uzdevumi un līdz ar to netiktu risināti vairāki jau pašlaik ar teritorijas plānošanu saistīti problēmjautājumi. Galvenie no tiem ir šādi:

- 1) Abiem novada pagastiem netiktu izstrādāts vienots teritorijas funkcionālo zonējums atbilstoši 30.04.2013. Ministru kabineta noteikumiem Nr.240 "Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi", kā arī noteiktas prasības teritorijas attīstības plānošanai, teritorijas izmantošanai un apbūvei;
- 2) Netiktu pārskatīti un izvērtēti Dundagas pagasta teritorijas plānojuma un Kolkas pagasta teritorijas plānojuma risinājumi, t.sk. aizsargjoslu(it īpaši Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes aizsargjoslu) teritorijas, prasības teritoriju plānošanai un izmantošanai, apbūves parametri u.c. noteikumi kontekstā ar to atbilstību Ministru kabineta noteikumu Nr.240 un Aizsargjoslu likuma prasībām;
- 3) Netiktu izvērtēti spēkā esošie detālplānojumi, to atbilstību normatīvo aktu prasībām un Attīstības stratēģijai. Atbilstoši izvērtējumam netiktu izstrādāti priekšlikumus par atceļamajiem detālplānojumiem vai to daļām, kā arī detālplānojumiem, kuru prasības iestrādājamās Teritorijas plānojuma risinājumos.
- 4) Netiktu pārskatīta un izvērtēta pašvaldībai piederošo teritoriju perspektīvo izmantošana un to atbilstība pašvaldību funkciju veikšanai un ilgtermiņa attīstības mērķu sasniegšanai, kā arī veikta to atbilstoša plānošana.
- 5) Netiktu teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos ietvertas prasības, kas nodrošinātu Ziemeļkurzemes raksturīgās kultūrvides un piekrastes tradicionālās apbūves saglabāšanu.

7. PLĀNOŠANAS DOKUMENTA IEVIEŠANAS BŪTISKĀS IETEKMES UZ VIDI NOVĒRTĒJUMS

7.1. Plānošanas dokuments, tajā iekļautie risinājumi un alternatīvas

Izstrādājot Plānojumu, ir izvērtēti un ņemti vērā līdz šim spēkā esošie Dundagas novada Dundagas pagasta un Kolkas pagasta teritorijas plānojumi, iespēju robežās saglabājot attīstības pēctecību, TIAN prasības saskaņojot ar aktuālajām normatīvo aktu prasībām. Papildus izvērtēta teritoriju atļautā izmantošana (funkcionālais zonējums) vairākos nekustamajos īpašumos, teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi, novēršot pretrunas ar valsts normatīvajiem aktiem vietējo pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas jomā.

Jaunajā teritorijas plānojumā noteikta teritorijas perspektīvā izmantošana, ietverot funkcionālo zonējumu, transporta infrastruktūras un inženiertīklu attīstību, publiskās apbūves un publiskās ārtelpas attīstību, ražošanas attīstību, lauku teritoriju attīstību, dabas un kultūras mantojuma saglabāšanu, drošības, veselības un higiēnas prasības (t.sk., nosakot un attēlojot aizsargjoslas saskaņā ar likumu "Aizsargjoslu likums").

Plānojuma izstrāde veikta TAPIS vidē, ievērojot MK noteikumu Nr.240 (2013.) noteiktās vienotās normas teritorijas attīstības plānošanai, izmantošanai un apbūvei.

Funkcionālais zonējums

Teritorijas plānojumā ir noteiktas funkcionālās zonas, lai parādītu un nodalītu dažādu teritoriju atšķirīgās funkcijas un pazīmes, kā arī noteiktu atļautos izmantošanas veidus.

Kopumā teritorijas plānojumā ir izdalītas 11 funkcionālās zonas. Atsevišķām zonām tiek noteikts arī sīkāks iedalījums (apakšzonas), ko apzīmē, pievienojot funkcionālās zonas apzīmējuma burtu indeksam ciparu un nosakot apbūves noteikumos konkrētās teritorijas atļauto izmantošanu, aprobežojumus un citas prasības nosakot to izmantošanas mērķus un nosacījumus.

"Savrupmāju apbūves teritorijām" (DzS) galvenie izmantošanas veidi noteikti savrupmāju un vasarnīcu apbūve. Šo teritoriju papildizmantošanā ir atļauta publisko, darījumu un ar atpūtu saistīta apbūve. Atsevišķi noteiktas apakšzonas piekrastes ciemu teritorijām, lai nodrošinātu dabas un ainavas aizsardzību un pēctecības principa ievērošanu.

"Mazstāvu dzīvojamās apbūves teritorijām" (DzM) galvenie izmantošanas veidi arī ir savrupmāju apbūve, kā arī rindu māju un daudzdzīvokļu māju apbūve ar stāvu skaitu līdz 3 stāviem. Šo teritoriju papildizmantošana tiek noteikta tādi pati kā "Savrupmāju apbūves teritorijām".

Dundagas novadā nav dzīvojamās apbūves ar četriem un vairāk stāviem, nav saņemti arī priekšlikumi tādas apbūves veidošanai, tāpēc funkcionālā zona "Daudzstāvu dzīvojamās apbūves teritorija" (DzD) Dundagas novada teritorijas plānojumā netiek noteikta.

"Jauktas centra apbūves teritorijas" (JC) ietver visplašāko teritorijas izmantošanas klāstu. Tajā atļauta gan dzīvojamās, gan publisku objektu būvniecība, bet kā papildizmantošana pieļaujama arī vieglās rūpniecības uzņēmumu apbūve. Funkcionālajai zonai noteikta viena apakšzona – JC1, kas noteikta bez papildizmantošanas veida – vieglās rūpniecības uzņēmumu apbūves un piemērota piekrastes ciemiem.

"Publiskās apbūves teritorijas" (P) no "Jauktas centra apbūves teritoriju" galvenās izmantošanas atšķiras ar to, ka šeit nav atļauta dzīvojamā apbūve. Rindu un daudzdzīvokļu ēku apbūve ir atļauta kā papildizmantošana, taču papildus izmantošanā nav atļauts veidot apbūvi, kas saistīta ar ražošanu. "Publiskās apbūves teritorijas" (P1) apakšzonā nav atļautas dzīvojamā apbūve.

“Rūpniecības apbūves teritorijām” tiek noteiktas divas apakšzonas – R un R1. Rūpniecības apbūves teritorijas noteiktas, lai nodrošinātu rūpniecības uzņēmumu darbībai un attīstībai nepieciešamo teritorijas organizāciju, inženiertehnisko apgādi un transporta infrastruktūru. Rūpnieciskās apbūves teritorija (R) ļauj teritoriju izmantot visplašāk, bet teritorija ar apzīmējumu R1 ir esošā derīgo izrakteņu ieguves vieta. “Rūpniecības apbūves teritorijām” nav atļauta smagās rūpniecības un pirmapstrādes uzņēmumu apbūve.

“Transporta infrastruktūras teritorija” (TR) ir visu veidu transportlīdzekļu un gājēju satiksmei nepieciešamā infrastruktūra un ar to saistītās funkcijas, bet “Transporta infrastruktūras teritorija” (TR1) apakšzona norādīta zvejniecības vajadzībām.

“Tehniskās apbūves teritorija” (TA) ir inženiertehniskās apgādes tīkli, objekti un ar to saistītā izmantošana. Jānosver, ka atbilstoši Ministru kabineta noteikumu Nr. 240 5. punktam, lai nodrošinātu esošo vai plānoto objektu funkcijas, inženiertīklu un objektu izbūve ir atļauta visās teritorijās. Šo objektu ierīkošanai nav nepieciešama atsevišķa funkcionālā zona vai tās apakšzona.

“Dabas un apstādījumu teritorijas” (DA) pamatzona nozīmē, ka teritorija izmantojama ar rekreāciju, sportu, tūrismu, kultūrvides un līdzīgu funkciju īstenošanu dabas vai daļēji pārveidotās dabas teritorijās, ietverot ar attiecīgo funkciju saistītās ēkas un inženierbūves. Pamatzonai ir izdalītas divas apakšzonas – ar indeksu DA1 ir noteikta zona, lai nodrošinātu jūras piekrastes saglabāšanu jūras aizsargjoslā sauszemes daļā, bet ar indeksu DA2 – kapsētu teritorijas. DA3 ir noteikta, lai nodrošinātu kvalitatīvas dabas un kultūrvides u.tml. funkciju īstenošanu Baltijas jūras piekrastes ciemos.

“Mežu teritorijām” (M) galvenie izmantošanas veidi ir ar mežsaimniecību saistītās darbības un dabas aizsardzība. Papildizņemšanā ir atļauts būvēt viensētu un ar tūrismu un darījumiem saistītu apbūvi, atļauta arī derīgo izrakteņu ieguve. Mežu teritorijām piekrastes ciemos ir noteikta apakšzona M1. Atšķirībā no pamatzonas, M1 teritorijās kā papildizņemšana atļauta tikai viensētas un ar tūrismu un atpūtu saistītu objektu izveide. Apakšzonā ar indeksu M2 noteiktas īpašas prasības (noteikumi) teritorijas izmantošanai, ņemot vērā šo mežu teritoriju atrašanos piekrastes ciemos.

“Lauksaimniecības teritorijas” iedalītas pamatzonā (L) un četrās apakšzonās (L1, L2, L3, L4 un L5). Pamatzonas galvenā izmantošana ir saistīta ar lauksaimniecību un ar to saistīto apbūvi, atļauta ir arī viensētu apbūve. Teritorijas ar indeksu L1 ir esošās piemājas dārzu (mazdārziņu teritorijas), bet ar indeksu L2 – ir lauksaimniecības zemes ciemos, kur nav atļauta lauksaimnieciskās ražošanas uzņēmumu apbūve un jaunveidojamā zemesgabala platība ir 0,5 ha nevis 2 ha kā tas ir pamatzonā. L3 apakšzona ir noteikta eksotiskā dzīvnieku parka uzturēšanai Dundagas ciemā. Šajā apakšzonā atļauta ierobežota izmantošana, kas iekļauj dzīvnieku turēšanu un tūrisma nodrošināšanu. L4 apakšzona ir noteikta Vīdāles karjera turpmākai apsaimniekošanai. L5 apakšzona ir noteikta lauksaimniecības zemes izmantošanai Baltijas jūras piekrastē ciemos un tiem piegulošā teritorijā. Te noteikts, ka no jauna veidojamā zemesgabala platība ir lielāka – vismaz 2 un 3 ha, atkarībā no tā, vai zemes vienības atrodas ciemu teritorijās, vai ārpus ciemiem.

“Ūdeņu teritorijas” (Ū) ir novada ūdensobjekti, kurus ir atļauts izmantot saimnieciskai darbībai un rekreācijai, ievērojot dabas aizsardzības prasības.

Plānojumā noteiktas šādas teritorijas ar īpašām prasībām:

- Pilsētbūvniecības kultūras pieminekļu teritorija Sīkragā un Košragā (TIN1)
- Teritorija, kurai izstrādājams detālplānojums (TIN3)
- Vietējas nozīmes lauksaimniecības teritorija (TIN6)
- Degradēta teritorija (TIN8)

Speciālas prasības TIAN ir noteiktas Slīteres Nacionālā parka Baltijas jūras piekrastei Ziemeļkurzemei raksturīgās kultūrvides un piekrastes tradicionālās apbūves saglabāšanai.

12. tabula Funkcionālo zonu sadalījums pēc platībām

Zonējums: nosaukums, indekss	Platība, ha	Zonējums: nosaukums, indekss	Platība, ha
Dabas un apstādījumu teritorija (DA)	36	Lauksaimniecības teritorija (L3)	2
Dabas un apstādījumu teritorija (DA1)	229	Lauksaimniecības teritorija (L4)	27
Dabas un apstādījumu teritorija (DA2)	20	Lauksaimniecības teritorija (L5)	621
Dabas un apstādījumu teritorija (DA3)	26	Mežu teritorija (M)	54693
Mazstāvu dzīvojamās apbūves teritorija (DzM)	35	Mežu teritorija (M1)	229
Savrupmāju apbūves teritorija (DzS)	154	Publiskās apbūves teritorija (P)	27
Savrupmāju apbūves teritorija (DzS1)	219	Publiskās apbūves teritorija (P1)	28
Savrupmāju apbūves teritorija (DzS2)	139	Rūpnieciskās apbūves teritorija (R)	18
Jauktas centra apbūves teritorija (JC)	20	Rūpnieciskās apbūves teritorija (R1)	241
Jauktas centra apbūves teritorija (JC1)	69	Tehniskās apbūves teritorija (TA)	19
Lauksaimniecības teritorija (L)	8821	Transporta infrastruktūras teritorija (TR)	567
Lauksaimniecības teritorija (L1)	16	Transporta infrastruktūras teritorija (TR1)	1
Lauksaimniecības teritorija (L2)	536	Ūdeņu teritorija (U)	843
Kopā			67637⁴⁴

Novada funkcionālais zonējums un teritorijas ar īpašiem noteikumiem attēlotas Grafiskās daļas kartē "Funkcionālais zonējums", katras zonas atļautā galvenā un papildizmantošana un apbūves parametri (jaunveidojamo zemes vienību minimālās platības, maksimālais apbūves blīvums, intensitāte, brīvā zaļās teritorijas rādītājs, atļauto stāvu skaits un būvju augstums) noteikti saistošo noteikumu daļā "Dundagas novada Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi".

Alternatīvas

Izstrādājot Plānojumu, ir izvērtēta teritorijas pašreizējā izmantošana, Ministru kabineta noteikumu Nr.240 prasības, līdz šim spēkā esošie Dundagas un Kolkas pagastu teritorijas plānojumi, saņemtie priekšlikumi no iedzīvotājiem un zemes īpašniekiem attiecībā uz turpmāko teritorijas izmantošanu un plānošanas procesā izvērtētas vairākas alternatīvas:

- 1) Rūpnieciskās apbūves teritoriju plānošanā izvērtētas divas alternatīvas: 1. Visās novadā plānojamās Rūpnieciskās apbūves teritorijās iekļaut galveno izmantošanas veidu "smagās rūpniecības un pirmapstrādes uzņēmumu apbūve"; 2. Visās novadā plānojamās Rūpnieciskās

⁴⁴ Novada platība noteikta pēc Plānojuma grafiskās daļas kartes "Funkcionālais zonējums", kas sagatavota uz topogrāfiskās karte M 1:10000 pamatnes (Latvijas Ģeotelpiskās informācijas aģentūra), 2013. - 2015.g. Tādēļ novada platība atšķiras no oficiālajā informācijā norādītās.

apbūves teritorijās neiekļaut galveno izmantošanas veidu “smagās rūpniecības un pirmapstrādes uzņēmumu apbūve”.

Plānojumā iekļauta 2. alternatīva, jo galvenā izmantošanas veida “smagās rūpniecības un pirmapstrādes uzņēmumu apbūve” attīstība neatbilst novada attīstības prioritātēm t.sk. Attīstība stratēģijā noteiktajai tūrisma un rekreācijas funkcionālās telpas attīstības mērķiem.

- 2) Jaukta centra apbūves teritoriju plānošanā izvērtētas divas alternatīvas: 1. Visās jaukta centra apbūves teritorijās iekļaut papildizmantošanas veidu “vieglās rūpniecības uzņēmumu apbūve”; 2. Jaukta centra apbūves teritoriju plānošanā izdalīt 2 apakšzonas (JC un JC1), vērtīgās dabas un kultūras mantojuma teritorijās piekrastes ciemos neplānojot papildizmantošanas veidu “vieglās rūpniecības uzņēmumu apbūve”.

Plānojumā iekļauta 2. alternatīva, jo tās risinājumi, no sakot Jaukta centra apbūves teritoriju plānošanā 2 apakšzonas, neradīs papildus slodzi un vides piesārņojumu piekrastes ciemos Slīteres Nacionālajā parkā.

- 3) Rūpnieciskās apbūves teritoriju Dundagā Brīvības ielā/autoceļš V1368 plānošana par Tehniskās apbūves teritorijām. Izvērtētas 2 alternatīvas: 1. saglabāt līdzšinējo Dundagas pagasta teritorijas plānojumā noteikto funkcionālo zonējumu Rūpnieciskās apbūves teritorija; 2. pēc faktiskās izmantošanas teritorijai (mehāniskās darbnīcas un noliktavas, kas papildus tiek izmantotas kā noliktavas) noteikt funkcionālo zonējumu Tehniskās apbūves teritorija.

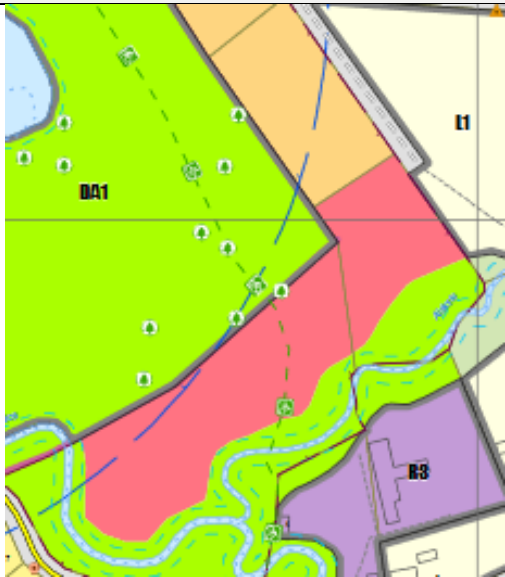
Plānojumā iekļauta 2. alternatīva, nosakot zonējumu pēc faktiskās izmantošanas.

	1.alternatīva
	2.alternatīva

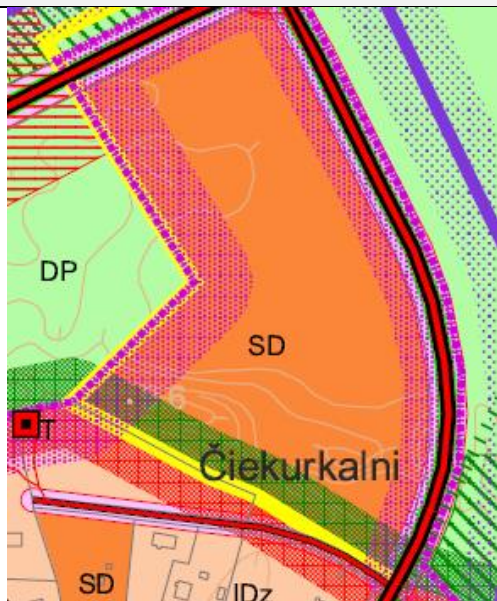
- 4) Publiskās apbūves teritorijas un Mazstāvu apbūves teritorijas dalas Dundagā Parka ielā plānošanā par Jaukta centra apbūves teritoriju un Dabas un apstādījumu teritoriju izskatīta 2 alternatīvās: 1. Saglabāt Parka ielā līdzšinējo Dundagas pagasta teritorijas plānojumā noteikto funkcionālo zonējumu - Publiskās apbūves teritorija un Mazstāvu apbūves teritorija; 2. teritorijai parka ielā noteikt funkcionālo zonējumu: Jaukta centra apbūves teritorija (JC), Dabas apstādījumu teritorija (DA) un daļā Mazstāvu apbūves teritorija

Plānojumā ietverta 2. alternatīva, daļā plānojot Jaukta centra apbūves teritoriju ar plašu izmantošanas spektru, jo Parka ielā 1 ir uzbūvēts un darbojas VAS “Latvijas valsts meži” (LVM) Ziemeļkurzemes reģiona klientu centrs, jaunas mazstāvu dzīvojamās apbūves attīstība

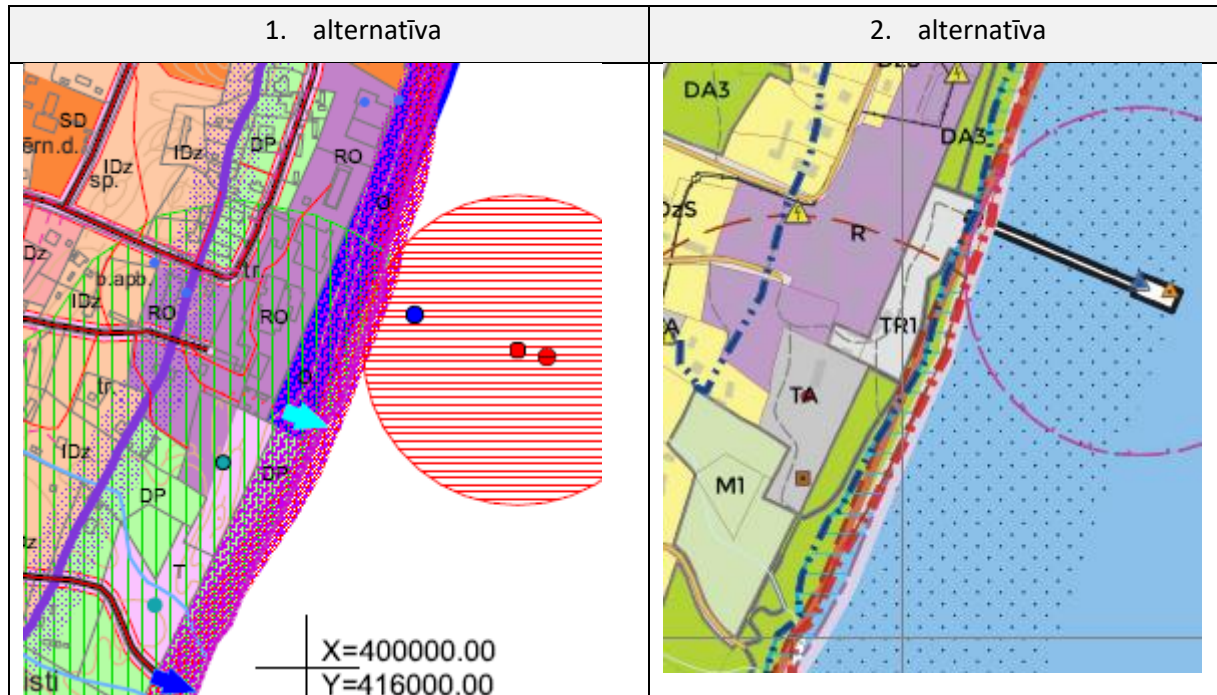
Dundagā netiek, tādēļ pašvaldība tai piederošajā zemes vienībā plāno plaša izmantošanas spektra attīstības iespējas. Daļa no līdz šim plānotās Publiskās apbūves teritorijas, kas nav nepieciešama VAS "Latvijas valsts meži" klientu centra darbībai, plānota kā Dabas un apstādījumu teritoriju (Pāces upes meandrs, robežojas ar Dundagas parku).

1.alternatīva	2. alternatīva
	

- 5) Jauktas sabiedriskas nozīmes/darījumu teritorijas (SD) Kolkā plānošana par Mežu teritoriju (M) izskatīta 2 alternatīvās: 1. līdzšinējās Kolkas pagasta teritorijas plānojumā plānotās izmantošanu, pielāgot Ministru kabineta noteikumu Nr.240 prasībām, saglabāšana; 2. teritorijas plānošana pēc pašreizējās situācijas, izmantošanas un perspektīvo attīstību. Plānojumā iekļauta 2. alternatīva, nosakot zonējumu pēc pašreizējās situācijas, t.sk. ņemot vērā to, ka teritorijā atrodas Eiropas Savienības nozīmes biotopi, kā arī to, ka turpmākajā novada attīstībā nav nepieciešams attīstīt plašas teritorijas ar darījumu un/vai sabiedriskajām funkcijām.

1.alternatīva	2. alternatīva
	

- 6) Rūpnieciskās apbūves, Transporta infrastruktūras zvejnieku vajadzībām un dabas teritoriju plānošana Kolkā 2 alternatīvās: 1. saglabāt līdzšinējā plānojuma risinājumus, 2. Plānot Ražošanas objektu teritorijā un ostas apbūves teritorijā Transporta infrastruktūru, samazinot Rūpnieciskās apbūves teritoriju, precizējot Tehniskās apbūves teritoriju un plānojot piekrastē Dabas un apstādījumu joslu, saglabājot esošu mežu kā Meža teritoriju (zonējumu paplašinot). Plānojumā iekļauta 2. alternatīva, nosakot zonējumu, ievērojot vietējo zvejnieku saimnieciskās darbības vajadzības un dabas teritoriju saglabāšanas nepieciešamību.

- 7) Teritorijas Dundagā starp Brīvības ielu, Talsu ielu un Upes ielu plānošana 2 alternatīvās: 2. saglabāt līdzšinējo zonējumu Rūpnieciskās apbūves teritorijas un Publiskās apbūves teritorijām blakus dzīvojamās apbūves teritorijām; 2. samazināt Rūpnieciskās apbūves teritorijas platību, plānot Jaukta centra apbūves teritorijas, robežjoslā ar dzīvojamo apbūvi – lauksaimniecības teritorijas, palielināt Dabas un apstādījumu teritoriju pie Talsu ielas. Plānojumā iekļauta 2. alternatīva, jo tās atbilst faktiskajai izmantošanai, pieprasījumam pēc plaša spektra izmantošanas, ko pieļauj Jaukta centra apbūves teritoriju attīstība, t.sk. ražotnēm, kas atbilst vieglās ražošanas apbūves veidam, kā arī veido buferjoslas starp dzīvojamo apbūvi un ielu.

1. alternativa

2. alternativa

- 8) Dabas un apstādījumu teritorijas plānošana Talsu ielā, kur atrodas bērņudārzs: 1. saglabāt līdzšinējo plānojumu; 2. Robežjoslā ar Talsu ielu plānot Dabas un apstādījumu teritoriju. Plānojumā iekļauta 2. redakcija, jo tajā starp Publiskās apbūves teritoriju, kurā atrodas bērņudārzs, kā buferjosla starp ielu plānota Dabas un apstādījumu teritorija.

1. alternativa	2. alternativa
 The map shows a pink-colored area labeled 'TIN31 P1' situated between a road on the left and a road on the right. The area is irregularly shaped and contains some internal lines suggesting building footprints or property boundaries.	 The map shows a pink-colored area labeled 'DA P' situated between a road on the left and a road on the right. The area is rectangular and contains some internal lines suggesting building footprints or property boundaries. The road on the left is labeled 'TALSU IE' and the road on the right is labeled 'MALA IE'.

7.2. Plānošanas dokumenta ieviešanas būtiskās ietekmes uz vidi vērtējums

Šajā nodaļā sniegts Dundagas novada teritorijas plānojuma risinājumu īstenošanas būtiskās ietekmes vērtējums uz SIVN procesā identificētajiem ietekme uz vidi aspektiem, izvērtējot TIAN noteikto funkcionālo zonu plānoto (atļauto) izmantošanu, tās ieviešanas sagaidāmo ietekmi, salīdzinot ar esošo teritorijas izmantošanu. Konkrētu ietekmju aprakstā sniegts ietekmju novērtējums norādot pozitīvās, negatīvās, neitrālās, tiešās, netiešās, ilgtermiņa un īstermiņa ietekmes, kā arī sagaidāmās ietekmju mijiedarbības.

Ar tiešajām ietekmēm šajā novērtējumā tiek saprastas tādas ietekmes, kuras uz apkārtējo vidi iedarbojas tieši un nepastarpināti, ar netiešajām – ietekmes, kuras mijiedarbojoties ar vidi, pastarpināti

rada izmaiņas apkārtējā vidē, ar pozitīvajām - ietekmes, kas vērstas uz dabas un kultūras mantojuma struktūru aizsardzību un saglabāšanu, vides kvalitātes uzlabošanu, slodzes uz apkārtējo vidi mazināšanu un ierobežošanu, dabas resursu stāvokļa uzlabošanu vai vairošanu, ar negatīvajām – ietekmes, kuras var pasliktināt dabas un kultūras mantojuma struktūru stāvokļa pasliktināšanu, vides kvalitātes pasliktināšanu, slodzes uz vidi palielināšanu un dabas resursu stāvokļa pasliktināšanu un noplicināšanu, ar neitrālajām – nebūtiskas izmaiņas dabas un kultūras mantojuma struktūrās, vides kvalitātes rādītājos, slodzē uz apkārtējo vidi un dabas resursu stāvokļa raksturlielumos, īslaicīgās ietekmes – ietekmes, kuras izpaužas darbības (būvdarbi, labiekārtojuma ierīkošana, uzstādīšana un citas) norises laikā vai īsu laiku pēc darbības ieviešanas, ilgtermiņa – ietekmes, kuras izpaudīsies teritorijas plānojuma ieviešanas laikā un saglabāsies līdz turpmākajiem plānošanas periodiem.

Vērtējums sagatavots šādiem SIVN identificētajiem būtiskās ietekmes uz vidi aspektiem:

- 4) Ietekme uz Baltijas jūras un Rīgas jūras līča un piekrastes aizsardzību;
- 5) Ietekme uz vides kvalitāti;
- 6) Ietekme uz dabas un kultūras mantojumu.

7.2.1. Vispārējā ietekme

Līdz šim Dundagas novadam nav vienota teritorijas plānojuma. Katrā pagastā dažādos laikos ir izstrādāti un apstiprināti teritorijas plānojumi. Dundagas pagasta teritorijai spēkā esoši ir saistošie noteikumi nr. 10 «Dundagas novada Dundagas pagasta teritorijas plānojuma 2004. - 2016. gadam grozījumu grafiskā daļa un teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi», kas apstiprināti Dundagas novada domes 2014. gada 28. augusta sēdē ar lēmumu nr. 229 (protokols nr. 13., 25.§.). Īstenošana uzsākta 2014. gada 10. novembrī. Kolkas pagasta teritorijai spēkā esoši ir saistošie noteikumi nr. 21 «Dundagas novada Kolkas pagasta teritorijas plānojums ar grozījumiem», apstiprināti Dundagas novada domes 2010. gada 25. augusta sēdē ar lēmumu nr. 344, (protokols nr. 13., 19.§.).

Pašlaik spēkā esošais Dundagas novada teritorijas plānojums ir izstrādāts atbilstoši Ministru kabineta noteikumu Nr.240 nosacījumiem, Kolkas pagasta – atbilstoši spēkā esošajam regulējumam 2010. gadā. Līdz ar to novadā teritorijas izmantošana notiek pēc atšķirīgas pieejas.

Izstrādājot jauno teritorijas plānojumu, abām pagasta teritorijām ir noteikts vienots funkcionālais zonējums, kas atbilst Ministru kabineta noteikumu Nr.240. Plānojums tiek arī iekļauts Teritorijas attīstības plānošanas informācijas sistēmā (TAPIS). Ar šo Plānojumu Dundagas novads līdz ar to arī iekļaujas valstī vienotā teritorijas klasifikācijas un atļautās izmantošanas sistēmā, kā arī valstī noteiktajā sabiedrības un atbildīgo valsts institūciju informēšanas kārtībā, izmantojot TAPIS.

Izstrādājot teritorijas plānojumu ir ievērots pēctecības princips plānošanā, jo lielā mērā ir saglabāta līdz šim spēkā esošo pagastu teritorijas plānojumos noteiktā plānotā (atļautā) izmantošana, par cik tā ir saskaņā ar novada Attīstības stratēģijā iekļautajām attīstības prioritātēm, virzieniem un telpiskās attīstības perspektīvu, kā arī Plānojuma izstrādes laikā saņemtajiem nekustamo īpašnieku, uzņēmēju, iedzīvotāju un citu interešu grupu priekšlikumiem, kā arī atbilst Ministru kabineta noteikumu Nr.240 nosacījumiem..

Vērtējums: pozitīva, tieša, ilgtermiņa ietekme uz novada attīstību, jo ir izstrādāts vienots teritorijas plānojuma novada teritorijai, nosakot visās novada teritoriālajās daļās – pagastos vienāodus priekšnoteikumus turpmākai attīstībai, kas balstīti uz Attīstības stratēģijā noteiktajiem stratēģiskajiem mērķiem un prioritātēm. Plānošanā ievērots pēctecības princips. Plānojuma izstrāde un ar to saistītā

sabiedrības informēšana nodrošina novada plānošanas sistēmas iekļaušanos valstī normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.

7.2.2. Ietekme uz Baltijas jūras un Rīgas jūras līča un piekrastes aizsardzību

Plānojuma izstrādes procesā līdz Dundagas novada domes 2019. gada 24. oktobra sēdes lēmuma Nr.21 (protokols Nr.14) pieņemšanai par jaunas teritorijas plānojuma redakcijas izstrādi viens no problēmjautājumiem teritorijas plānojuma izstrādē ir bijusi krasta kāpu aizsargjoslas noteikšana piekrastes ciemos atbilstoši Aizsargjoslu likuma 6. panta un Ministru kabineta 2004.gada 17.februāra noteikumu Nr.86 "Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes aizsargjoslas noteikšanas metodika" nosacījumiem, jo krasta kāpu aizsargjoslas noteikšanā nav ievērots Aizsargjoslu likuma 6. panta 2. daļas 1. punkta b) apakšpunkta nosacījums *"ja ciemu robežas ir apstiprinātas šā likuma 67.pantā paredzētajā kārtībā un noteiktas vietējās pašvaldības teritorijas plānojumā, krasta kāpu aizsargjoslas platums šajos ciemos nav mazāks par 150 metriem, obligāti iekļaujot tajā īpaši aizsargājamus biotopus"*. Tādēļ Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes aizsargjoslu noteikšanai Plānojuma izstrādē ir pievērsta īpaša uzmanība. Aizsargjoslas attēlotas grafiskās daļas kartē "Funkcionālais zonējums".

Piekrastes aizsargjoslas (krasta kāpu aizsargjosla, ierobežotas saimnieciskās darbības josla, jūras aizsargjosla) noteikta skaitot no vietas, kur sākas dabiskā sauszemes veģetācija. Dabiskās veģetācijas sākums noteikts, izmantojot ortofoto kartes informāciju (Ortofoto karte © Latvijas Ģeotelpiskās informācijas aģentūra, 2019. gads).

Krasta kāpu aizsargjosla piekrastes ciemos Sīkrags, Mazirbe, Košrags, Pitrags, Saunags, Vaide, Kolka un Uši šajā Plānojuma redakcijā noteikta, ņemot vērā šādus galvenos kritērijus:

- 1) krasta kāpu aizsargjoslas platums nav mazāks par 150 metriem;
- 2) vietās, kur saskaņā ar DAP dabas datu pārvaldības sistēmas "Ozols"⁴⁵ sastopami Eiropas Savienības nozīmes biotopi (2020. gada 20. maija dati), krasta kāpu aizsargjoslā ietvertas šo biotopu aizņemtās teritorijas;
- 3) aizsargjosla noteikta pa izteiktām kontūrām dabā (piemēram, ceļi,) Eiropas Savienības nozīmes biotopu izplatības robežām vai pa iedomātu līniju.

Plānojumā noteiktā krasta kāpu aizsargjoslas platumi un Eiropas Savienības nozīmes biotopu teritorijas ciemos parādītas 5. pielikumā. Krasta kāpu aizsargjoslu noteikšana novada piekrastes ciemos ir veikta atbilstoši Aizsargjoslu likuma 6. panta 2. daļas 1. punkta b) apakšpunkta un Ministru kabineta noteikumu Nr.86 (2004.) nosacījumiem.

Plānojumā ir pārskatīta krasta kāpu aizsargjosla ārpus ciemiem. Ārpus ciemiem noteiktā krasta kāpu aizsargjosla nav mazāka par 300 metriem. Tā noteikta pa iedomātu līniju, jo teritorijā tuvumā nav izteiktu orientieru dabā (ceļu vai stigu). Krasta kāpu aizsargjosla noteikta, ņemot vērā arī jūras krasta erozijas apdraudējumus un erozijas procesa dinamiku sagaidāmajā teritorijas plānojuma darbības laikā (12 gadi), izmantojot metodiskā materiāla „Vadlīnijas jūras krasta erozijas seku mazināšanai”⁴⁶ informāciju. Vadlīnijās prognozēts, ka ilgtermiņā maksimālā pamatkrasta atkāpšanās III erozijas klasei ir 0,3 m/gadā, IV erozijas klasei – 0,7 m/gadā un V erozijas klasei – 1,7 m/gadā. Tādejādi maksimālā prognozētā pamatkrasta atkāpšanās Plānojuma darbības laikā 12 gados III klasei noteikta 3,6 m, IV klasei – 8,4 m un V klasei – 20,4 m. Šie pamatkrasta atkāpšanās attālumi, ievērojot grafiskā materiāla

⁴⁵ <https://ozols.gov.lv/pub>

⁴⁶ Metodiskais materiāls „Vadlīnijas jūras krasta erozijas seku mazināšanai”, Latvijas Universitātes Ģeogrāfijas un Zemes zinātņu fakultāte, 2014; <http://www.varam.gov.lv/lat/publ/met/?doc=18713>

mēroga noteiktību M1: 10000⁴⁷, ņemti vērā nosakot krasta kāpu aizsargjoslas robežu. Iepretī V erozijas klases teritorijai Kolkas ragā gan Baltijas jūras, gan Rīgas jūras līča pusē ir noteikta daudz plašāka krasta kāpu aizsargjosla (platākajā vietā - 718 m).

Plānojumā ir pārskatīta ierobežotas saimnieciskās darbības joslu. Tā noteikta vadoties pēc Aizsargjoslu likuma 6.panta 2.daļas 3.apakšpunkta *“3) ierobežotas saimnieciskās darbības josla līdz 5 kilometru platumā, kas tiek noteikta, ņemot vērā dabiskos apstākļus”* un Ministru kabineta 2004.gada 17.februāra noteikumu Nr.86 *“Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes aizsargjoslas noteikšanas metodika”* 4. punkta nosacījumiem: *“Ierobežotas saimnieciskās darbības joslu nosaka no vietas, kur sākas dabiskā sauszemes veģetācija. Ierobežotas saimnieciskās darbības joslā iekļauj tos meža kvartālus, kuros mežaudzes pārsvarā aug sausās minerālaugsnēs.”* Ierobežotas saimnieciskās darbības joslā piedāvājam iekļaut teritoriju līdz 5 km platumam, tajā iekļaujot:

- 1) vienlaidus mežaudžu teritorijas, kurās dominē sauso augšanas apstākļu tipu meži gadījumos kad tie aizņem lielāko daļu no kvartāla teritorijas;
- 2) teritorijas, kuru dabiskās robežas nosaka kvartālu stigas vai ceļi (dabiskie apstākļi)
- 3) nedaudzos gadījumos robežjoslās ar cita izmantošanas veida teritorijām, piemēram, lauksaimniecības zemēm, joslas robeža noteikta pa sauso augšanas apstākļu tipu meža nogabalu robežām.

Jūras aizsargjosla Plānojumā noteikta no vienlaidu dabiskās sauszemes veģetācijas sākuma līdz 10 metru izobatai, ietverot pludmali un zemūdens šelfa daļu.

Izvērtējot Plānojuma t.sk. grafiskos materiālus, var secināt, ka Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes aizsargjoslas ir noteiktas atbilstoši normatīvo aktu prasībām. Tādejādi ir radīti priekšnoteikumi, lai Plānojuma darbības laikā nodrošinātu šo aizsargjoslu izveidošanas mērķu *“Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes aizsargjosla izveidota, lai samazinātu piesārņojuma ietekmi uz Baltijas jūru, saglabātu meža aizsargfunkcijas, novērstu erozijas procesu attīstību, aizsargātu piekrastes ainavas, nodrošinātu piekrastes dabas resursu, arī atpūtai un tūrismam nepieciešamo resursu un citu sabiedrībai nozīmīgu teritoriju saglabāšanu un aizsardzību, to līdzsvarotu un ilgstošu izmantošanu.”* sasniegšanu.

Vērtējums: pozitīva, tieša, ilgtermiņa ietekme uz Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes aizsargjoslu izveidošanas mērķu sasniegšanu, Plānojumā nosakot piekrastes aizsargjoslas: jūras aizsargjoslu, krasta kāpu aizsargjoslu un ierobežotas saimnieciskās darbības joslu. Aizsargjoslu noteikšana Plānojumā atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajiem kritērijiem ir vērsta uz piesārņojuma ietekmes uz Baltijas jūru mazināšanu, meža aizsargfunkcijas, piekrastes kāpu joslas un ainavas saglabāšanu, ņemot vērā jūras krasta procesu, kā arī piekrastes dabas resursu saglabāšanu nākamajām paaudzēm.

7.2.2. Ietekme uz vides kvalitāti

Plānojumā, ieviešot Ministru kabineta noteikumu nr.240 nosacījumus par rūpniecības objektu iedalījumu smagās rūpniecības un pirmapstrādes uzņēmumu apbūves objektos⁴⁸ un vieglās

⁴⁷ Noteiktais pamatkrasta atkāpšanās platums III un IV erozijas klasei atbilstoši 3,6 m un 8,4 m iekļaujas grafiskā materiāla 1: 10000 klūdas robežās - 10 m.

⁴⁸ Atbilstoši MK noteikumu Nr.240 (2013.) 3. pielikumā noteiktajam *“Smagās rūpniecības un pirmapstrādes uzņēmumu apbūve ir metālapstrādes un mašīnbūves, derīgo izrakteņu pārstrādes (ārpus derīgo izrakteņu ieguves vietām), gumijas rūpniecības, ādas, koksnes pārstrādes un celulozes ražošanas, būvmateriālu un sanitārtehnisko iekārtu ražošanas, kā arī ķīmiskās rūpniecības uzņēmumu, atkritumu pārstrādes uzņēmumu (ārpus atkritumu apglabāšanas poligoniem) un līdzīgu uzņēmumu, tai skaitā uzņēmumu, kuru darbība var radīt būtisku piesārņojumu, apbūve un infrastruktūra”*.

rūpniecības uzņēmumu apbūves objektos⁴⁹, izvērtēti Attīstības stratēģijā noteiktie stratēģiskie mērķi, prioritātes, plānotā apdzīvojama struktūra, ciemu, lauku teritoriju, piekrastes un uzņēmējdarbības (ražošanas) attīstība, telpiskās struktūras elementi, galvenās funkcionālās telpas un novada vērtības, t.sk. ĪADT, kultūras mantojums, un secināts, ka novadā nav sagaidāma (nenotiek, nav saņemti šādi attīstības priekšlikumi) smagās rūpniecības un pirmapstrādes uzņēmumu apbūves objektu attīstība. To mērogs, ņemot vērā izmantoto izejvielu un produkcijas daudzumu vai apjomus, ražošanas jaudas, attīstībai nepieciešamo infrastruktūru, radītā piesārņojuma veidi un daudzumi, neatbilst novada attīstības stratēģiskajiem mērķiem. Tādēļ Plānojumā smagās rūpniecības un pirmapstrādes uzņēmumu apbūves objekti Rūpnieciskās apbūves teritorijās (R un R1) kā galvenā izmantošana netiek plānota. Tajās kā galvenā izmantošana plānoti vieglās rūpniecības uzņēmumu apbūves objekti. Šāds pamatuzstādījums Rūpnieciskās apbūves teritoriju, kuras plānotas galvenokārt Dundagas un Kolkas ciemos, dažviet ārpus ciemiem, kā arī derīgo izrakteņu ieguves teritorijās Dundagas pagastā, nosaka to, ka rūpniecības attīstība novadā neradīs negatīvu ietekmi uz vidi.

Attīstoties vieglās rūpniecības apbūves objektiem galvenajā izmantošanā, lokāli, īslaicīgi var rasties nebūtisks vides piesārņojums – troksnis, gaisa piesārņojums, smakas, augsnes, grunts, gruntsūdeņu piesārņojums u.c., kas, ja blakus atrodas jutīgi objekti – dzīvojamā apbūve, veselības un izglītības, sociālās iestādes u.c. var radīt traucējumu. Tādēļ, izstrādājot Plānojumu, ir izvērtētas līdzšinējos spēkā esošajos pagastu teritorijas plānotās Rūpnieciskās apbūves teritorijas, to lietderība turpmākajā attīstībā, atbilstība pieprasījumam, kā arī citi aspekti un gan Dundagas ciemā, arī Kolkas ciemā samazinātas Rūpnieciskās apbūves teritorijas, tās, it īpaši Dundagas ciemā (skatīt arī alternatīvas 7.1. nodaļā), plānojot galvenokārt par Jaukta centra apbūves teritorijām, kurās vieglās rūpniecības apbūve plānota kā papildizmantošana. Šim risinājumam ir sagaidāma pozitīva ietekme uz vides kvalitāti Dundagas un Kolkas ciemos ilgtermiņā, jo mazināsies piesārņojums, ko var radīt rūpniecība. Iespējams neveidosies degradēti, neapsaimniekoti objekti kā tas būtu gadījumā, ja līdz šim plānotajās plašākajās teritorijās pilnībā saimnieciskā darbība nenotiktu.

Plānojuma izstrādē ir vērtēta arī nepieciešamība noteikt vieglās rūpniecības objektus kā papildizmantošanu Jaukta centra apbūves teritorijās. Tā kā atsevišķās vietās Baltijas jūras piekrastes ciemos (Mazirbē, Pitragā un Sīkragā) ir nepieciešams plānot nelielas teritorijas jauktai izmantošanai (galvenokārt, pakalpojumiem), tad ņemot vērā piekrastes dabas kompleksa aizsardzības nepieciešamību, kur papildus piesārņojuma veidošanās (kaut arī nebūtiska) var radīt papildus slodzi, plānota Jaukta centra apbūves teritorija (JC1), izslēdzot no papildizmantošanas vieglās rūpniecības apbūvi. Attīstot vieglo ražošanu kā papildizmantošanu, Jaukta centra apbūves teritorijās (JC) sagaidāms, ka vieglo ražošanas uzņēmumu ietekme uz vidi nebūs būtiska, bet iepriekšminētajos piekrastes ciemos, kur plānotas JC1 teritorijas, tā ir novērsta plānošanas procesā.

Daļa no vieglās rūpniecības objektiem var atbilst likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 2.pielikuma „Darbības, kurām nepieciešams sākotnējais izvērtējums” nosacījumiem. Tādēļ, uzsākot ražošanas objektu apbūves attīstību vai pārbūvi, jāpārliedz par paredzētās darbības atbilstību Likuma 2. pielikumam. Ja nepieciešams, pirms attīstības uzsākšanas jāveic sākotnējais izvērtējums vai normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā jāsaņem VVD RVP tehniskie noteikumi projektēšanai.

⁴⁹ Atbilstoši MK noteikumu Nr.240 (2013.) 3. pielikumā noteiktajam “Vieglās rūpniecības uzņēmumu apbūve ir tekstilizstrādājumu, apģērbu un ādas izstrādājumu ražošanas, pārtikas rūpniecības, mēbeļu ražošanas, poligrāfijas, industriālo un tehnoloģisko parku un citu vieglās rūpniecības uzņēmumu, kas nerada būtisku piesārņojumu, darbības nodrošināšanai nepieciešamā apbūve un infrastruktūra”.

Vērtējums: pozitīva, tieša, ilgtermiņa ietekme uz vides kvalitāti, t.sk. dzīves vides kvalitāti (trokšņa līmenis, smakas, gaisa piesārņojums u.c. piesārņojuma veidi) novadā un it īpaši Dundagas un Kolkas ciemos, izslēdzot no Rūpnieciskās apbūves teritoriju galvenās izmantošanas smagās rūpniecības un pirmapstrādes uzņēmumu apbūvi, diferencēti plānojot vieglās rūpniecības uzņēmumu apbūves objektu attīstību Rūpnieciskās apbūves teritorijās (R, R2) un Jaukta centra apbūves teritorijās (JC, JC1).

TIAN nosacījumu ieviešana novērsīs novada stratēģiskajiem mērķiem, prioritātēm un vērtībām (dabas un kultūras mantojums) neatbilstošu objektu attīstību un piesārņojuma veidošanos (ja tādi priekšlikumi nākotnē tiktu izskatīti).

TIAN 3.5. nodaļā “Prasības vides risku samazināšanai” iekļautas prasības augsnes un grunts aizsardzībai, prasības degvielas uzpildes un gāzes stacijām, prasības aizsardzībai pret troksni

Attiecībā uz būvniecību novada potenciāli piesārņotās vietās noteikts, ka *“Pirms būvniecības piesārņotā vai potenciāli piesārņotā teritorijā atbilstoši normatīvo aktu prasībām novērtē augsnes, grunts un pazemes ūdeņu piesārņojuma līmeni. Ja nepieciešams, pirms būvniecības saskaņā ar normatīvo aktu prasībām veic augsnes vai grunts sanāciju vai uzsāk monitoringu. Ja teritorijā konstatēts pazemes ūdeņu piesārņojums, uzsāk sanāciju vai izstrādā sanācijas programmu un uzsāk tās īstenošanu.”* Pozitīvi ir vērtējama noteiktā informācijas ieguve par piesārņojuma līmeni potenciāli piesārņotajās vietās, jo pašlaik tās ir nepietiekami izpētītas, informācija par piesārņojuma klātbūtni un līmeni nav zināma. Šī nosacījuma ieviešanai ir sagaidāma tieša, pozitīva, ilgtermiņa ietekme uz vidi gadījumos, ja tiks veikti sanācijas pasākumi potenciāli piesārņotajās vietās, kurās ir pārsniegti augsnes, grunts un pazemes ūdeņu kvalitātes robežlielumi. Pozitīva ietekme – arī tad, ja tiks veikta vides kvalitātes rādītāju kontrole, nodrošinot monitoringa pasākumus. Arī informācijas ieguve par teritoriju gadījumos, ja vides kvalitātes robežlielumi nav pārsniegti un tiek secināts, ka vieta atbilst 3.kategorijai, t.i. tā nav piesārņota, ir vērtējama pozitīvi, jo konkrētas vietas izpēte un iegūtā informācija turpmāk, ļaus pamatoti veikta tajā saimniecisko darbību.

TIAN noteikts, ka *“Degvielas un gāzes uzpildes vietām jābūt segtām, būves nodrošina ar lietusūdeņu attīrīšanas iekārtām, kurās nodrošina izlijušās degvielas savākšanu. Degvielas uzpildes, gāzes uzpildes staciju transportlīdzekļu apkopes būvju lietusūdens un izlijušās degvielas attīrīšanas iekārtas pieslēdz centralizētām ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmām. Ja nav pieejama centralizēta lietusūdens kanalizācijas sistēma, nodrošina lokālus risinājumus lietusūdens savākšanai un attīrīšanai atbilstoši normatīvo aktu prasībām.”* Noteikumos noteikts arī, ka degvielas uzpildes stacijas ar virszemes tvertnēm atļauts izvietot vienīgi Rūpnieciskās apbūves teritorijās (R). Šo prasību ieviešanai būs pozitīva, tieša, ilgtermiņa ietekme uz augsnes, grunts un pazemes ūdeņu (gruntsūdeņu) kvalitātes saglabāšanu, jo tiks novērsta to iespējama piesārņošana. Novadā pašlaik nav daudz degvielas uzpildes staciju (Kolkā un Dundagā) un nav sagaidāma intensīva jaunu degvielas un gāzes staciju attīstība, tādēļ ietekme ir lokāla.

TIAN noteikta arī nosacījums, ka *“transportlīdzekļu apkopes būves, tai skaitā automazgātavas, atļauts izvietot atbilstoši normatīvo aktu prasībām, bet ne tuvāk kā 25m attālumā no savrupmājām un mazstāvu apbūves ēkām.”* Šīs normas noteikšana ir vērsta uz iedzīvotāju dzīvesvides kvalitātes nodrošināšanu, lai novērstu to, ka transportlīdzekļu apkopes būves, tai skaitā automazgātavas savā darbībā nerada traucējumu vai diskomfortu (transporta radītais troksnis, gaisa piesārņojums, smakas, augsnes /grunts piesārņojumu ar naftas produktiem noplūžu gadījumos utml). Tieša, pozitīva,

ilgtermiņa ietekme uz dzīves vides kvalitāti. Ietekme – lokāla transportlīdzekļu apkopes būvju tiešā tuvumā.

Kaut gan novadā pašlaik nav identificētas vides trokšņa robežlielumu pārsniegumu teritorijas un Plānojuma izstrādes laikā nav informācijas par tādu objektu attīstību, kas novadā varētu radīt paaugstinātu vides trokšņa līmeni, ievērojot piesardzības principu, TIAN ietverta nodaļa aizsardzībai pret troksni, kurā ietverti nosacījumi trokšņa līmeņa novērtēšanai un, ja nepieciešams, prettrokšņa pasākumu plānošanai. Šo nosacījumu ieviešanas gadījumā, ja nepieciešams (ja tiek konstatēts paaugstināts vides trokšņa līmenis) mazinās negatīvo vides trokšņa ietekmi. Šī ietekme visticamāk var izpausties transporta objektu vai atsevišķu ražotņu vai pakalpojumu objektu tuvumā un ir uzskatāma par lokālu ietekmi.

Vērtējums: tieša, pozitīva, ilgtermiņa ietekme uz augsnes, grunts vai pazemes ūdeņu (gruntsūdeņu) kvalitāti, paaugstināta piesārņojuma līmeņa gadījumos, ja tiks veikti potenciāli piesārņotajās vietās sanācijas pasākumi.

Tieša, pozitīva, ilgtermiņa uz augsnes, grunts un pazemes ūdeņu (gruntsūdeņu) kvalitātes saglabāšanu, ja tiks novērsta to iespējama piesārņošana degvielas uzpildes staciju darbībā.

Tieša, pozitīva, ilgtermiņa ietekme uz vides trokšņa līmeni, ja tas tiek novērtēts un nepieciešamības gadījumā plānoti prettrokšņa pasākumi.

TIAN noteikts, ka novada teritorijā atļauta alternatīvās elektroenerģijas ražošana, izmantojot sekojošus enerģijas ražošanas veidus, ja minētā darbība ir atļauta saskaņā ar citiem normatīvajiem aktiem: elektroenerģijas ražošana, izmantojot atjaunojamos energoresursus – vēja elektrostacijas, saules elektrostacijas, koģenerācijas stacijas, kondensācijas stacijas. Noteikts arī, ka elektroenerģijas ražošana atļauta, izmantojot dažādus kurināmā veidus – biomasu, biogāzi, biokurināmo (t.sk. biošķidro kurināmo), kūdru un atkritumus, bet alternatīvās elektroenerģijas ražošana neizmanto – ogles, dabas gāzi, dīzeļdegvielu, mazutu un citus naftas produktus. No vides kvalitātes viedokļa pozitīvi ir vērtējama alternatīvās enerģija ieguves iespēju plānošana, kā arī tas, ka enerģijas ražošana nav atļauta, izmantojot ogles, dīzeļdegvielu, mazutu un citus naftas produktus, kas var radīt papildus piesārņojumu ar sēra dioksīdu, vanādija pentoksīdu un daļiņām.

Detalizētas prasības TIAN noteiktas vēja elektrostaciju uzstādīšanai un būvniecībai. Novada *ciemu teritorijās*, veicot būvniecības ieceres publisko apspriešanu, atļauts uzstādīt vēja elektrostacijas ar maksimālo jaudu līdz 20 kW un augstumu līdz 8m, ievērojot vairākas TIAN prasības attiecībā uz saskaņošanu ar kaimiņiem un citas. *Novada lauku teritorijās (ārpus ciemiem)* atļauts uzstādīt vēja elektrostacijas ar jaudu līdz 20 kW un maksimālo augstumu līdz 20m nekomerciālai izmantošanai, ja zemes vienība ir lielāka par 1ha, kā arī tiek ievērotas arī citas TIAN noteikto ierobežojumus attiecībā uz pārklāšanos ar transporta un inženiertehniskās apgādes maģistrālo tīklu aizsargjoslām un 110/330kV elektrolīnijas aizsargjoslām.

Savukārt *vēja elektrostaciju, kuru jauda ir lielāka par 20 kW (tai skaitā vēja parku) izvietošana atļauta lauku teritorijā rūpnieciskās apbūves teritorijās (R), lauksaimniecības teritorijās (L) un tehniskās apbūves teritorijās (TA) atbilstoši likumdošanā noteiktajām prasībām, un ievērojot vairākus papildus nosacījumus: elektrostaciju izbūvei jāizstrādā teritorijas lokālplānojums vai detālplānojums, tā sastāvā ietver vēja elektrostacijas radīto trokšņu prognozes aprēķinu un slēdzienu par trokšņa ietekmi uz blakus zemes īpašumiem un esošo apbūvi, kā arī ietekmes uz ainavu izvērtējumu (TIAN noteikts šī izvērtējuma saturs).*

Pozitīvi ir vērtējama detalizētu prasību izstrāde un iekļaušana TIAN, taču vēja elektrostaciju, it īpaši vēja elektrostaciju, kuru jauda ir lielāka par 20 kW (tai skaitā vēja parku), būvniecība ir saistīta ar negatīvas ietekmes uz vidi: vides trokšņa, elektromagnētiskais starojums, vibrācijas, blakus esošo teritoriju noēnošanu, rotora spārnu radīto zibēšanas efektu saulainā laikā, bīstamību rotora spārnu aplidošanas laikā un citu veidošanos. Tādēļ, pat, ja vēja elektrostacijas, kuru jauda ir lielāka par 20 kW, tai skaitā vēja parki, tiek būvēti ārpus apdzīvotām vietām, to darbība var ietekmēt viensētās dzīvojošos cilvēkus.

Saskaņā ar likuma "Par ietekmes uz vidi novērtējumu" 1.pielikums "Objekti, kuru ietekmes novērtējums ir nepieciešams" ietekmes uz vidi novērtējums ir jāveic vēja elektrostaciju būvniecībai, ja to: 1) skaits ir 15 elektrostaciju un vairāk, 2) kopējā jauda ir 15 megavatu un vairāk. Savukārt atbilstoši šī likuma 2.pielikumam "Darbības, kurām nepieciešams sākotnējais izvērtējums", sākotnējais izvērtējums ir jāveic vēja elektrostaciju būvniecībai, ja: a) to skaits ir 5 elektrostacijas un vairāk, b) to jauda ir 5 megavati un vairāk, c) tā paredzēta tuvāk nekā 500 metru attālumā no dzīvojamām mājām, izņemot gadījumus, kad vēja elektrostacija paredzēta dzīvojamās mājas elektroapgādei un tās jauda ir 20 kilovatu un vairāk, d) būves augstums pārsniedz 30 metrus un tā paredzēta īpaši aizsargājamā dabas teritorijā vai tuvāk nekā 1 kilometra attālumā no īpaši aizsargājamas dabas teritorijas, izņemot dabas pieminekļu — aizsargājamu akmeņu (dižakmeņu) un aizsargājamu koku (dižkoku) — teritoriju, vai no īpaši aizsargājamo putnu sugu aizsardzībai izveidota mikrolieguma. Ņemot vērā likuma "Par ietekmes uz vidi novērtējumu" prasības, var secināt, ka vēja elektrostaciju/parku ietekme ir vērtējama IVN procedūrās, taču jau plānošanas sākumā stadijā, kas parasti notiek pirms IVN un projektēšanas – detālplānojumu vai lokālplānojumu izstrādes procesā ir jāpievērš uzmanība vēja elektrostaciju/parku darbības radītajiem negatīvās ietekmes (vides troksnis, elektromagnētiskais starojums, vibrācijas, blakus esošo teritoriju noēnošanu, rotora spārnu radīto zibēšanu saulainā laikā, bīstamību rotora spārnu aplidošanas laikā) aspektiem un pasākumiem negatīvās ietekmes novēršanai, izvēloties vēja elektrostaciju/parku tādu izvietojumu, kas ne būvniecības, ne ekspluatācijas laikā negatīvi neietekmē iedzīvotāju dzīves vides kvalitāti.

TIAN noteiktas prasības, izveidojot biogāzes stacijas (t.sk. lauksaimniecības, sadzīves atkritumu, sadzīves un pārtikas ražošanas notekūdeņu) izvērtēt to radītās negatīvās ietekmes - smaku izplatības novērtējumu, kā arī - pirms šādu objektu būvniecības izstrādājams lokālplānojuma vai detālplānojums. Smaku izplatības novērtēšana arī ir veicama iespējami agrīnākā plānošanas stadijā, lai, ja nepieciešams, var mainīt biogāzes stacijas izvietojumu.

Vērtējums: tieša, pozitīva, ilgtermiņa ietekme uz klimata pārmaiņām, sekmējot alternatīvo energoapgādes objektu attīstību novadā.

Tieša, pozitīva, ilgtermiņa ietekme uz gaisa kvalitāti, izslēdzot no elektroenerģijas ražošanas tādas kurināmā veidus kā ogles, dabas gāzi, dīzeļdegvielu, mazutu un citus naftas produktus.

Tieša, negatīva, ilgtermiņa ietekme uz iedzīvotāju dzīves vides kvalitāti (vides troksnis, noēnošana, rotora spārnu zibēšana un citas ietekmes), ja iedzīvotāju dzīves vietu tuvumā tiks attīstītas vēja elektrostacijas/parku tiešā tuvumā/ietekmes zonā. Attīstot vēja elektrostacijas/parkus, ir jāveic normatīvajos aktos noteiktās ietekmes uz vidi procedūras: ietekmes uz vidi novērtējums vai sākotnējais izvērtējums. Detālplānojumu vai lokālplānojumu izstrādes iespējami agrīnā stadijā ir jāveic vēja elektrostacijas/parku ietekmes uz vidi novērtēšana un, ja nepieciešams, jāplāno pasākumi negatīvo ietekmju novēršanai, t.sk., izskatot izvēlētajās vietās maiņu.

Iespējama negatīva, tieša ietekme, izplatoties smakām, biogāzes staciju izveides vietu tuvumā. Veicot TIAN noteikto smaku izplatības prognozi, ja nepieciešams jāplāno pasākumi negatīvās ietekmes novēršanai, t.sk. stacijas izveides vietas maiņai.

7.2.3. Ietekme uz dabas un kultūras mantojumu

Novada dabas teritorijas: meži, purvi, ūdeņi plānoti kā Mežu teritorijas, Lauksaimniecības teritorijas un Ūdeņu teritorijas. Lielākās platības (tāpat kā pēc faktiskās izmantošanas, 6.1.1. nodaļa) aizņem Mežu teritorijas. Novada īpaša vērtība ir dabas un kultūras mantojums, kas aptver Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrasti, Slīteres Nacionālā parka teritoriju. Novada ĪADT ir apsaimniekojamas un izmantojamas atbilstoši dabas aizsardzības jomas normatīvo aktu prasībām (konkrēti normatīvie akti norādīti 6.1.7. nodaļā). Plānojuma risinājumi ir izstrādāti ĪADT neitrālajām zonām – piekrastes ciemos, nosacījumi izvirzīti teritorijām, kurās to nosaka normatīvie akti, piemēram, Slīteres Nacionālā parka ainavu aizsardzības zona (skatīt turpmāk šajā nodaļā).

TIAN noteiktas 3.8. nodaļā ir noteiktas speciālas prasības Slīteres Nacionālā parka Baltijas jūras piekrastei Ziemeļkurzemei raksturīgās kultūrvides un piekrastes tradicionālās apbūves saglabāšanai. Nosacījumi noteikti Kolkas pagasta teritorijas daļai sauszemes virzienā no Baltijas jūras līdz valsts reģionālajam autoceļam P124 Ventspils – Kolka, teritorijas shēma (8. attēls) pievienota TIAN (9. pielikums), t.i., tā tiks apstiprināta ar pašvaldības saistošajiem noteikumiem. Teritorijā ietvertas Baltijas jūras piekrastes ciemu teritorijas un ārpus ciemiem esošās teritorijas, ja tur atļauta apbūve. Šāda teritorija izdalīta un prasības noteiktas, jo Ministru kabineta 2016. gada 29. novembrī noteikumu Nr. 751 "Slīteres nacionālā parka individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi" 37.punktā ir noteikts: "*Ainavu aizsardzības zonā vietējās pašvaldības teritorijas plānojumā un apbūves noteikumos ietver prasības būvniecībai, tādējādi nodrošinot Ziemeļkurzemes raksturīgās kultūrvides un piekrastes tradicionālās apbūves saglabāšanu*".

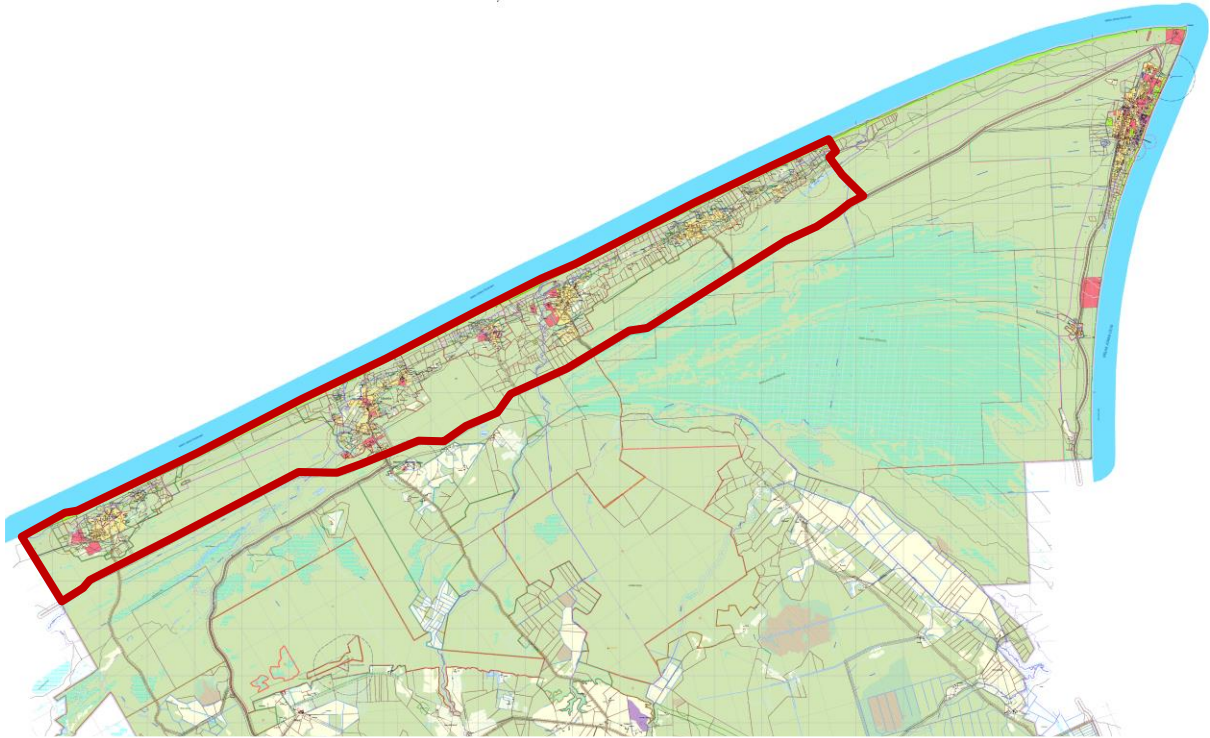
Nosacījumi ir attiecināmi uz ainavu aizsardzības zonu, kā arī ciemos noteiktajām neitrālajām zonām. Tajos noteikts, ka teritorijā jāsaglabā vēsturisko ceļu tīkls, pilsētībūvnieciskās ainavas raksturs un apbūves mērogs, kā arī plānojumā jāievēro lībiešu apdzīvotās vietas tips - brīvās apbūves ciems, kas organiski iekļaujas apkārtējā ainavā. TIAN noteiktas prasības apbūves augstumam, zemes vienību veidošanai, ņemot vērā vēsturisko zemes vienību struktūru, pagalmu veidošanai, ēkām un būvju elementiem, jumtu izbūvei, durvīm un logiem, ārtelpas arhitektūrai, kā arī atsevišķo sētu plānojumam.

Noteikumi izstrādāti ņemot vērā vēsturiskos apbūves noteikumus piekrastes ciemos un "Slīteres nacionālā parka jūras piekrastes tradicionālā apbūve. Apraksts, analīze, ieteikumi"(Latvijas lauku tūrisma asociācija "Lauku ceļotājs", 2011.gads)⁵⁰.

Noteikumi nosaka vienotas prasības Baltijas jūras piekrastei Ziemeļkurzemes daļai novadā, akcentējot apbūves veidošanā saglabāt vēsturiskos risinājumus, kas ilgtermiņā pozitīvi ietekmēs piekrastes tradicionālās apbūves saglabāšanu TIAN ieviešanas gadījumā.

Vērtējums: pozitīva, tieša, ilgtermiņa ietekmes uz piekrastes dabas un kultūras mantojumu, ieviešot TIAN nosacījumus Ziemeļkurzemes piekrastes tradicionālās apbūves saglabāšanai.

⁵⁰ https://www.celotajs.lv/cont/prof/proj/PolProp/Dokumenti/SNP_apbuve_vadlinijas.pdf

8. attēls TIAN noteiktā Ziemeļkurzemei raksturīgās kultūrvides un piekrastes tradicionālās apbūves saglabāšanas teritorija

TIAN noteiktas teritorijas ar īpašiem noteikumiem Pilsētбūвniecības kultūras pieminekļu teritorija Sīkragā un Košragā (TIN1). Tās noteiktas pilsētбūвniecības pieminekļiem: Košraga zvejnieku ciems, valsts aizsardzības Nr. 7447 un Sīkraga zvejnieku ciems, valsts aizsardzības Nr. 7448. TIAN sadaļā "Citi noteikumi" noteikts: *"Veidojot zemes vienības, veicot бūвniecību, vai citu saimniecisko darbību, pilsētбūвniecības pieminekļu teritorijās un to aizsargjoslu teritorijās, saglabāt un pilnveidot kultūrvēsturiskās ainavas veidojošos elementus:..."*. TIAN noteiktas īpašas prasības бūвju elementiem, t.sk. pamatiem, sienām un fasādēm, verandām un lieveņiem, jumtiem, durvīm, logiem, detaļām. Noteikts arī, ka, ja attiecībā uz TIN1 nav noteikts citādi, tad jāievēro 3.8.nodaļā noteiktās prasības. Noteikumu ieviešanai бūs pozitīva, tieša, ilgtermiņa ietekme uz pilsētбūвniecības pieminekļu saglabāšanu un aizsardzību.

Vērtējums: pozitīva, tieša, ilgtermiņa ietekme uz pilsētбūвniecības pieminekļu Košraga zvejnieku ciems, valsts aizsardzības Nr. 7447 un Sīkraga zvejnieku ciems, saglabāšanu un aizsardzību.

Spēkā esošajos novada pagastu teritorijas plāņos dažviet, it īpaši Kolkas pagastā, pietiekami plašas teritorijas, kurām ir izstrādāti un apstiprināti detālplāņi, tās ir plānotas publiskajai, sabiedriskajai un/vai darījumu objektu apbūvei, taču to ieviešana bieži vien ilgstoši nav notikusi. Ņemot vērā nākotnes attīstības virzienus, t.sk. novada Attīstības stratēģijā noteiktos stratēģiskos mērķus un prioritātes, aktuālo zemes izmantošanas pieprasījumu un faktu, ka detālplāņi ieviešana līdz šim nav uzsākta, var secināt, ka iespējams detālplāņos plānotā izmantošana nav vairs lietderīga. Tādēļ TIAN noteikts: *"Pēc šo saistošo noteikumu spēkā stāšanās apstiprināto detālplāņu īstenošana jāuzsāk divu gadu laikā, vai atbilstoši noslēgtajam administratīvajam līgumam par detālplāņa īstenošanu. Par detālplāņa īstenošanas uzsākšanu uzskatāma plānošanas un arhitektūras*

uzdevuma izsniegšana (ja tā termiņš nav beidzies) vai būvatļaujas izsniegšana.” Šādas prasības noteikšana sekmēs teritorijas attīstības uzsākšanu, ja nekustamā īpašuma īpašnieks to uzskatīs par lietderīgu un dos iespēju nākotnē pārskatīt to teritoriju (pārsvārā dabas teritoriju) izmantošanu, kurās attīstība ilgstoši netiek uzsākta. Nosacījuma ieviešanai nākotnē ir sagaidāma pozitīva, tieša, ietekme uz dabas teritoriju saglabāšanu, t.i., teritorijās, kurās detālplānojumu ieviešana netiks uzsākta, būs iespējams pārskatīt izmantošanu, saglabājot tajās dabas teritorijas, galvenokārt mežus, t.sk. mežus, kuri atbilst ES nozīmes biotopu kritērijiem.

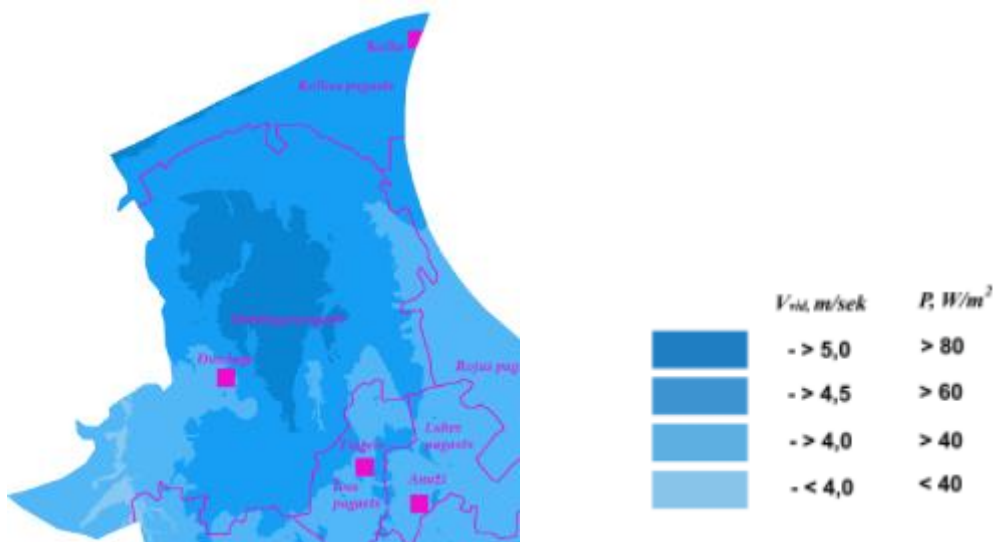
Vērtējums: pozitīva, tieša, ilgtermiņa ietekme uz racionālu dabas teritoriju saglabāšanu, nākotnē pārskatot neuzsākto detālplānojumu teritoriju izmantošanu un rodot iespēju teritorijas, kurās nav uzsākta attīstība, saglabāt kā dabas teritorijas.

TIAN noteikts, ka novada teritorijā atļauta alternatīvās elektroenerģijas ražošana, izmantojot atjaunojamos energoresursus – vēja elektrostacijas, kā arī citus veidus. Vēja elektrostaciju/parku attīstība ir saistīta ar negatīvas ietekmes veidošanos uz dabas teritorijām un bioloģisko daudzveidību, īpaši ornitofaunu.

TIAN noteikts, ka vēja elektrostaciju, kuru jauda ir lielāka par 20 kW (tai skaitā vēja parku) izvietošana atļauta lauku teritorijā Rūpnieciskās apbūves teritorijās (R), Lauksaimniecības teritorijās (L) un Tehniskās apbūves teritorijās (TA). To uztādīšana un būvniecība nav atļauta virszemes ūdensobjektu aizsargjoslās, kultūras pieminekļu aizsargjoslās un īpaši aizsargājamās dabas teritorijās. Šis nosacījums, tā ieviešanas gadījumā, novērsīs negatīvo ietekmi uz jutīgākām dabas un kultūras mantojuma teritorijām, taču, arī izvietojot vēja elektrostacijas/parkus Rūpnieciskās apbūves teritorijās (R), Lauksaimniecības teritorijās (L) vai Tehniskās apbūves teritorijās (TA), atkarībā no vietas izvēles, ir iespējama negatīva ietekme uz bioloģisko daudzveidību, it īpaši ornitofaunu.

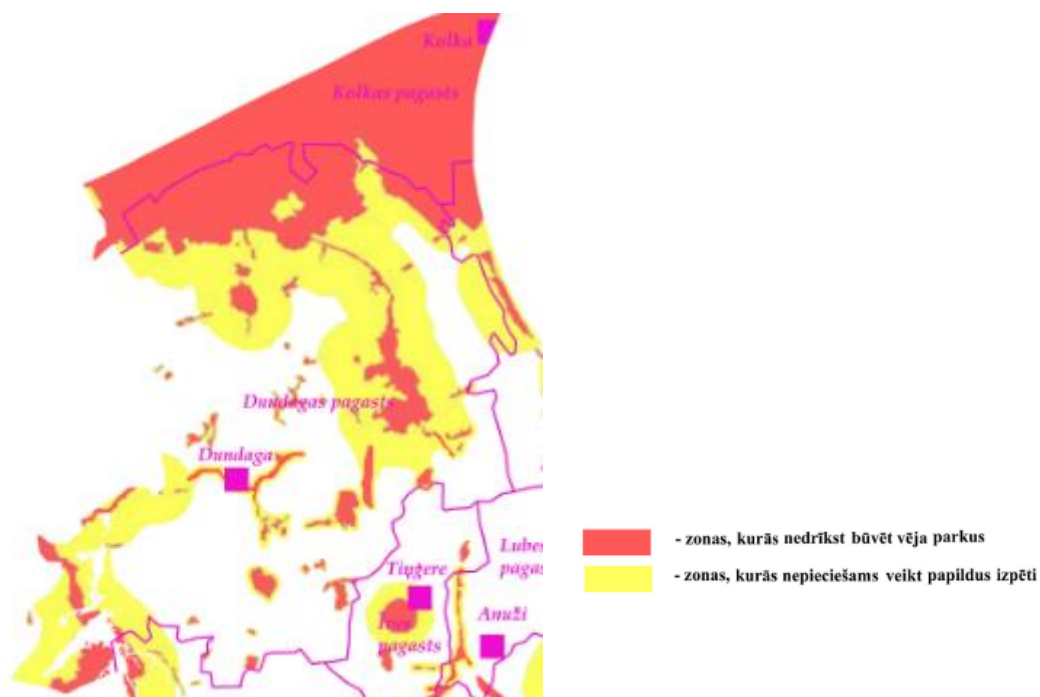
Apzinoties vēja enerģijas resursu nozīmību, pēc LR Vides ministrijas pasūtījuma 2006. gadā ir veikts „Vēja enerģētisko iekārtu attīstības zonu identifikācija un ietekmi samazinošu pasākumu novērtējums” (SIA „Vides projekti”, 2006.). Pētījuma ietvaros ir izvērtēta informācija attiecībā uz vēja vidējo ātrumu, uz migrējošajiem vai ligzdojošajiem savvaļas putniem un teritoriju piemērotību vēja elektrostaciju attīstībai, nosakot konfliktteritorijas. Pētījumā Kurzemes teritorijā izdalītas četras vēja zonas ar vidējo vēja ātrumu: >5,0 m/sek, > 4,5 m/sek, > 4,0 m/sek, < 4,0 m/s. Vēja izmantošanai neefektīva ir zona ar vēja gada vidējo ātrumu < 4 m/s. Pārējās zonas ir derīgas komerciālu un vispārēju rūpniecisku vēja parku celtniecībai, tā kā nodrošina pieņemamus projektu atmaksāšanas termiņus. Dundagas novada teritorija izvietojas visās četrās zonās (9. attēls). Taču, izvērtējot iespējamo vēja elektrostaciju parku plānošanu kompleksi saistībā ar VES ietekmi uz migrējošajiem vai ligzdojošajiem savvaļas putniem ir izdalītas potenciālās riska un konflikta zonas vēja elektrostaciju attīstībai: 1) zona, kurā nav pieļaujama VES izvietošana (ietver dažādas ornitoloģiski nozīmīgas teritorijas un objektus⁵¹, 2) zona, kurās nepieciešama papildus izvērtēšana (10. attēls).

⁵¹ Valsts un Eiropas Savienības nozīmes aizsargājamās dabas teritorijas / Natura 2000; Putniem nozīmīgās vietas (Račinskis 2004)

9. attēls Vēju kartes fragments, Dundagas novads

Avots: „Vēja enerģētisko iekārtu attīstības zonu identifikācija un ietekmi samazinošu pasākumu novērtējums”. SIA „Vides projekti”, 2006.

10. attēls Potenciālo riska un konflikta zonu kartes fragments, Dundagas novads

Avots: „Vēja enerģētisko iekārtu attīstības zonu identifikācija un ietekmi samazinošu pasākumu novērtējums”. SIA „Vides projekti”, 2006.

Dundagas novada jūras piekrastē un rietumu daļā koncentrējas ornitoloģiski nozīmīgas teritorijas (Slīteres Nacionālais parks, citas ĪADT, Baltās – Baltijas jūras putnu migrācijas ceļš), kuras ir dabas aizsardzības un vēja enerģētikas potenciāli augstākā konflikta riska zonas. Pētījumā secināts, Dundagas pagastā vislabvēlīgākais vēja parka celtniecībai ir apvidus apgabals ziemeļos virzienā no Dundagas ciema. Šeit reljefs paaugstinās līdz 90 m virs jūras līmeņa un novērojams „caurpūsto” vēju efekts no Baltijas jūras akvatorija pie Rīgas jūras līča baseina. Šajā apvidū iespējama augstas pakāpes vēja izmantošanas efektivitāte. Pārējā pagasta teritorija ir mazāk piemērota šiem mērķiem. Ievērojama

teritorijas daļa definējama kā konfliktu zona. Savukārt Kolkas pagasta teritorijā nav piemērota vēja elektrostaciju attīstībai, jo tajā atrodas Slīteres Nacionālais parks (10. attēls).

Potenciālo riska un konflikta zonu karte atspoguļo zināšanas projekta izstrādes laikā (2006.g.) un norāda tās teritorijas, kur VES plānošana nav pieļaujama vai ir stingri izvērtējama, taču nozīmīgāko bioloģiskai daudzveidībai nozīmīgu teritoriju izvietojums un to vērtība no dabas aizsardzības viedokļa nav mainījusies, tādēļ, izvēloties vietas vēja elektrostaciju/parku būvniecībai, to var ņemt vērā un izmantot arī pašlaik un turpmāk, ieviešot Plānojumu un izvērtējot būvniecības ieceres vēja elektrostaciju/parku būvniecībai.

TIAN noteikts, ka vēja elektrostaciju, kuru jauda ir lielāka par 20 kW (tai skaitā vēja parku) elektrostaciju izbūvei jāizstrādā teritorijas lokālplānojums vai detālplānojums, un tā sastāvā ietver ietekmes uz ainavu izvērtējumu. Ņemot vērā teritorijas bioloģiskās daudzveidības nozīmi no ornitoloģiskā viedokļa un iepriekšminētā pētījuma rezultātus, kur daļa Dundagas pagasta teritorijas atrodas zonā, kur vēja elektrostaciju attīstības iespējas turpmāk ir jāizvērtē (10. attēls), izskatot vēja elektrostaciju/parku būvniecības ieceres, ir jāvērtē arī ietekme bioloģisko daudzveidību, it īpaši uz ornitofaunu un putnu migrācijām. Ieteicams TIAN papildināt ar šādu nosacījumu.

Vērtējums: iespējama negatīva, tieša, ilgtermiņa ietekme, attīstot vēja elektrostacijas/parkus, ja netiek veikta pietiekama izpēte par iespējamo ietekmi uz bioloģisko daudzveidību, it īpaši ornitofaunu.

Attīstot vēja elektrostacijas/parkus, ir jāveic normatīvajos aktos noteiktās ietekmes uz vidi procedūras: ietekmes uz vidi novērtējums vai sākotnējais izvērtējums. Detālplānojumu vai lokālplānojumu izstrādes iespējami agrīnā stadijā ir jāveic vēja elektrostacijas/parku ietekmes uz vidi novērtēšana un, ja nepieciešams, jāplāno pasākumi negatīvo ietekmju novēršanai, t.sk., izskatot izvēlētas vietas maiņu.

Meži, kas aizņem novada lielākās teritorijas (6.1.1. nodaļa) iekļauti funkcionālajā zonā “Mežu teritorijas” (M), tām kā galvenos izmantošanas veidus nosakot: mežsaimnieciska izmantošana, mežs īpaši aizsargājamās dabas teritorijās, labiekārtota publiskā ārtelpa un publiskā ārtelpa bez labiekārtojuma. Papildizmantošanā ir atļauts būvēt viensētu un ar tūrismu un darījumiem saistītu apbūvi, atļauta arī derīgo izrakteņu ieguve. Apakšzonā ar indeksu M1 noteiktas īpašas prasības (noteikumi) teritorijas izmantošanai, ņemot vērā šo mežu teritoriju atrašanos piekrastes ciemos. Atšķirībā no pamatzonas, M1 teritorijās kā papildizmantošana atļauta tikai viensētu būvniecība. M1 zonā noteikts, ka “jebkura būvniecība ir pamatojama detālplānojumā.”.

Funkcionālajā zonā “Mežu teritorijas” (M) iekļauto mežu plānošanai, salīdzinot ar spēkā esošajiem pagastu teritorijas plānojumiem, kā arī esošo situāciju ir nebūtiska ietekme (nozīmīgas izmaiņas neveidosies), izņemot atsevišķas mežu teritorijas, kur zonējums ir pārskatīts un iepriekš plānotās apbūves vietā plānotas Meža teritorijas, piemēram Kolkas ciemā un tā apkārtnē (skatīt alternatīvas 7.1.1. nodaļa un 7.2.4. nodaļu).

Funkcionālās zonas “Mežu teritorijas” (M1) izdalīšana un tai īpašu noteikumu noteikšana TIAN ir vērtējami pozitīvi, jo ir vērsta uz piekrastes ciemu tradicionālās apbūves saglabāšanu.

Vērtējums: neitrāla (nebūtiska) ietekme uz vidi, plānojot mežu teritorijas funkcionālajā zonā “Mežu teritorijas” (M). Pozitīva, tieša, ilgtermiņa ietekme uz piekrastes ciemu tradicionālās apbūves saglabāšanu, plānojot mežu teritorijas funkcionālajā zonā “Mežu teritorijas” (M1).

Plānojumā veikta detalizēta Lauksaimniecības teritoriju (L) plānošana, t.sk. atsevišķas apakšzonas plānojot lai nodrošinātu ģimenes (piemājas) dārzu izmantošanu (L1), lauksaimniecības zemju izmantošanu ciemu teritorijās (L2), eksotiskā dzīvnieku parka uzturēšanu Dundagā (L3), Vīdales karjera tālāku izmantošanu (L4) un lauksaimniecības zemju izmantošanu Baltijas jūras piekrastē ciemos un tiem piegulošā teritorijā (L5).

Funkcionālajā zonā Lauksaimniecības teritoriju (L) iekļauto lauksaimniecības zemju plānošanai, salīdzinot ar spēkā esošajiem pagastu teritorijas plānojumiem, kā arī esošo situāciju ir nebūtiska ietekme (nozīmīgas izmaiņas neveidosies).

Detalizēta lauksaimniecības zemju plānošana apakšzonās, ņemot vērā konkrētu teritoriju lauksaimnieciskās izmantošanas specifiku, t.sk. piekrastes ciemos, Vīdales karjera izmantošanai, sekmēs to mērķtiecīgu izmantošanu.

Plānojumā saskaņā ar Zemes pārvaldības likumu lauksaimniecības zemēm, kuru nogabalu zemes kadastrālā vērtība ir no 45 līdz 50 ballēm, noteikta teritorija ar īpašiem noteikumiem – vietējas nozīmes lauksaimniecības teritorija (TIN6). TIA tai noteiktas prasības, kuras ir vērstas uz šo zemju kā vērtīgu lauksaimniecības zemju saglabāšanu: aizliegta to apmežošana, derīgo izrakteņu ieguve, noteikti ierobežojumi zemes vienību sadalīšanai, nosakot, ka paliekošās un jaunveidojamās vienības platība ir vismaz 5 ha.

Vērtējums: neitrāla (nebūtiska) ietekme uz vidi, funkcionālajā (pamat)zonā plānojot Lauksaimniecības teritorijas (L). Pozitīva, tieša, ilgtermiņa ietekme uz lauksaimniecības zemju plānošanu, nosakot detalizētas prasības specifiskām lauksaimnieciskās izmantošanas teritorijām un plānojot kadastrāli vērtīgu zemju saglabāšanu.

Plānojumā nelielās teritorijas, ciemos plānotas Dabas un apstādījumu teritorijas (DA), lai nodrošinātu rekreācijas, sporta, tūrisma, kvalitatīvas dabas un kultūrvides u.tml. funkciju īstenošanu dabas vai daļēji pārveidotās dabas teritorijās, ietverot ar attiecīgo funkciju saistītās ēkas un inženierbūves. Papildus, izvērtējot konkrētu teritoriju nozīmību publiskās ārtelpas veidošanā un to specifiku, Plānojumā Dabas un apstādījumu teritorijām (DA) izdalītas vēl trīs apakšzonas: DA1 zona noteikta zona, lai nodrošinātu jūras piekrastes saglabāšanu jūras aizsargjoslā sauszemes daļā, DA2 – kapsētu teritorijas, bet DA3 ir noteikta, lai nodrošinātu kvalitatīvas dabas un kultūrvides u.tml. funkciju īstenošanu Baltijas jūras piekrastes ciemos (piemēram, Kolkā). Skatīt arī alternatīvas (7.1. nodaļa un 7.2.4. nodaļa). Detalizēta Dabas un apstādījumu teritoriju plānošana, uzturēšana, labiekārtošana un attīstība sekmēs novada apdzīvoto vietu publiskās telpas attīstību, ievērojot arī jūras piekrastes ciemu specifiku, piemēram, DA1 zonai noteikts, ka "jebkura būvniecība ir pamatojama detālplānojumā".

Vērtējums: pozitīva, tieša, ilgtermiņa ietekme uz publiskās telpas attīstību novada apdzīvotajās vietās, tostarp, piekrastes ciemos, detalizēti plānojot Dabas un apstādījumu teritorijas. Lokāla ietekme – novada apdzīvotajās vietās.

7.2.4. Alternatīvu salīdzinājums

Plānojuma alternatīvas ir izvērtētas un to salīdzināšana veikta plānošana procesā. Plānojuma publiskās apspriešanas redakcijā ir iekļauta viena izvēlēta alternatīva. Alternatīvu, kas aprakstītas 7.1. nodaļā, salīdzinājums un ieteikumi to ieviešanai ir šādi:

1) Rūpnieciskās apbūves teritoriju plānošana

Galvenā izmantošanas veida “smagās rūpniecības un pirmapstrādes uzņēmumu apbūve” iekļaušana Rūpnieciskās apbūves teritoriju atļautajā izmantošanā radītu būtisku negatīvu ietekmi uz vidi (sagaidāmie ietekmes veidi – atkarībā no rūpnieciskās ražošanas darbības veida – gaisa piesārņojums, troksnis, smakas un citi piesārņojuma veidi) gadījumā, ja šādi objekti konkrētajās teritorijas attīstītos.

2.alternatīvas ieviešanas gadījumā, izslēdzot Rūpnieciskās apbūves teritorijās no galvenās izmantošanas smagās rūpniecības un pirmapstrādes uzņēmumu apbūvi, būtiska negatīva ietekme uz vidi neveidotos. Arī vieglās rūpniecības uzņēmumu apbūve, kura ir plānota Plānojuma 2. alternatīvā, atkarībā no ražošanas objekta darbības veida rada piesārņojumu, taču nav sagaidāms, ka tā būs būtiska ietekme. To nosaka arī Ministru kabineta noteikumos Nr.240 iekļautā vieglās rūpniecības uzņēmumu apbūves definīcija. 2. alternatīvas ieviešana sekmēs labas dzīves vides kvalitātes saglabāšanu novadā, priekšnoteikumus dabas mantojuma saglabāšanai, kas atbilst novada Attīstības stratēģijā noteikto stratēģisko mērķu SM2 *Atpazīstamība* un SM4 *Dzīves vide* pamatnostādnēm.

Ieviešanai tiek rekomendēta 2.alternatīva.

2) Jauktas centra apbūves teritoriju plānošana

2.alternatīva atšķiras no pirmās ar to, ka, plānojot Jaukta centra apbūves teritorijas piekrastes ciemos, tajā papildizmantošanā netiek plānota “vieglās rūpniecības uzņēmumu apbūve”. Kaut arī vieglās rūpniecības uzņēmumu apbūve nerada būtisku vides piesārņojumu, šī izmantošanas veida izslēgšana no papildizmantošanas 2. alternatīvā atšķirībā no 1. alternatīvas novērsīs papildus slodzi un vides piesārņojumu piekrastes ciemos Slīteres Nacionālajā parkā (Natura 2000 teritorija).

Ieviešanai tiek rekomendēta 2. alternatīva.

3) Rūpnieciskās apbūves teritoriju Dundagā Brīvības ielā/autocelš V1368 plānošana par Tehniskās apbūves teritorijām.

Plānojuma 2. alternatīva, nosakot Tehniskās apbūves teritorijas pēc faktiskās izmantošanas) radīs salīdzinoši mazāku ietekmi uz vidi nekā, ja teritorijā attīstītos Rūpnieciskās apbūves teritorija (kaut arī tajā nav atļauta smagās rūpniecības un pirmapstrādes uzņēmumu apbūve), kas plānota 1. alternatīvā.

Ieviešanai tiek rekomendēta 2. alternatīva.

4) Teritorijas daļas Dundagā Parka ielā plānošanā

1. alternatīvā apbūvei plānota plašāka teritorija, kas atrodas blakus Pāces upei un Dundagas, 2. alternatīvā apbūves teritorija samazināta, pie upes plānojot Dabas un apstādījumu teritoriju. Jaukta centra apbūves teritorijas attīstība 2.alternatīvā pieļauj plašu izmantošanas spektra objektu attīstību, t.sk. vieglās rūpniecības uzņēmumu apbūvi papildizmantošanā, taču šiem plānotajiem objektiem nav sagaidāma būtiska negatīva ietekme uz vidi. Savukārt 1.alternatīvas attīstība, ja tajā plānotā mazstāvu apbūves teritorijas attīstība pēc kuras pašvaldībā nav pieprasījuma, nav lietderīga.

Ieviešanai tiek rekomendēta 2. alternatīva.

5) Jauktas sabiedriskas nozīmes/darījumu teritorijas (SD) Kolkā plānošana par Mežu teritoriju

Teritorijā saskaņā ar DAP dabas datu pārvaldības sistēmas “Ozols” datiem atrodas ES nozīmes biotops 2180 Mežainas piejūras kāpas, teritorija nav apbūvēta, turpmākajā novada attīstībā, ņemot vērā Attīstības stratēģijas pamatnostādnes, nav nepieciešams attīstīt plašas teritorijas ar darījumu un/vai sabiedriskajām funkcijām. Tādēļ 1. alternatīvas attīstība nav lietderīga. Neapbūvējot teritoriju (2. alternatīva) tiks saglabāts ES nozīmes biotops 2180 Mežainas piejūras kāpas.

Ieviešanai tiek rekomendēta 2. alternatīva.

6) Rūpnieciskās apbūves, Transporta infrastruktūras zvejnieku vajadzībām un dabas teritoriju plānošana Kolkā

Saglabājot 1. alternatīvas risinājumus plašākas teritorijas tiek plānotas apbūvei, dabas teritoriju īpatsvars ir mazāks. 2. alternatīvā tiek ņemtas vērā vietējo piekrastes zvejnieku saimnieciskās darbības vajadzības un šim nolūkam plānota Tehniskās apbūves teritorija, atbilstoši faktiskajai lietošanai pārskatot rūpnieciskajai apbūvei nepieciešamo teritoriju. Vienlaikus, izvērtējot šīs teritorijas, ir rasta iespēja noteikt Dabas un apstādījumu joslas piekrastē, kā arī saglabāt un, salīdzinot ar 1. alternatīvu, paplašināt dabas teritoriju un tai pēc faktiskās izmantošanas noteikt funkcionālo zonu Mežu teritorija. 2. alternatīvas ieviešanai ir pozitīva ietekme uz vietējo zvejnieku darbību (sociālais aspekts), kā arī lokāli – Kolkas ciema mēroga uz dabas teritoriju attīstību un saglabāšanu.

Ieviešanai tiek rekomendēta 2. alternatīva.

7) Teritorijas plānošana Dundagā starp Brīvības ielu, Talsu ielu un Upes ielu

Saglabājot līdzšinējo zonējumu un plānojot Rūpnieciskās apbūves teritorijas 1. alternatīvā, no tām kā galveno izmantošanas veidu izslēdzot “smagās rūpniecības un pirmapstrādes uzņēmumu apbūvi”, nav sagaidāma būtiska negatīva ietekme uz vidi, tomēr šajā zonā, attīstoties vieglās rūpniecības apbūves objektiem galvenajā izmantošanā, lokāli, īslaicīgi var rasties traucējumi (t.sk. nebūtisks vides piesārņojums – troksnis, gaisa piesārņojums, smakas u.c.) iedzīvotājiem dzīvojamā apbūvē. Tādēļ 2. alternatīvā ir pozitīvi vērtējama Lauksaimniecības teritoriju kā buferzonu plānošana blakus dzīvojamās apbūves teritorijām, kā arī Jaukta centra apbūves teritoriju plānošana lielākajā daļā teritorijas, vieglās ražošanas apbūves attīstību plānojot papildizmantošanā, kur vieglās rūpniecības objektu īpatsvars un līdz ar to arī ietekme uz apkārtējo vidi būs zemāka. 2.alternatīvai ir sagaidāma pozitīva ietekme uz dabas teritoriju attīstību, jo tajā ir Dabas un apstādījumu teritorija Talsu ielas malā ir paplašināta, samazinot apbūvei plānotās teritorijas.

Kopumā 2. alternatīvā uz teritorijas racionālu izmantošanu pozitīvi ir vērtējama Rūpnieciskās apbūves teritorijas nepieciešamības izvērtēšana, ņemot vērā faktisko situāciju un pieprasījumu pēc ražošanas objektu teritorijām.

Ieviešanai tiek rekomendēta 2. alternatīva.

8) Dabas un apstādījumu teritorijas plānošana Talsu ielā,

Publiskās apbūves teritorijā, kur atrodas bērnu dārzs, plānojot Dabas un apstādījumu teritoriju robežjoslā gar Talsu ielu, tiek noteikta jauna Dabas un apstādījumu teritorija Dundagas ciemā un radīta buferjosla starp bērnu dārza teritoriju un ielu. Šiem aspektiem 2. alternatīvā ir pozitīva ietekme uz dabas teritoriju attīstību, kā arī pilsētvides kvalitātes uzlabošanu bērnu dārza apkārtnē. Ietekme – lokāla. 1.alternatīvai, salīdzinot ar 2. alternatīvu, ir negatīva šīs alternatīvas vides aspektiem.

Ieviešanai tiek rekomendēta 2. alternatīva.

7.2.5. Ietekmju mijiedarbības, summārās ietekmes

Plānojuma ieviešanas laikā ietekmju mijiedarbības galvenokārt var izpausties tieši vietās, kur Ražošanas apbūves teritoriju (R, R1) un Jaukta centra apbūves teritoriju (JC) atrodas blakus transporta infrastruktūrai. Kaut arī Ražošanas apbūves teritoriju (R, R1) un Jaukta centra apbūves teritorijās ir plānota tikai vieglās rūpniecības uzņēmumu apbūves objektu attīstība, to radītais piesārņojums var savstarpēji mijiedarboties ar autotransporta radītajām ietekmēm (izmeši atmosfēras gaisā – slāpekļa

dioksīdi, daļiņas un citi, vides troksnis u.c.). Tā kā ir plānota vieglās rūpniecības uzņēmumu apbūves objektu attīstība, kas nerada būtisku ietekmi uz vidi, un transporta intensitātes novada ceļos nav augsta, tad nav sagaidāms, ka šīs mijiedarbības neradīs normatīvajos aktos noteikto gaisa kvalitātes robežlielumu pārsniegumus, ietekmes būs lokālas, visticamāk neitrālas – nebūtiskas.

Plānojuma ieviešanā būvdarbu laikā veidosies īstermiņa ietekmes, kas saistītas galvenokārt ar gaisa kvalitātes izmaiņām (izmeši: slāpekļa dioksīdi, daļiņas un citi), vides troksni, smakām, atkritumu veidošanos un var mijiedarboties summējoties ar citām blakus esošo objektu radītajām ietekmēm (ražošanas objekti, transporta objekti). Būvdarbos radītās ietekmes ir jānovērš, plānojot pasākumus būvdarbu organizācijai.

Jaukta centra apbūves teritoriju (JC1) ietekme, nosakot un ieviešot speciālas prasības, izslēdzot no papildizmantošanas vieglās rūpniecības uzņēmumu apbūves objektu attīstību Baltijas jūras piekrastes ciemos (Mazirbē, Pitragā un Sīkragā), ietekmēs un mijiedarbosies uz dabas un kultūras mantojumu šajos piekrastes ciemos, neradot papildus slodzi, ko rada vides piesārņojums (gaisa piesārņojums, troksnis, smakas utml.). Pozitīva, netieša, ilgtermiņa ietekme.

Dundagas novada jaunā teritorijas plānojuma ieviešanas vispārējā ietekme ir pozitīva, tieša ilgtermiņa ietekme uz novada attīstību, jo ir izstrādāts vienots plānojums visām novada administratīvajām vienībām un plānojums nodrošina novada iekļaušanos valstī normatīvajos aktos noteiktajā plānošanas sistēmā, vienlaikus radot priekšnosacījumus Attīstības stratēģijā noteikto stratēģisko mērķu un ilgtermiņa prioritāšu ieviešanai. Plānojuma izstrādē ievērots pēctecības princips.

Dundagas novada teritorijas plānojuma ieviešanai ir sagaidāma pozitīva, tieša, ilgtermiņa ietekme uz vides kvalitātes saglabāšanu un uzlabošanu, dabas un kultūras mantojumu, kā arī Baltijas jūras un Rīgas jūras līča un piekrastes aizsardzību, jo:

- 1) novadā nav plānotas jaunu rūpnieciskās apbūves teritorijas, smagās rūpniecības un pirmapstrādes uzņēmumu apbūves attīstība, noteiktas speciālas prasības diferencēti plānojot vieglās rūpniecības uzņēmumu apbūves objektu attīstību, izslēdzot to attīstības iespējas piekrastes ciemos Mazirbē, Pitragā un Sīkragā, TIAN noteiktas prasības augsnes, grunts vai pazemes ūdeņu (gruntsūdeņu) aizsardzībai, aizsardzībai pret paaugstinātu troksni;
- 2) plānotas alternatīvo energoapgādes objektu attīstība novadā, ierobežojot vidi piesārņojošu kurināmā veidu izmantošanu elektroenerģijas ražošanā. kā ogles, dabas gāzi, dīzeļdegvielu, mazutu un citus naftas produktus;
- 3) Plānojumā izdalīta teritorija Ziemeļkurzemes piekrastes tradicionālās apbūves saglabāšanai, tajā nosakot speciālas prasības piekrastes dabas un kultūras mantojuma aizsardzībai;
- 4) Plānojumā ir noteikta teritorija ar īpašām prasībām pilsētībūvniecības pieminekļu Košraga zvejnieku ciems, valsts aizsardzības Nr. 7447 un Sīkraga zvejnieku ciems, saglabāšanai un aizsardzībai;
- 5) Atbilstoši normatīvo aktu prasībām noteikta Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes aizsargjoslas, t.sk. krasta kāpu aizsargjosla piekrastes ciemos.

Negatīva ietekme uz iedzīvotāju dzīves vides kvalitāti iespējama, attīstoties vēja elektrostacijām/parkiem to dzīves vietu tuvumā. To attīstība var negatīvi ietekmēt bioloģisko daudzveidību, it īpaši ornitofaunu. Lai novērstu iespējamās negatīvās ietekmes, ir jāveic normatīvajos aktos noteiktās ietekmes uz vidi procedūras: ietekmes uz vidi novērtējums vai sākotnējais izvērtējums, plānojot pasākumus negatīvas ietekmes mazināšanai. Detālpilānojumu vai lokālpilānojumu izstrādes iespējami agrīnā stadijā ir jāveic vēja elektrostacijas/parku ietekmes uz vidi novērtēšana un, ja nepieciešams, jāplāno pasākumi negatīvo ietekmju novēršanai, t.sk., izskatot izvēlētās vietas maiņu.

8. RISINĀJUMI IESPĒJAMĀS IETEKMES UZ VIDI SAMAZINĀŠANAI

Vērtējot iespējamās būtiskās ietekmes uz vidi un iespējas tās samazināt, tiek pieņemts, ka īstenojot teritorijas plānojumā atļautās darbības tiks ievēroti vides aizsardzības, tostarp arī dabas aizsardzības normatīvajos aktos iekļautās prasības, kā arī Plānojuma TIAN nosacījumi, t.sk. inženiertehniskie un organizatoriskie pasākumi būtisko negatīvo ietekmju mazināšanai.

Plānojuma iespējamās negatīvās ietekmes uz vidi mazināšanai Vides pārskatā tiek ieteikti šādi pasākumi iespējamās negatīvās ietekmes mazināšanai vai novēršanai: 1) plānoto darbību ietekmes uz vidi novērtējuma pasākumi, 2) vēja elektrostacijas/parku ietekmes uz vidi novērtēšana plānošanas stadijā.

Plānoto darbību ietekmes uz vidi novērtējuma pasākumi

Attiecībā uz ietekmi uz vidi realizējamos pasākumus var iedalīt trīs kategorijās:

1. Darbības, kurām saskaņā ar normatīvo aktu prasībām ir nepieciešams veikt ietekmes uz vidi vai ietekmes uz NATURA 2000 teritoriju novērtējumu

Pēc Plānojuma un šī vides pārskata sagatavošanas laikā pieejamās informācijas un tās detalizācijas pakāpes, atbilstoši LR likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 1.pielikuma „Objekti, kuru ietekmes novērtējums ir nepieciešams” nosacījumiem ietekmes uz vidi novērtējums būs jāveic vēja elektrostaciju būvniecībai, ja to: 1) skaits ir 15 elektrostaciju un vairāk, 2) kopējā jauda ir 15 megavatu un vairāk.

1. pielikumā ir iekļauta arī darbība “25. Derīgo izrakteņu ieguve 25 hektāru vai lielākā platībā vai kūdras ieguve 150 hektāru vai lielākā platībā.” Gadījumā, ja ieguve tiek plānota šādās platībās, tad arī ir jāveic ietekmes uz vidi novērtējums. Plānojuma izstrādes laikā nav informācijas par šāda mēroga derīgo izrakteņu ieguves attīstību, bet tā nav izslēdzama nākotnē.

SIVN procesā nav identificēti Plānojuma risinājumi, kuriem ir veicams ietekmes uz NATURA 2000 teritoriju novērtējums, taču tas var tik piemērots sākotnējā izvērtējuma rezultātā.

2. Darbības, kurām saskaņā ar spēkā esošo likumdošanu ir nepieciešams veikt ietekmes uz vides sākotnējo izvērtējumu

Atbilstoši likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 2.pielikumā „Darbības, kurām nepieciešams sākotnējais izvērtējums” noteiktajam, ietekmes uz vidi sākotnējais izvērtējums var tikt piemērots derīgo izrakteņu ieguvei, ja ieguves laukums vai summārās smilts ieguves platības pārsniedz 5 ha, kūdras ieguves – 25 ha.

Sākotnējais izvērtējums ir jāveic vēja elektrostaciju būvniecībai, ja: a) to skaits ir 5 elektrostacijas un vairāk, b) to jauda ir 5 megavati un vairāk, c) tā paredzēta tuvāk nekā 500 metru attālumā no dzīvojamām mājām, izņemot gadījumus, kad vēja elektrostacija paredzēta dzīvojamās mājas elektroapgādei un tās jauda ir 20 kilovatu un vairāk, d) būves augstums pārsniedz 30 metrus un tā paredzēta īpaši aizsargājamā dabas teritorijā vai tuvāk nekā 1 kilometra attālumā no īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, izņemot dabas pieminekļu — aizsargājamu akmeņu (dižakmeņu) un aizsargājamu koku (dižkoku) — teritoriju, vai no īpaši aizsargājamo putnu sugu aizsardzībai izveidota mikrolieguma.

Likuma 2. pielikumam var atbilst arī rūpniecisko objektu darbību veidi, kas ir plānoti Rūpnieciskajā apbūvē kā galvenā izmantošana, un vieglās rūpniecības objektu darbību veidi,

kas kā papildizmantošana ir plānota Jaukta centra apbūves (JC4) un Lauksaimniecības (L1) teritorijās, piemēram, pārtikas rūpniecības jomā, kā arī citās.

Šajā gadījumā līdztekus būtisko ietekmju izvērtējumam ir nozīmīgi, ka sabiedrība tiek informēta par plānotajiem pasākumiem un būvniecības iecerēm.

3. Darbības, kurām saskaņā ar spēkā esošo likumdošanu ir nepieciešams saņemt nosacījumus no vides institūcijām (no Valsts vides dienesta reģionālās vides pārvaldes, Veselība inspekcijas un Dabas aizsardzības pārvaldes)

Darbības, kuru veikšanai nepieciešami tehniskie noteikumi nosaka 2015.gada 27. janvāra Ministru kabineta noteikumi Nr.30. Tehniskajos noteikumos VVD reģionālā vides pārvalde (Dundagas novadā VVD Ventspils RVP) nosaka vides aizsardzības prasības, kuras jāņem vērā būvprojektu izstrādē un skaņošanā. Tehnisko noteikumu izstrādes procesā darbībām ĪADT vispārējos aizsardzības un izmantošanas noteikumos noteiktajos gadījumos, kā arī, ja ir sagaidāma ietekme uz ES nozīmes biotopiem vai īpaši aizsargājamām sugām, tehnisko noteikumu sagatavošanai Dabas aizsardzības pārvalde VVD sniedz atzinumu par tehniskajos noteikumos ietveramajiem nosacījumiem.

Sabiedrība tiek informēta par plānotajiem būvobjektiem, kuriem ir izsniegti tehniskie noteikumi projektēšanai, informāciju ievietojot VVD mājas lapā.

Veselības inspekcijas sniedz nosacījumus projektēšanai un normatīvajos aktos noteiktajos gadījumos novērtē būvprojekta un objekta atbilstību higiēnas prasībām, kā arī izvērtē ķīmisko vielu riskus cilvēka veselībai.

Vēja elektrostacijas/parku ietekmes uz vidi novērtēšana plānošanas stadijā

Lai novērstu vēja elektrostaciju, it īpaši vēja elektrostaciju, kuru jauda ir lielāka par 20 kW (tai skaitā vēja parku), būvniecības iespējamās negatīvas ietekmes uz vidi: vides trokšņa, elektromagnētiskais starojums, vibrācijas, blakus esošo teritoriju noēnošanu, rotora spārnu radīto zibēšanas efektu saulainā laikā, bīstamību rotora spārnu aplidošanas laikā, kā arī bioloģisko daudzveidību (ornitofaunu), detālplānojumu vai lokālplānojumu izstrādes iespējami agrīnā stadijā ir jāveic vēja elektrostacijas/parku ietekmes uz vidi novērtēšana un, ja nepieciešams, jāplāno pasākumi negatīvo ietekmju novēršanai, t.sk., izskatot izvēlētās vietas maiņu.

9. IESPĒJAMIE KOMPENSĒŠANAS PASĀKUMI

Saskaņā ar likuma „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām” 43.pantu „paredzēto darbību atļauj veikt vai plānošanas dokumentu īstenot, ja tas negatīvi neietekmē Eiropas nozīmes aizsargājamās dabas teritorijas (*NATURA 2000*) ekoloģiskās funkcijas, integritāti un nav pretrunā ar tās izveidošanas un aizsardzības mērķiem. Ja paredzētā darbība vai plānošanas dokumenta īstenošana negatīvi ietekmē Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (*NATURA 2000*), darbību atļauj veikt vai dokumentu īstenot tikai tādos gadījumos, kad tas ir vienīgais risinājums nozīmīgu sabiedrības sociālo vai ekonomisko interešu apmierināšanai un tajā ir ietverti kompensējoši pasākumi Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (*NATURA 2000*) tīklam”.

Dundagas novada teritorijas plānojums, pieņemot, ka tā ieviešanā tiks ievērotas dabas aizsardzības jomas normatīvo aktu prasības, t.sk. attiecībā uz Slīteres Nacionālo parku un citām novada ĪADT neparedz tādus risinājumus un rīcības, kuru rezultātā tiktu tiešā veidā negatīvi ietekmētas īpaši aizsargājamās dabas teritorijas (*NATURA 2000*).

Teritorijas plānojums ir izstrādāts, ņemot vērā starptautiskos un nacionālos vides mērķus, vides aizsardzības normatīvos aktus. Līdz ar to specifiski dabai nodarīto kaitējumu kompensēšanas pasākumi šajā SIVN procesā nav identificēti un netiek ierosināti.

Taču, ja Teritorijas plānojuma ieviešanas gaitā tiek konstatēta kādas no Teritorijas plānojumā paredzētajām darbībām negatīva ietekme uz Eiropas nozīmes aizsargājamām dabas teritorijām *NATURA 2000*, tad atbilstoši Ministru kabineta 2006. gada 18. jūlija noteikumu Nr. 594 “Noteikumi par kritērijiem, pēc kuriem nosakāmi kompensējošie pasākumi Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (*NATURA 2000*) tīklam, to piemērošanas kārtību un prasībām ilgtermiņa monitoringa plāna izstrādei un ieviešanai” 5. punkta nosacījumiem, gadījumos, ja ir konstatēta negatīva ietekme uz *NATURA 2000* teritoriju paredzētās darbības ierosinātais piemēro vismaz vienu no šādiem kompensējošiem pasākumiem:

- 1) paredzētās darbības vai plānošanas dokumenta ietekmētās *NATURA 2000* teritorijas daļas aizstāšana ar tiešā tuvumā (blakus) esošu teritorijas daļu, kas pēc ekoloģiskajiem parametriem ir līdzvērtīga ietekmētajai *NATURA 2000* teritorijai;
- 2) jaunas *NATURA 2000* teritorijas izveidošana, kas atbilst paredzētās darbības vai plānošanas dokumenta ietekmētās *NATURA 2000* teritorijas daļai un ietekmētās sugas vai biotopa ekoloģiskajiem parametriem, citur Latvijas teritorijā;
- 3) sugas vai biotopa atjaunošanas pasākumi, kas nodrošina paredzētās darbības vai plānošanas dokumenta ietekmētās sugas vai biotopa saglabāšanu līdzvērtīgā apjomā (īpatņu vai atradņu skaits, biotopa platība), esošajās *NATURA 2000* teritorijās.

10. PLĀNOŠANAS DOKUMENTA IESPĒJAMĀS BŪTISKĀS PĀRROBEŽU IETEKMES VĒRTĒJUMS

Dundagas novads atrodas pie Baltijas jūras. Tādēļ novada teritorijas plānojuma ieviešanai varbūt pārrobežu ietekme par cik tā ietekmē Baltijas jūru. Tā var izpausties kā novada ietekme uz jūras ūdeņu kvalitāti. Taču atbilstoši šajā vides pārskatā ietvertajam vērtējumam, novada radītā ietekme uz jūras , t.sk. piekrastes ūdeņu VŪO ir nebūtiska, tad Plānojums neradīs būtisku pārrobežu ietekmi.

11. VIDES MONITORINGS UN PAREDZĒTIE PASĀKUMI PLĀNOŠANAS DOKUMENTA ĪSTENOŠANAS MONITORINGA NODROŠINĀŠANAI

Teritorijas plānošanas dokumentu īstenošanas monitoringa nepieciešamību nosaka MK noteikumi Nr.157. „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums”. Monitorings ir instruments, lai konstatētu teritorijas plānojuma īstenošanas tiešo vai netiešo ietekmi uz vidi, lai operatīvi reaģētu un novērstu kādu pasākumu ieviešanas negatīvas sekas, un, ja nepieciešams, veiktu grozījumus teritorijas plānojumā.

Vides monitoringa mērķis ir iegūt informāciju par vides stāvokli.

Plānošanas dokumenta īstenošanas monitoringam izmanto valsts statistikas datus, informāciju, kas iegūta veicot vides monitoringu, kā arī citu pieejamo informāciju.

Monitoringa ziņojums jāsastāda un atzinumā par vides pārskatu noteiktajā termiņā jāiesniedz Vides pārraudzības valsts birojā. Monitoringa ziņojumā apkopo pieejamo informāciju un ietver vismaz ar plānošanas dokumenta īstenošanu saistīto vides stāvokļa izmaiņu un to tendenču raksturojumu.

Dundagas novada domes uzdevumos ietilpst teritorijas plānojumā noteikto pasākumu izpildes kontrole, korekcijas un jaunu uzdevumu izvirzīšana atbilstoši izvirzītajiem attīstības mērķiem.

Likums „Par vides aizsardzību” definē, ka vides monitorings ir sistemātiski vides stāvokļa un piesārņojuma emisiju vai populāciju un sugu novērojumi, mērījumi un aprēķini, kas nepieciešami vides stāvokļa vērtējumam, vides politikas izstrādāšanai un vides un dabas aizsardzības pasākumu plānošanai, kā arī to efektivitātes kontrolei. Vides nacionālā monitoringa kontrole paredz novērojumus, lai konstatētu gaisa un ūdens kvalitātes izmaiņas, dabas resursu izmaiņu tendences, kā arī saglabātu mūsu teritorijai raksturīgās ainavas, augu un dzīvnieku sugas, un to veido 5 daļas: gaisa un klimata pārmaiņu monitoringa daļa, ūdeņu monitoringa daļa, bioloģiskās daudzveidības monitoringa daļa, sauszemes vides un tās komponentu monitoringa daļa un ģeoloģisko procesu monitoringa daļa.

Vides monitoringa programma ir apstiprināta ar Vides ministra 2015.gada 26. februāra rīkojumu nr.67 „Par Vides monitoringa programmu” un Vides ministra 2015.gada 24. novembra rīkojums Nr.344 "Par grozījumiem 2015.gada 26.februāra rīkojumā Nr.67 "Par Vides monitoringa programmu"".

Programmā noteikts Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas padotībā esošo iestāžu – VSIA „Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs”, Dabas aizsardzības pārvalde, Latvijas Hidroekoloģijas institūts un Vides valsts dienesta Radiācijas drošības centrs – veiktā un organizētā monitoringa tīkls, parametri, regularitāte un izmantojamās metodes.

Vides monitoringa programma iedalīta četrās programmās:

1. Gaisa monitoringa programma;
2. Ūdeņu monitoringa programma;
3. Zemes monitoringa programma;
4. Bioloģiskās daudzveidības monitoringa programma.

Vides monitoringa programmas galvenais uzdevums ir radīt tādu monitoringa informācijas sistēmas struktūru, lai tiktu nodrošināta:

- LR normatīvajos aktos noteikto prasību izpilde;
- ES direktīvu, kā valsts politiskās prioritātes, prasību izpilde;
- Starptautisko konvenciju, kurām Latvija ir pievienojusies, prasību izpilde.

Plānojuma ieviešanas monitoringa ziņojumam būs izmantojami:

- 1) Ūdeņu monitoringa programmā iekļauto novada virszemes ŪO ekoloģiskās un ķīmiskās kvalitātes, kā arī pazemes ŪO kvantitatīvā stāvokļa un ķīmiskās kvalitātes informācija;
- 2) Bioloģiskās daudzveidības monitoringa programmā iekļauto novada ĪADT- *Natura 2000* teritoriju monitoringa informācija;
- 3) Veselības inspekcijas veiktā peldvietas Kolkā monitoringa dati.

Lai gūtu priekšstatu par teritorijas plānojuma īstenošanas ietekmi uz dabas teritorijām un vides kvalitāti, pašvaldībai uzsākot jaunā plānojuma ieviešanas periodu, ir ieteicams izstrādāt monitoringa programmu, kurā tiek iekļauti vides indikatori, kuri atspoguļotu teritorijas plānojuma ieviešanas sagaidāmo ietekmi uz vidi, tajā papildus valsts monitoringa programmā ietvertajiem objektiem un rādītājiem, apkopojot vai, ja nepieciešams, veicot monitoringu vai izpēti, iekļaujot Tajā izmantojami gan valsts vides monitoringa ietvaros iegūtie dati, gan arī ir jānodrošina tikai pašvaldības teritorijas specifiskajiem attīstības virzieniem atbilstošu novērojumu veikšana, izpēte un datu iegūšana. Ieteicamie rādītāji attīstības priekšlikumu ieviešanas vietās ir šādu informāciju:

- 1) Vides kvalitātes izmaiņas piesārņotajās un potenciāli piesārņotajās vietās: parametri nosakāmi atbilstoši šajās vietās konstatētā vides piesārņojuma rādītājiem: naftas produkti, ražošanas atkritumu daudzums, biogēnās vielas (slāpekļa un fosfora savienojumi) un citi (precīzi nosakāmi veicot piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu izpēti);
- 2) Iekšzemes peldūdeņu ūdeņu kvalitātes dati;
- 3) Vides kvalitātes izmaiņas jaunu ražošanas objektu attīstības vai esošo paplašināšanās gadījumā: monitoringa parametri saskaņā ar operatoriem noteikto (atļaujās vai apliecinājumos) monitoringu, nepieciešamības gadījumā informāciju papildinot ar trokšņa līmeņa, gaisu (NO_2 , NO_x , PM_{10} , $\text{PM}_{2,5}$ u.c. rādītāji – pēc vajadzības), augsni vai grunti piesārņojošo vielu (smagie metāli, naftas produkti) vai smaku monitoringa datiem.
- 4) sabiedrības iesaistes un līdzdalības līmenis, piemēram, sabiedrības līdzdalības līmeņa izmaiņu vērtējumu vides sakopšanas pasākumos, dalītā atkritumu vākšanā, vides izglītības pasākumos un citos.

Monitoringa programmas izstrādei pašvaldībai ir ieteicams izveidot darba grupu, tās satura sagatavošanā - konsultēties un sadarboties ar Dabas aizsardzības pārvaldi, VVD Ventpils reģionālo vides pārvaldi, Veselības inspekciju, kā arī izmantot Vides pārraudzības valsts biroja informatīvo materiālu par plānošanas dokumentu realizācijas ietekmes novērtējumu (monitoringu), kurš pieejams Biroja mājas lapā <http://www.vpvb.gov.lv/lv/strategiskais-ivn/monitorings>. Programmas izstrādes gaitā ieteicams savlaicīgi apzināt datu ieguves finansējuma avotus, iespēju robežās izmantot pieejamos datus (vides valsts monitoringa programma, operatoru monitorings, dažādos projektos vai pētījumos iegūstamie dati ieviesto pasākumu efektivitātes novērtēšanai - pirms un pēc pasākuma ieviešanas, un citi).

12. KOPSAVILKUMS

Vides pārskats ir sagatavots Dundagas novada teritorijas plānojuma (turpmāk tekstā - Plānojums) 1. redakcijai. Plānojums izstrādāts Dundagas novada administratīvajai teritorijai saskaņā ar Dundagas novada domes 25.02.2016. lēmumu (protokols nr. 3, 17. §) "Par Dundagas novada teritorijas plānojuma izstrādes uzsākšanu un Dundagas novada domes 2019. gada 24. oktobra sēdes lēmumu Nr.21 (protokols Nr.14) "Par Dundagas novada teritorijas plānojuma izstrādes turpināšanu un darba uzdevuma apstiprināšanu".

Teritorijas plānojuma 1.redakcija un stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma (turpmāk – SIVN) vides pārskata projekts ir nodots publiskajai apspriešanai saskaņā ar Dundagas novada domes 2020. gada 28.maija sēdes lēmumu Nr116 "Par Dundagas novada teritorijas plānojuma 1.0 redakcijas un Vides pārskata nodošanu publiskajai apspriešanai" (protokols Nr.8, 19.§).

Teritorijas plānojuma mērķis ir izstrādāt vienotu visa novada teritorijas plānojumu, integrējot dažādos laikos un pēc atšķirīgām pieejām izstrādātos teritorijas plānojumus un nodrošinot Teritorijas plānojuma atbilstību aktuālajiem normatīvajiem aktiem – 2011. gadā apstiprinātajam Teritorijas attīstības plānošanas likumam, Ministru kabineta 2014. gada 14. oktobra noteikumiem Nr. 628 "Noteikumi par pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem" un Ministru kabineta 2013.gada 30.aprīļa noteikumiem Nr. 240 "Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi".

Teritorijas plānojumā rakstveidā un grafiski ir attēlota teritorijas pašreizējā izmantošana un noteikta plānotā (atļautā) izmantošana un izmantošanas aprobežojumi. Teritorijas plānojums ir izstrādāts, ņemot vērā nacionālajos normatīvajos aktos noteiktās vides un dabas aizsardzības prasības.

Izstrādājot Plānojumu, ir izvērtēti un ņemti vērā līdz šim spēkā esošie Dundagas novada Dundagas pagasta un Kolkas pagasta teritorijas plānojumi, iespēju robežās saglabājot attīstības pēctecību, TIAN prasības saskaņojot ar aktuālajām normatīvo aktu prasībām. Papildus izvērtēta teritoriju atļautā izmantošana (funkcionālais zonējums) vairākos nekustamajos īpašumos, teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi, novēršot pretrunas ar valsts normatīvajiem aktiem vietējo pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas jomā.

Jaunajā teritorijas plānojumā noteikta teritorijas perspektīvā izmantošana, ietverot funkcionālo zonējumu, transporta infrastruktūras un inženiertīklu attīstību, publiskās apbūves un publiskās ārtelpas attīstību, ražošanas attīstību, lauku teritoriju attīstību, dabas un kultūras mantojuma saglabāšanu, drošības, veselības un higiēnas prasības, t.sk., nosakot un attēlojot aizsargjoslas saskaņā ar likumu "Aizsargjoslu likums". Kopumā teritorijas plānojumā ir izdalītas 11 funkcionālās zonas. Atsevišķām zonām tiek noteikts arī iedalījums apakšzonās, nosakot apbūves noteikumus konkrētās teritorijas atļauto izmantošanu, aprobežojumus un citas prasības nosakot to izmantošanas mērķus un nosacījumus.

Vides pārskats ir sagatavots stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma (turpmāk – SIVN) ietvaros. SIVN tiek veikts, pamatojoties uz Vides pārraudzības valsts biroja 2016. gada 20.oktobra lēmumu Nr.59 "Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu". Vides pārskats ir izstrādāts saskaņā ar likumu „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” un Ministru kabineta 2004.gada 23.marta noteikumiem Nr.157 „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums”, kā arī ņemot vērā Vides pārraudzības valsts biroja ieteikumus par Vides pārskata detalizācijas pakāpi, sabiedriskās apspriešanas sanāksmes nepieciešamību un institūcijām, kurām jānosūta dokumenta projekts priekšlikumu un komentāru saņemšanai.

Vides pārskata mērķis ir novērtēt teritorijas plānojuma sabiedriskās apspriešanas redakcijas iespējamo ietekmi uz vidi un noteikt pasākumus iespējamās ietekmes mazināšanai. Vides pārskatā ir iekļauta

informācija un veikta pieejamās informācijas un datu analīze atbilstoši prasībām un detalizācijas līmenim, ko nosaka vides aizsardzības jomas normatīvie akti un Vides pārraudzības valsts birojs.

Vides pārskatā ir apskatīti starptautiskie mērķi vides aizsardzības jomā, kas noteikti starpvalstu Konvencijās un Eiropas Savienības direktīvās. Dundagas novadā būtiski ir ņemt vērā tos starptautiskos vides aizsardzības mērķus, kas pieņemti saistībā ar bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu, īpaši aizsargājamo dabas teritoriju attīstību, ūdeņu ekoloģiskās kvalitātes nodrošināšanu, citu labas vides kvalitātes rādītāju (atmosfēras gaisa kvalitātes, trokšņa līmeņa un citu) saglabāšanu, kā arī novadam raksturīgās dabas, ainavas un kultūras mantojuma saglabāšanu.

Vides pārskatā ir iekļauts vērtējums par būtiskām pozitīvām un negatīvām, tiešām un netiešām, īstermiņa un ilgtermiņa ietekmēm. Būtiskās ietekmes vērtējums balstīts uz salīdzinājumu ar spēkā esošajiem pagastu teritorijas plānojumu risinājumiem, esošo situāciju un normatīvo aktu prasībām.

Dundagas novada jaunā teritorijas plānojuma ieviešanas vispārējā ietekme ir pozitīva, tieša ilgtermiņa ietekme uz novada attīstību, jo ir izstrādāts vienots plānojums visām novada administratīvajām vienībām un plānojums nodrošina novada iekļaušanos valstī normatīvajos aktos noteiktajā plānošanas sistēmā, vienlaikus radot priekšnosacījumus Attīstības stratēģijā noteikto stratēģisko mērķu un ilgtermiņa prioritāšu ieviešanai. Plānojuma izstrādē ievērots pēctecības princips.

Vides pārskatā ir secināts, ka Dundagas novada teritorijas plānojuma ieviešanai ir sagaidāma pozitīva, tieša, ilgtermiņa ietekme uz vides kvalitātes saglabāšanu un uzlabošanu, dabas un kultūras mantojumu, kā arī Baltijas jūras un Rīgas jūras līča un piekrastes aizsardzību, jo:

- 1) novadā nav plānotas jaunas rūpnieciskās apbūves teritorijas, smagās rūpniecības un pirmapstrādes uzņēmumu apbūves attīstība, ir noteiktas speciālas prasības diferencēti plānojot vieglās rūpniecības uzņēmumu apbūves objektu attīstību, izslēdzot to attīstības iespējas piekrastes ciemos Mazirbē, Pitragā un Sīkragā, TIAN noteiktas prasības augsnes, grunts vai pazemes ūdeņu (gruntsūdeņu) aizsardzībai, aizsardzībai pret paaugstinātu troksni;
- 2) plānotas alternatīvo energoapgādes objektu attīstība novadā, ierobežojot vidi piesārņojošu kurināmā veidu izmantošanu elektroenerģijas ražošanā, piemēram, ogles, dabas gāzi, dīzeļdegvielu, mazutu un citus naftas produktus;
- 3) Plānojumā izdalīta teritorija Ziemeļkurzemes piekrastes tradicionālās apbūves saglabāšanai, tajā nosakot speciālas prasības piekrastes dabas un kultūras mantojuma aizsardzībai;
- 4) Plānojumā ir noteikta teritorija ar īpašām prasībām pilsētībūvniecības pieminekļu Košraga zvejnieku ciems, valsts aizsardzības Nr. 7447 un Sīkraga zvejnieku ciems, saglabāšanai un aizsardzībai;
- 5) Atbilstoši normatīvo aktu prasībām noteikta Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes aizsargjoslas, t.sk. krasta kāpu aizsargjosla piekrastes ciemos.

SIVN procesā ir novērtēts, ka negatīva ietekme uz iedzīvotāju dzīves vides kvalitāti iespējama, attīstoties vēja elektrostacijām/parkiem to dzīves vietu tuvumā. To attīstība var negatīvi ietekmēt bioloģisko daudzveidību, it īpaši ornitofaunu. Lai novērstu iespējamās negatīvās ietekmes, ir jāveic normatīvajos aktos noteiktās ietekmes uz vidi procedūras: ietekmes uz vidi novērtējums vai sākotnējais izvērtējums, plānojot pasākumus negatīvas ietekmes mazināšanai. Detālpilānojumu vai lokālpilānojumu izstrādes iespējami agrīnā stadijā ir jāveic vēja elektrostācijas/parku ietekmes uz vidi novērtēšana un, ja nepieciešams, jāplāno pasākumi negatīvo ietekmju novēršanai, t.sk., izskatot izvēlētas vietas maiņu.

SIVN procesā ir izvērtētas teritorijas plānojuma izstrādes alternatīvas un veikts to salīdzinājums. Salīdzinot alternatīvas, secināts, ka Plānojuma ieviešanai ir rekomendējamas Plānojuma izstrādes 2. alternatīvas (7.1. un 7.2.4. nodaļa).

Plānošanas dokumentā plānotajiem teritorijas izmantošanas pasākumiem nav prognozējama būtiska pārrobežu ietekme.

Dundagas novada teritorijas plānojums, pieņemot, ka tā ieviešanā tiks ievērotas dabas aizsardzības jomas normatīvo aktu prasības, t.sk. attiecībā uz Slīteres Nacionālo parku un dabas liegumiem, tādus risinājumus un rīcības, kuru rezultātā tiktu tiešā veidā negatīvi ietekmētas īpaši aizsargājamās dabas teritorijas (*NATURA 2000*).

Plānojuma iespējamās negatīvās ietekmes uz vidi mazināšanai Vides pārskatā ieteikti šādi pasākumi iespējamās negatīvās ietekmes mazināšanai vai novēršanai: 1) plānoto darbību ietekmes uz vidi novērtējuma pasākumi: ietekmes uz vidi novērtējums, sākotnējais ietekmes uz vidi izvērtējums vai tehnisko noteikumu saņemšana projektēšanai, 2) vēja elektrostacijas/parku ietekmes uz vidi novērtēšana plānošanas stadijā.

Lai iegūtu informāciju par vides stāvokli un tendencēm, Dundagas novada jaunā teritorijas plānojuma ieviešanas gaitā ir jāveic regulāri monitoringa pasākumi. Vides monitorings Latvijā, tai skaitā Dundagas novadā tiek veikts pamatojoties uz Valsts vides monitoringa programmu. Lai gūtu priekšstatu par teritorijas plānojuma īstenošanas ietekmi uz dabas teritorijām un vides kvalitāti, pašvaldībai uzsākot jaunā plānojuma ieviešanas periodu, ir ieteicams izstrādāt monitoringa programmu, kurā tiek iekļauti vides indikatori, kuri atspoguļotu teritorijas plānojuma ieviešanas ietekmi uz vidi. Monitoringa programmas izstrādei pašvaldībai ir ieteicams konsultēties Dabas aizsardzības pārvaldi, VVD Ventspils reģionālo vides pārvaldi un Veselības inspekciju, kā arī izmantot Vides pārraudzības valsts biroja informatīvos materiālus.

Dundagas novada teritorijas plānojuma publiskās apspriešanas redakcija un tās SIVN Vides pārskata projekts no 2020. gada jūlijā ir nodots sabiedriskajai apspriešanai. Vides pārskata projekts ir nosūtīts atsauksmju saņemšanai Dabas aizsardzības pārvaldei, Veselības inspekcijai un VVD Ventspils reģionālajai vides pārvaldei.

PIELIKUMI

1. pielikums Ūdens ieguves urbumu saraksts

Ūdens ieguves vietas identif. Nr.	LVĢMC DB Nr.	Adrese	Urbš. gads	Dziļums, m	Ūdens horizonts (ģeol.indeks)	Debits, l/s	Urbuma statuss
300087				85	-	0.695	Aktīvs
300465				0	60 - Gruntsūdeņi	0.000	Aktīvs
300566				48	-	1.112	Aktīvs
300590				20	60 - Gruntsūdeņi	0.000	Aktīvs
0	17072	Mazirbēs jūrskola, (bij. robežsargu k/d)	1975	20	D 2 nr	0.500	darbojošs
0	18705	Zivju rūpn. "Pitarga"	1984	17	Q	1.000	darbojošs
0	18706	Sīkrags, m. "Kāpas" (bij. k.d.Nr.2335)	1962	25	Q	1.000	darbojošs
0	4383	Dundaga, Upes un Saules ielu krustojumā, kokapstrādes uzņēmums	1966	80	D 2 ar	3.000	darbojošs
0	4479	Dundaga, Brīvības iela, privātpašums (bij. MRS)	1972	90	D 2 ar	3.000	darbojošs
0	4682	Dundaga, Šīteres iela (bij.Komunāru iela 5)	1990	80	D 2 ar	1.500	darbojošs
0	7166	Kolka, Kolkas bākas krasta komplekss	1973	75,3	Q	1.700	darbojošs
0	8970	Dakterlejas ielā 3, Šīteres nacionālais parks	2003	50	D 2 ar	1.800	darbojošs
300088	17044	Dundaga, E. Dinsberga iela 1, PLPKS "Dundaga" (pienotava), zemes kad.Nr.8850 020 0446	1974	60	D 2 ar	1.200	darbojošs
300128	4626	Mazirbes internātskola	1984	30	D 2 nr	0.500	darbojošs
300226	4672	Dundaga, A. Upīša iela 2b, SIA "Ziemeļkurzeme"	1988	100	D 2 ar	5.000	darbojošs
300483	2443	Kolka, "Avotiņi", zemes gabals ar kadastra Nr.8862 007 0201 (SIA "Kolkas ūdens", pazemes ūdeņu atradne "Kolka", urb.1)	1977	30,3	m,l,lg Q3 ltv b - Q4	2.500	darbojošs
300487	2446	Kolka, "Avotiņi", zemes gabals ar kadastra Nr.8862 007 0201 (SIA "Kolkas ūdens", pazemes ūdeņu atradne "Kolka", urb.4)	1979	30,4	m,l,lg Q3 ltv b - Q4	5.500	darbojošs
300488	2447	Kolka, "Avotiņi", zemes gabals ar kadastra Nr.8862 007 0201 (SIA "Kolkas ūdens",	1979	39	m,l,lg Q3 ltv b - Q4	7.900	darbojošs

		pazemes ūdeņu atradne "Kolka", urb.5)					
300489	2448	Kolka, "Avotiņi", zemes gabals ar kadastra Nr.8862 007 0201 (SIA "Kolkas ūdens", pazemes ūdeņu atradne "Kolka", urb.6)	1979	33	m,l,lg Q3 ltv b - Q4	5.900	darbojošs
300510	4388	Dundaga, Priedaines ielā (bij. Padomju), SIA "Ziemeļkurzeme"	1970	80	D 2 ar	2.100	darbojošs
300544	4661	Dundagas pagasts, Dundagas radio un televīz.stacija	1987	91	D 2 ar	3.000	darbojošs
300572	13730	Kolka, "Līcis - 93" (urb. Nr. 1)	2000	18	Q	1.000	darbojošs
300573	13729	Kolka, "Līcis - 93" (urb. Nr. 2)	2000	18	Q	0.800	darbojošs
300596	7164	Kolka "Banga-See Food"	1996	12	Q	1.700	darbojošs
300597	7165	Kolka "Banga-See Food"	1996	12	Q	1.700	darbojošs
300715	14648	A. Upīša iela, "Ūdenstornis"	2009	100	D 2 ar	6.100	darbojošs
300736	12612	Kolka, "Avotiņi", zemes gabals ar kadastra Nr.8862 007 0201 (SIA "Kolkas ūdens", pazemes ūdeņu atradne "Kolka", urb.7)	2014	30	m,l,lg Q3 ltv b - Q4	1.700	darbojošs
0	4249	Mazirbes jūrskola (bij. k. d. Nr.9506)	1962	90	Q	0.700	iekonservēts
0	18653	Zivju rūpn. "Pitarga"	1984	17	Q	1.000	iekonservēts, apmierinošā stāvoklī
0	12368	Zemes īpaš. "Priednieki" ar kad. Nr.8850 014 0010	2013	40	D 2 ar + br	1.000	nav zināms
0	13453	Z/s "Rīdelmežs"	1995	46	D 2 ar + br	3.000	nav zināms
0	14611	Kolkas zivsaimniecība, urb. Nr.5(8)	1968	16,5	Q	2.100	nav zināms
0	14612	Kolkas zivsaimniecība, urb. Nr.3(6)	1968	23	Q	2.300	nav zināms
0	14614	Kolkas zivsaimniecība, urb. Nr.6(9)	1968	19	Q	2.800	nav zināms
0	14615	Kolkas zivsaimniecība, urb. Nr.1(4)	1968	20	Q	1.400	nav zināms
0	14616	Kolkas zivsaimniecība, urb. Nr.2(5)	1968	22,3	Q	2.800	nav zināms
0	14617	Kolkas zivsaimniecība, urb. Nr.4(7)	1968	25	Q	2.000	nav zināms
0	21127	Apdz. vieta "Jūraspērles", urb. Nr.1 (zemes kad. Nr.88680070187)	2004	25	Q	2.500	nav zināms

0	21128	Apdz. vieta "Jūraspērles", urb. Nr.3 (zemes kad. Nr.88680070187)	2004	25	Q	1.500	nav zināms
0	21129	Apdz. vieta "Jūraspērles", urb. Nr.2 (zemes kad. Nr.88680070187)	2004	21	Q	2.000	nav zināms
0	2162	apdz. vieta "Valpene"	1968	52	D 2 br + D 3 gj	2.340	nav zināms
0	2224		1991	170	D 2 ar	2.190	nav zināms
0	25423	Saimn "Laikkalni"	2007	45	D 2 ar	1.000	nav zināms
0	25424	Z/s "Ciemgaļi"	2007	39	D 2 br	1.000	nav zināms
0	25508	Saimn. "Ozoli"	2007	42	D 2 ar	1.000	nav zināms
0	25688	Āži, "Lazdukalni" (zemes vienība ar kadastra apzīmējumu 8850 013 0058)	2008	50	D 2 br	0.500	nav zināms
0	25689	Kaļķi, "Plaži" (zemes vienība ar kadastra apzīmējumu 8850 017 0004)	2008	60	D 2 ar	1.000	nav zināms
0	25690	Kaļķi, "Silnieki" (zemes vienība ar kadastra apzīmējumu 8850 017 0027)	2008	55	D 2 ar + br	0.800	nav zināms
0	25736	Lateve, "Purlīdumi" (zemes vienība ar kadastra apzīmējumu 8850 010 0001)	2008	65	D 2 ar + br	0.800	nav zināms
0	25744	Lateve, "Lienītes" (zemes vienība ar kadastra apzīmējumu 8850 010 0005)	2008	60	D 2 ar	0.800	nav zināms
0	25787	Lateve, "Ozoliņi" (zemes vienība ar kadastra apzīmējumu 8850 010 0015)	2008	65	D 2 ar	0.800	nav zināms
0	25804	"Kurši" (zemes vienība ar kadastra apzīmējumu 8850 005 0027)	2008	55	D 2 ar	0.800	nav zināms
0	25806	Lapmežciems, "Jaunlīdumi" (zemes vienība ar kadastra apzīmējumu 8850 004 0001)	2008	65	D 2 ar	0.800	nav zināms
0	25818	Neveja, "Rūkīši" (zemes vienība ar kadastra apzīmējumu 8850 008 0023)	2008	55	D 2 ar	0.800	nav zināms
0	26044	Lateve, "Daiki" (zemes vienība ar kadastra apzīmējumu 8850 010 0036)	2009	54	D 2 ar	0.800	nav zināms
0	4257	Dundaga, "Brīvniece"	1966	60	D 2 ar	3.000	nav zināms
0	4380	Ferma "Zvirgzdiņi"	1970	55	D 2 ar	2.000	nav zināms
0	4381	Mājas "Rīgzemes"	1967	65	D 2 nr + ar	1.600	nav zināms
0	4382	Ciem. "Neveja"	1968	66	D 2 ar	2.500	nav zināms
0	4384	Ferma "Bukulti"	1970	55	D 2 ar	5.000	nav zināms
0	4386	Dundagas mežsaimniecība m. "Diksari"	1971	48	Q	4.000	nav zināms

0	4387	Dundagas ambulances teritorijā	1970	75	D 2 ar	5.000	nav zināms
0	4389	Ciem. "Tuļi", 2 km uz DR no Dundagas	1970	80	D 2 ar	2.000	nav zināms
0	4476	Mežniecība "Slitere"	1973	54	D 2 ar	1.300	nav zināms
0	4529	Ferma "Bažas" (Ozoli)	1974	65	D 2 ar	2.100	nav zināms
0	4547	Mājas "Lejasozoli"	1975	75	D 2 ar	1.500	nav zināms
0	4611	Slīteres bāka	1982	56	D 2 ar	0.400	nav zināms
0	4660	Ferma Meļki	1987	70	D 2 ar	2.000	nav zināms
0	4724	Ferma "Vidāle"	1991	90	D 2 ar	2.000	nav zināms
0	9212	Ciem Vīdāle, bij. kolhoza "Dundaga" centrs	1971	65	D 2 ar	3.000	nav zināms
0	9213	Ferma "Dravnieki"	1968	70	D 2 ar	1.000	nav zināms
0	9214	Mājas "Dravnieki", f. "Piltene"	1970	105	D 2 ar	3.000	nav zināms
0	9394	Mājas "Grāveri"	1973	75	D 2 ar	1.000	nav zināms
300089	22551	Ferma "Gruntskalni"	1971	65	D 2 br	3.000	nav zināms
300090	4662	Ferma "Kaņķūmi"	1987	95	Q	1.000	nav zināms
300699	14649	Jaundundaga, Vīdāles iela 17	2009	60	D 2 ar	2.070	nav zināms
0	4255	Dundaga, Brīvības iela, privātīpašums (bij. MRS)	1956	105	D 2 ar	22.300	neizmanto
0	4480	Dundaga, Saules iela 3, Dundagas pagasta pašvaldība	1972	100	D 2 ar	2.400	neizmanto
300485	2444	Kolka, "Avotiņi", zemes gabals ar kadastra Nr.8862 007 0201 (SIA "Kolkas ūdens", pazemes ūdeņu atradne "Kolka", urb.2)	1979	31	m,l,lg Q3 ltv b - Q4	5.700	neizmanto
300227	4256	Dundaga, Maija ielā (pie baznīcas), SIA "Ziemeļkurzeme"	1956	86,2	D 2 ar	4.000	rezervē

Avots: VSIA "Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs" datu bāze "Urbumi", informāciju par urbumu izmantošanu centralizētajā sistēmā precizējis vides pārskata izstrādātājs SIA "Vējš no jūras"

Apzīmējums:

-	Urbums tiek izmantots centralizētajā ūdensapgādē
---	--

2. pielikums Eiropas Savienības nozīmes biotopu saraksts un platības

Biotopa kods ⁵² un nosaukums	Platība, ha
1230 Jūras stāvkrasti	0.60
1310 Viengadīgu augu sabiedrības dūņainās un zemās smilšainās pludmalēs	11.78
2110 Embrionālās kāpas	23.64
2120 Priekškāpas	52.26
2130* Ar lakstaugiem klātas pelēkās kāpas	47.95
2140* Pelēkās kāpas ar sīkrūmu audzēm	0.04
2180 Mežainas piejūras kāpas	4836.96
2190 Mitras starpkāpu ieplakas	813.39
2320 Piejūras zemienes smiltāju līdzenumu sausi virsāji	0.84
3150 Eitrofi ezeri ar iegrimušo ūdensaugu un peldaugu augāju	5.88
3160 Distrofi ezeri	3.79
3260 Upju straujtecēs un dabiski upju posmi	52.39
4010 Slapji virsāji	79.13
5130 Kadiķu audzes zālājos un virsājos	1.51
6100 atjaunoti ES aizsargājamie zālāji	9.74
6120* Smiltāju zālāji	3.38
6210 Sausi zālāji kaļķainās augsnēs	14.58
6230* Vilkakūlas zālāji (tukšaiņu zālāji)	28.81
6270* Sugām bagātas ganības un ganītas pļavas	296.47
6410 Mitri zālāji periodiski izžūstošās augsnēs	209.19
6450 Palieņu zālāji	40.20
6510 Mēreni mitras pļavas	17.30
6530* Parkveida pļavas un ganības	8.66
7110* Aktīvi augstie purvi	1929.42
7120 Degradēti augstie purvi, kuros iespējama vai noris dabiskā atjaunošanās	14.40
7140 Pārejas purvi un slīkšņas	80.74
7150 Rhynchosporion albae pioniersabiedrības uz mitras kūdras vai smilts	100.82
7160 Minerālvielām bagāti avoti un avotu purvi	2.49

⁵² Natura 2000 kods atbilstoši Eiropas Padomes 92/43/EEK (1992.gada 21. maijs) direktīvas "Par dabisko dzīvotņu, savvaļas faunas un floras aizsardzību" I pielikumam

Biotopa kods ⁵² un nosaukums	Platība, ha
7220* Avoti, kas izgulsnē avotkaļķus	0.03
7230 Kaļķaini zāļu purvi	22.47
8220 Smilšakmens atsegumi	1.04
8310 Netraucētas alas	0.00
9010* Veci vai dabiski boreāli meži	1455.13
9020* Veci jaukti platlapju meži	32.80
9050 Lakstaugiem bagāti egļu meži	10.77
9070 Meža ganības	14.77
9080* Staignāju meži	872.27
9160 Ozolu meži (ozolu, liepu un skābaržu meži)	1.44
9180* Nogāžu un gravu meži	121.23
91D0* Purvaini meži	3330.09
91E0* Aluviāli meži (aluviāli krastmalu un palieņu meži)	45.11
Kopā	14593.50

Avots: Dabas aizsardzības pārvaldes dabas datu pārvaldības sistēma "Ozols", 2020.g. 20.maija dati; datu apkopojumu sagatavoja Vides pārskata izstrādātājs SIA "Vējš no jūras"

3. pielikums Nekustamo kultūras pieminekļu saraksts

Atrašanās vieta	Datējums	Kadastrs	Iekļaušanas datums	Iekļaušanas dokumenta veids	Rīkojuma Nr.	Statuss stājas spēkā
Dundagas novads, Dundagas pagasts, Šlītere	1849.	8850 003 0061 001	2018-07-05	Rīkojums	2.5.-1-132	2018-07-12
Dundagas novads, Kolkas pagasts; "Kolkas bāka"	19./20.	8862 007 0290 001; 8862 007 0290 003; 8862 007 0290 002; 8862 007 0290 004; 8862 007 0290 005; 8862 007 0290 006; 8862 007 0290 007; 8862 007 0290 008; 8862 007 0290 009; 8862 007 0290	2016-01-06	rīkojums	2.5-1-7	2016-01-14
Dundagas novads, Dundagas pagasts, Dundaga, Pils iela 8; Dundagas novads, Dundagas pagasts, Dundaga, Pils iela 10;	12.-17.gs.	8850 020 0287	2010-05-12	rīkojums	2.1.-1/126	2010-05-30
Dundagas novads, Dundagas pagasts;	18.gs. pirmā puse, 19.gs. vidus	8850 001 0036 001	2006-07-12	rīkojums	121	2006-07-26
Dundagas novads, Kolkas pagasts, Mazirbe;	1939.	8862 002 0149 001	2006-01-27	KM rīkojums	18	2006-02-22
Dundagas novads, Kolkas pagasts; pa Ķelķu, Jaunklāvu, Kilasidamu, Vīnamegu, Baznīckalna un Vecvalku māju robežām, ietverot šīs mājas un to starpā esošās teritorijas	19.gs.b.- 20.gs.s.		1998-10-29	rīkojums	128	1998-12-19
Dundagas novads, Kolkas pagasts; pa Tilmaču, Anduļu un to starpā	18.-20.gs.		1998-10-29	rīkojums	128	1998-12-19

Atrašanās vieta	Datējums	Kadastrs	Iekļaušanas datums	Iekļaušanas dokumenta veids	Rīkojuma Nr.	Statuss stājas spēkā
esošo māju robežām, ietverot šīs mājas						
Dundagas novads, Dundagas pagasts, Dundaga, Pils iela 12;	18. gs., 19. gs.	8850 020 0214; 8850 020 0222; 8850 020 0412; 8850 020 0245; 8850 020 0270; 8850 020 0411; 8850 020 0419; 8850 020 0484	1998-10-29	rīkojums	128	1998-12-19
Dundagas novads, Dundagas pagasts, Dundaga, Pils iela 12;	13. -17. gs. 1766. 1897. 1909. - 1914.	8850 020 0412 001	1998-10-29	rīkojums	128	1998-12-19
Dundagas novads, Dundagas pagasts, Dundaga, Pils iela 6a;	1766.	8850 020 0287 001	1998-10-29	rīkojums	128	1998-12-19
Dundagas novads, Dundagas pagasts, Dundaga; Vīdāles iela 5	18. gs. b.	8850 015 0161; 8850 015 0077 001	1998-10-29	rīkojums	128	1998-12-19
Dundagas novads, Dundagas pagasts, Dundaga, Pils iela 6a;	1766.	8850 020 0287 001	1998-10-29	rīkojums	128	1998-12-19
Dundagas novads, Dundagas pagasts, Dundaga, Pils iela 6a;	1859.	8850 020 0287 001	1998-10-29	rīkojums	128	1998-12-19
Dundagas novads, Dundagas pagasts, Dundaga, Pils iela 6a;	1766.	8850 020 0287 001	1998-10-29	rīkojums	128	1998-12-19
Dundagas novads, Dundagas pagasts, Dundaga, Pils iela 6a; Dundagas luterāņu baznīcā	1912.	8850 020 0287 001	1998-10-29	rīkojums	128	1998-12-19
Dundagas novads, Kolkas pagasts, Vaide; pie Žonakiem		8862 006 0007	1998-10-29	rīkojums	128	1998-12-19

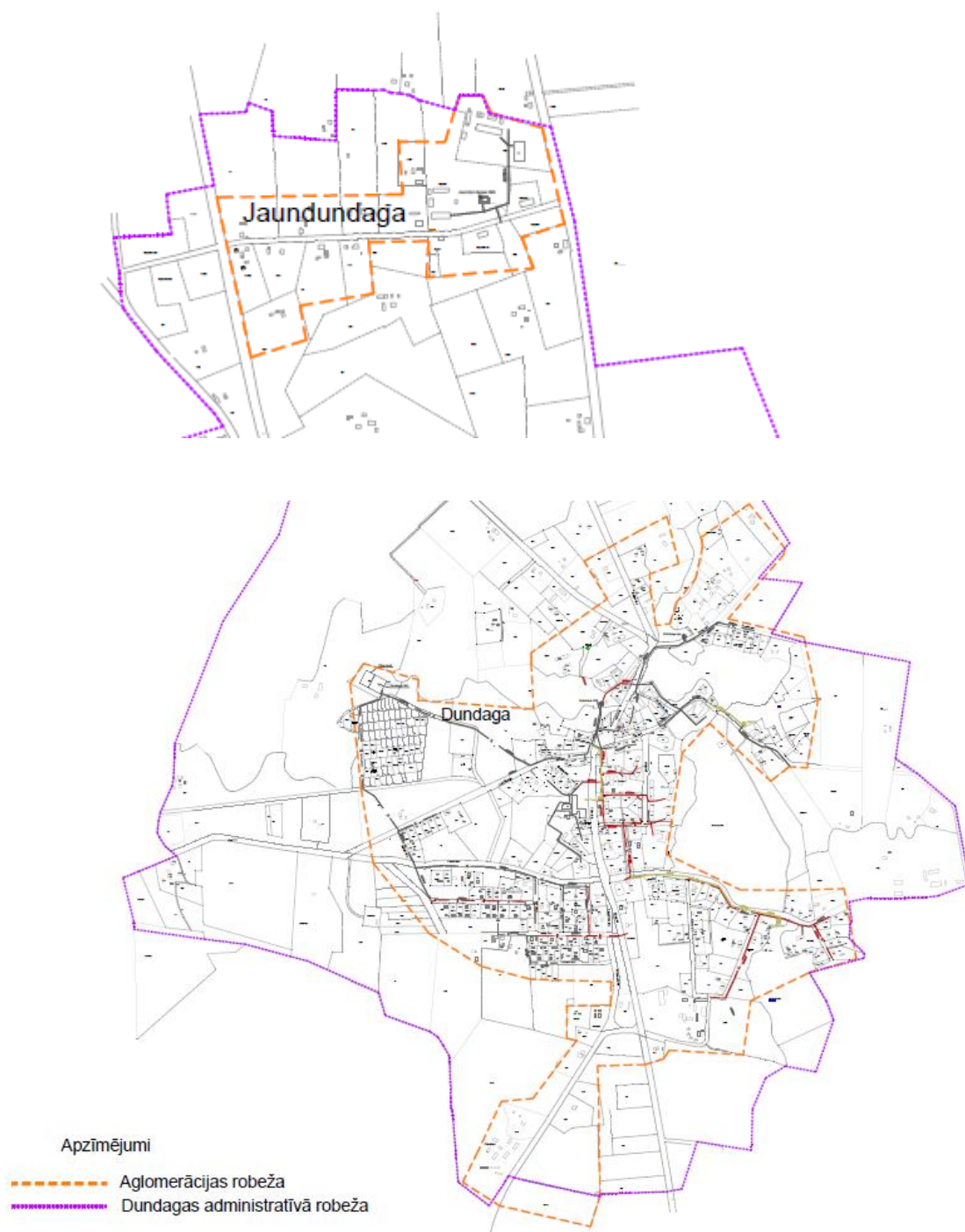
Atrašanās vieta	Datējums	Kadastrs	Iekļaušanas datums	Iekļaušanas dokumenta veids	Rīkojuma Nr.	Statuss stājas spēkā
Dundagas novads, Kolkas pagasts, Saunags; pie Nigļiem		8862 005 0016	1998-10-29	rīkojums	128	1998-12-19
Dundagas novads, Kolkas pagasts, Pitrags; pie bij. Nīteļiem		8862 004 0034	1998-10-29	rīkojums	128	1998-12-19
Dundagas novads, Kolkas pagasts, Mazirbe; pie Grabiem		8862 002 0043; 8862 002 0229	1998-10-29	rīkojums	128	1998-12-19
Dundagas novads, Kolkas pagasts, Košrags; pie Anduļiem		8862 003 0062; 8862 003 0076	1998-10-29	rīkojums	128	1998-12-19
Dundagas novads, Dundagas pagasts, Vīdale; pie Laukiem		8850 005 0019	1998-10-29	rīkojums	128	1998-12-19
Dundagas novads, Dundagas pagasts; pie Zeltsiliem		8850 003 0065	1998-10-29	rīkojums	128	1998-12-19
Dundagas novads, Dundagas pagasts; pie Silkalējiem		8850 006 0004	1998-10-29	rīkojums	128	1998-12-19
Dundagas novads, Dundagas pagasts; pie Kaņķumiem		8850 019 0037	1998-10-29	rīkojums	128	1998-12-19
Dundagas novads, Dundagas pagasts; pie Īvniekiem, Kaļķupītes krastā		8850 018 0016	1998-10-29	rīkojums	128	1998-12-19
Dundagas novads, Dundagas pagasts; pie Dzegužkalējiem		8850 022 0047	1998-10-29	rīkojums	128	1998-12-19
Dundagas novads, Dundagas pagasts; pie bij. Ierniekiem		8850 029 0010	1998-10-29	rīkojums	128	1998-12-19
Dundagas novads, Dundagas pagasts, Pāce; Pāces dzirnavu dīķa Z malā		8850 023 0023	1998-10-29	rīkojums	128	1998-12-19
Dundagas novads, Dundagas pagasts, Pāce; Pāces dzirnavu dīķa salā		8850 023 0040	1998-10-29	rīkojums	128	1998-12-19
Dundagas novads, Dundagas pagasts, Neveja; pie Upesvagariem		8850 008 0060	1998-10-29	rīkojums	128	1998-12-19

Atrašanās vieta	Datējums	Kadastrs	Iekļaušanas datums	Iekļaušanas dokumenta veids	Rīkojuma Nr.	Statuss stājas spēkā
Dundagas novads, Dundagas pagasts, Muņi; pie Jauncelmiem		8850 009 0007; 8850 009 0035	1998-10-29	rīkojums	128	1998-12-19
Dundagas novads, Dundagas pagasts; Dundagas ezera pussalā pie pils		8850 020 0270	1998-10-29	rīkojums	128	1998-12-19
Dundagas novads, Dundagas pagasts, Dundaga, Pils iela 12;		8850 020 0412	1998-10-29	rīkojums	128	1998-12-19
Dundagas novads, Dundagas pagasts, Dundaga, Sporta iela 8;		8850 020 0270	1998-10-29	rīkojums	128	1998-12-19
Dundagas novads, Dundagas pagasts; Dundagas - Talsu ceļa 5. km	1838.	8850 027 0053 001	1998-10-29	rīkojums	128	1998-12-19

Avots: Nacionālā kultūras mantojuma pārvalde, Dundagas novada pašvaldība

4. pielikums Dundagas un Jaundundagas aglomerācijas robežas

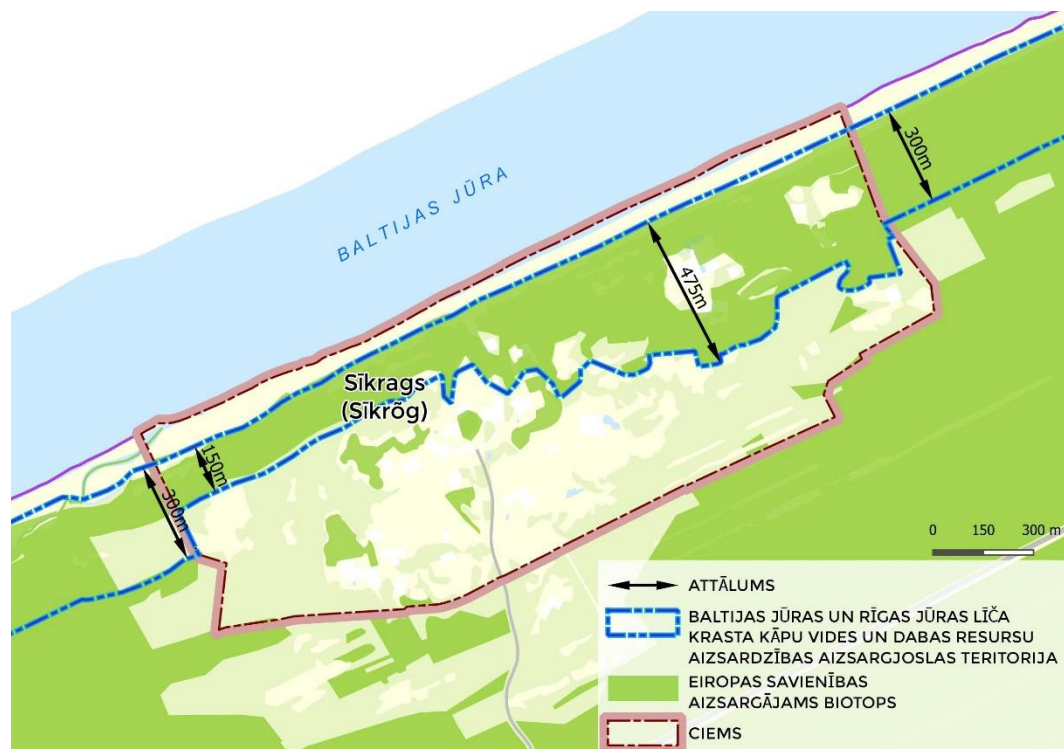
Kopshēma. Aglomerācijas robežas.

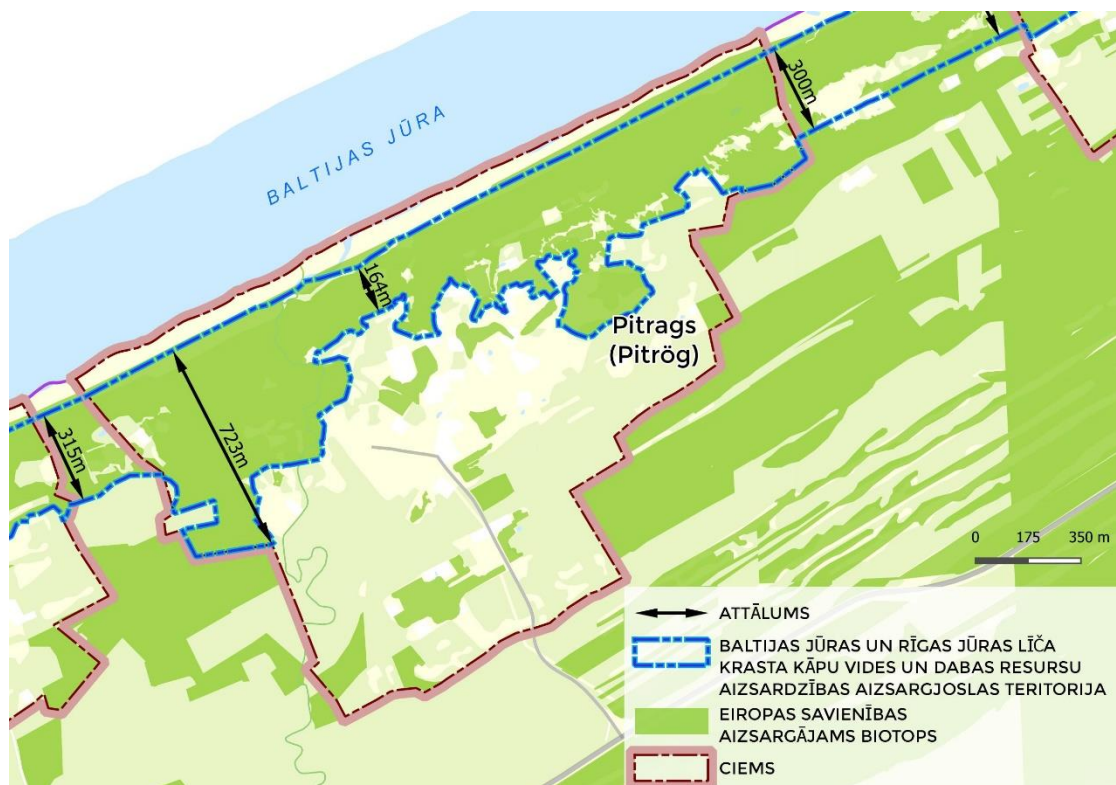
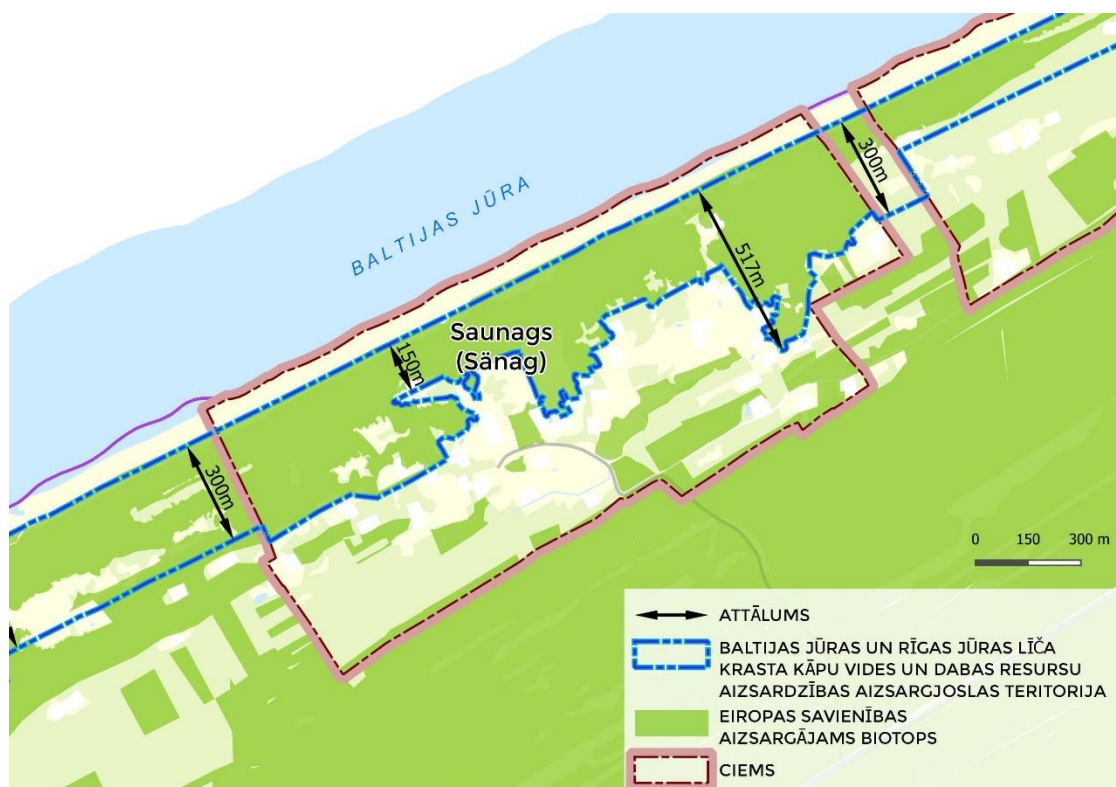

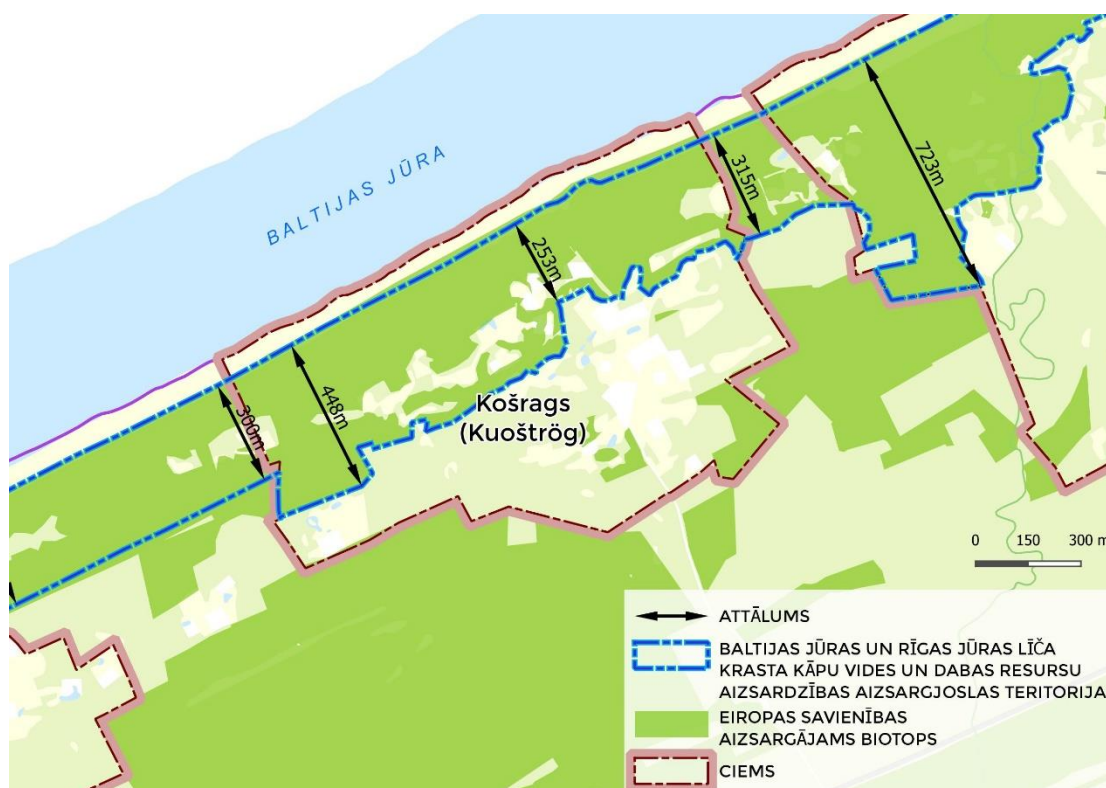
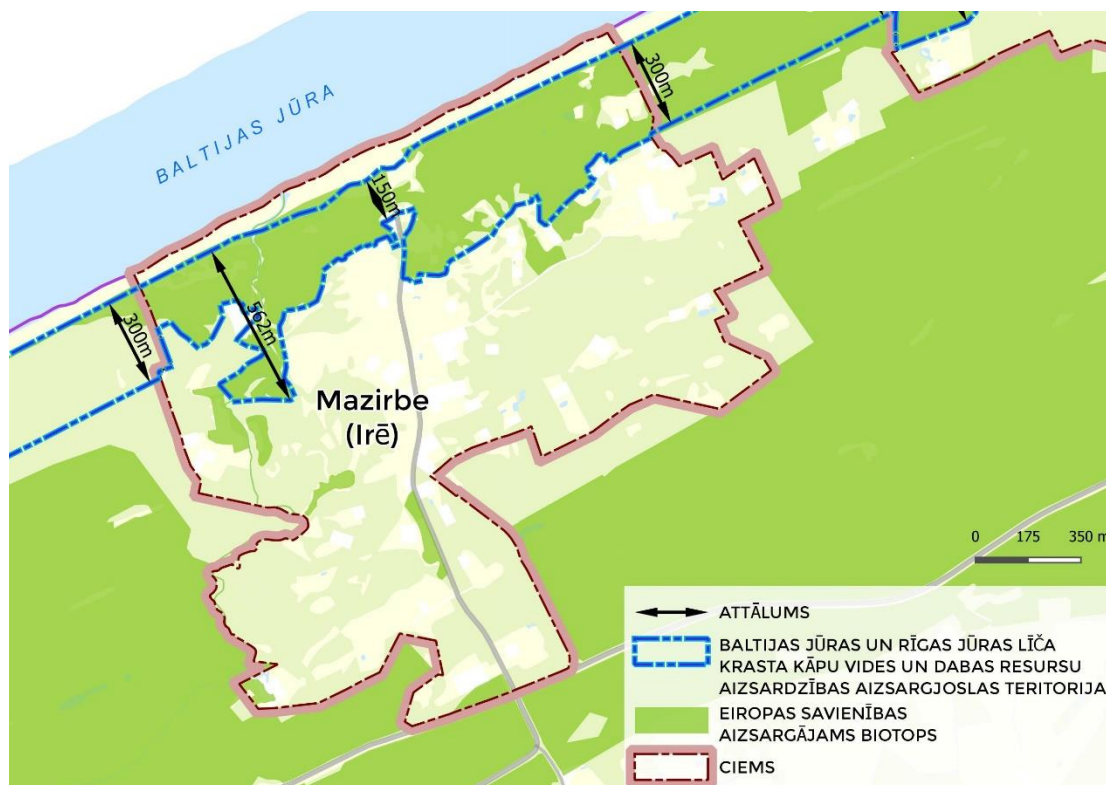
Avots: Projekta “Ūdenssaimniecības pakalpojumu attīstība Dundagā II kārtā” materiāli, SIA Ekolat (pēc SIA “Ziemeļkurzeme” pasūtījuma), 2016.g.

5. pielikums Krasta kāpu aizsargjoslas plānojums piekrastes ciemos

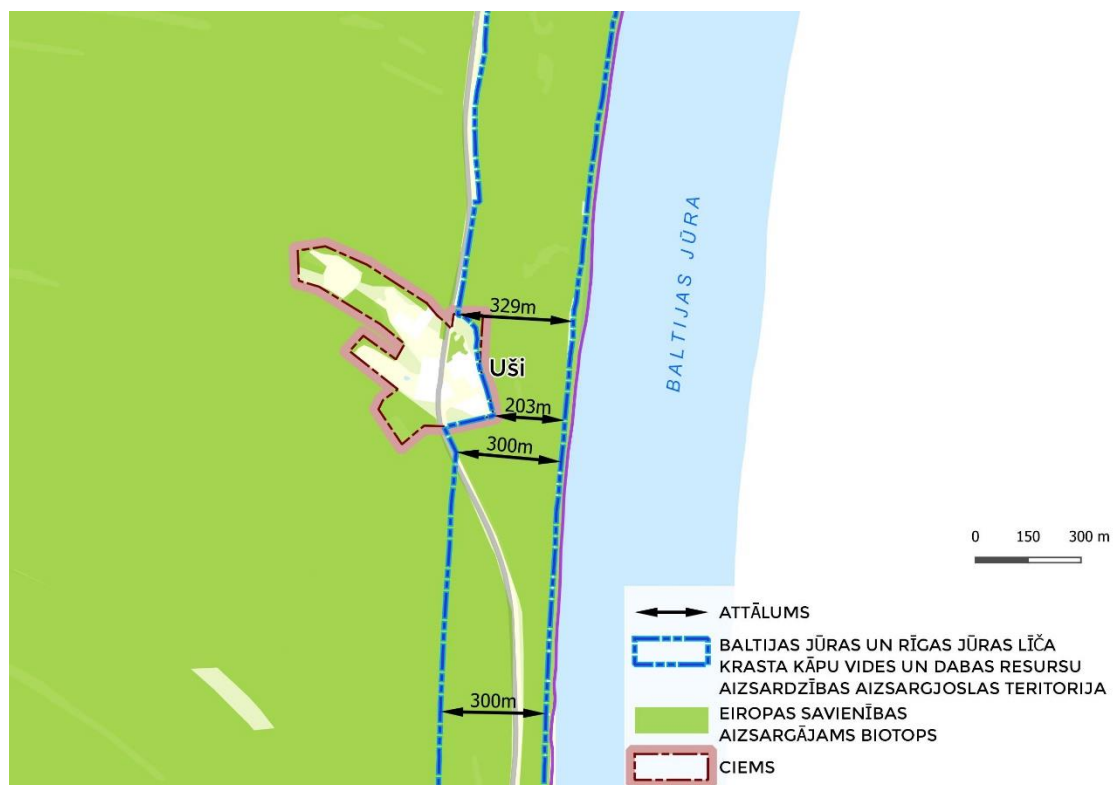
Piezīme: Dabiskās veģetācijas sākums noteikts, izmantojot aktuālo ortofoto kartes informāciju (Ortofoto karte © Latvijas Ģeotelpiskās informācijas aģentūra, 2019. gads). DAP dabas datu pārvaldības sistēmā Ozols pēc biotopu attēlojuma dabiskās veģetācijas sākums atšķiras, iespējams tādēļ, ka ir izmatots atšķirīgs grafiskais materiāls, piemēram vecāks vai tml.

6. pielikums Pārskats par saņemtajiem priekšlikumiem, to izvērtējumu, komentāriem un informācija par to ņemšanu vērā vai noraidīšanu

Pielikums tiek sagatavots pēc Vides pārskata projekta sabiedriskās apspriešanas

Priekšlikums (attiecībā uz Vides pārskata projektu)	Komentāri, informācija par iekļaušanu Vides pārskatā vai noraidīšanu
Sabiedriskās apspriešanas sanāksme, 2020. gada xxxxxxxxxx	
VVD Ventpils reģionāla vides pārvalde	
Veselības inspekcija	
Dabas aizsardzības pārvalde	
Citi sabiedriskās apspriešanas laikā saņemtie priekšlikumi	